

KUOPION YLIOPISTO

Pohjoiset hedelmäpuut - lajikekuvaukset

Nissinen Mikko ja Kokko Harri
Kuopion yliopisto
2008

Taustaa

Kuopion yliopiston, Biotieteiden laitoksella toteutettiin projekti: Pohjoisen hedelmäpuut, esiselvitys, jota rahoitti Pohjois-Savon TE-keskus. Raportin lajikekuvausosaan on kerätty uusinta tietoa venäläisistä hedelmälajeista, koska hedelmäpuiden jalostuksesta on Venäjällä pitkät perinteet. Useat jalostuslaitoksista sijaitsevat boreaalisella kasvuvyöhykkeellä, ilmastollisesti hyvin ankarissa ja mantereisissa olosuhteissa. Pohjoisimmilla näistä alueista Novosibirskissä ja Jekaterinburgissa kesä on lyhyt ja talvella voi pakkasta olla jopa 40 - 50 °C. Siitä huolimatta näissä jalostuslaitoksissa kasvatetaan lähes kaikkia lämpimämpiin olosuhteisiin miellettyjä hedelmäpuita; päärynöitä (*Pyrus communis*, *P. ussuriensis*), luumuja, (*Prunus domestica*, *P. salicina*, *P. cerasifera*) kirsikoita (*Prunus cerasus*, *P. avium*, *P. fruticosa*). Onkin erittäin todennäköistä, että näistä lajikkeista löydetään uusia menestyviä lajikkeita Pohjois-Savon ja koko Suomen olosuhteisiin.

Tämän esiselvityksen lajikekuvausten ja hedelmien koostumustietojen avulla voidaan tunnistaa lajikkeiden aitous ja valita koeviljelyyn kiinnostavimmat lajikkeet. Raporttiin on koottu tietoa 188 omenalajikkeesta, viidestä kääpiöivästä omenanperusrungosta, 64 päärynästä, 38 luumusta ja 21 kirsikasta. Lajikekuvaus sisältää keskeisimmät tiedot: lajikkeen risteytysvanhemmista, jalostus historiasta, jalostus paikasta, tietoa lajikkeen satoisuudesta, tuholaitosten ja tautien kestävydestä sekä puun kasvutavasta ja muodosta. Tämän lisäksi on hedelmien muoto, koko, väri ja hedelmien maku kuvattu mahdollisuuksien mukaan. Osasta lajikkeita on kuvattu niiden tarkempaa kemiallista koostumusta: sokerit, hapot, C-vitamiini, kokonaisfenolit ja pektiini.

Kansikuva: Orlovski Pioneer omenalajikkeen hedelmät syksyllä 2007

[Ruokamarja Oy:n](#) lajikekokoelmasta, Pellesmäki, Kuopio

© [Harri Kokko](#), ☎ 0400-578176

Pohjoiset hedelmäpuut, esiselvitys – projekti
Kuopion yliopisto
ISBN 978-951-27-1341-7 (PDF)

SISÄLLYSLUETTELO

Taustaa.....	2
SISÄLLYSLUETTELO.....	3
OMENALAJIKKEET.....	10
Aape (Lobo klooni).....	10
Aelita (Sentjabrskoje).....	10
Afrodita.....	10
Ajenkij tsvetotshek.....	11
Aljonushka (51-50-27).....	11
Alesja.....	11
Altaiskoje rumjanoje.....	12
Anisik omskij.....	12
Anis polosatyj.....	12
Antej.....	13
Antonovka obyknovennaja.....	13
Antonovka polutorafuntovaja (Antonovka 600 grammovaja).....	14
Antonovka zolotaja.....	14
Aport Aleksandr.....	14
Arbat (KV43).....	15
Arkad letnij zholtyj.....	15
Aromatnoje.....	15
Auksis.....	16
Babushkino.....	16
Baganenok.....	16
Baltika.....	17
Bamovskoje.....	17
Beforest.....	17
Bel.....	18
Belfler- kitaika (Bellefleur- kitaika).....	18
Bessemjanka brjantsevoj.....	18
Bessemjanka mitshurinskaja.....	18
Bolotovskoje.....	19
Borovinka.....	19
Bratshud.....	20
Brusnitshnoje.....	20
Dialog.....	21
Diana.....	21
Dolgo (Dolgoje).....	21
Dotsh papirovkki.....	22
Druzhba narodov.....	22
Dzin (KV5).....	22
Elena.....	23
Favorit.....	23
Feniks altaiskij.....	23
Forele.....	23
Golub mira.....	24
Gornoaltaiskoje.....	24
Grusovka moskovskaja.....	24
Grusovka rannaja.....	25

Iedzenu	25
Ijulskoje Tshernenko	26
Iksha	26
Imant.....	26
Imrus.....	26
Izbrannitsa	27
Jablotsshnyj spas	27
Jelena	28
Jubilej Moskvyy.....	28
Jubiljar	28
Junost (Oktjabrenok).....	29
Junyj naturalist.....	29
Kalvil belyj letnij	29
Kandil orlovskij	30
Kerr	30
Kitaika arkadovaja	30
Kitaika-Mat.....	30
Kitaika zolotaja rannaja (Kultainen kitaika).....	31
Kovalenkovskoje (Krasnoje sladkoje)	31
Komsomolets	31
Konfetnoje	32
Koritshnoje novoje	32
Koritshnoje polosatoje.....	32
Koritshnoje tumannoje Susova (Pilvikaneli).....	33
Korobovka	33
Kovrovoje	33
Krasa sada.....	34
Krasa Sverdlovska (Sejanets Vengerevoj)	34
Krasavitsa sada.....	34
Krasavitsa Moskvyy.....	35
Krasivoje.....	35
Krasnoje ranneje	35
Kulikovskoje.....	35
Kurnakovskoje	36
Kymppitonni	36
Ladoga	37
Legenda	37
Letneje polosatoje	37
Majak.....	37
Majak zagorja	38
Maljuha.....	38
Marat Busurin	38
Medok.....	39
Medunitsa	39
Medunitsa zimnaja	39
Morskoje botanitsheskoje	39
Moskovskoje zimneje.....	40
Moskovskoje pozdneje	40
Nadezhda (Taganaj)	41
Nalif belyj.....	41

Nalivnoje	41
Narodnoje	42
Novinka	42
Oktjabrskoje.....	42
Orlik	42
Orlinka.....	43
Orlovim.....	43
Orlovskij pioner	44
Orlovskoje polesje.....	44
Orlovskoje polosatoje.....	45
Osenneje desertnoje	45
Osenneje nizkorosloje	45
Osenneje polosatoje	46
Osennaja radost.....	46
Ostankino.....	46
Ottawa 341 (Ottawa 0341)	47
Palmetta	47
Pamjat Isajeva	48
Pamjat Lavrika.....	48
Pamjat Mitshurina	48
Papirovka.....	49
Paula red	49
Pepin shafrannyj.....	49
Pepinka altaiskaja.....	50
Pervinka.....	50
Pervyj saljut	50
Plastun	51
Podarok detjam	51
Podarok Grafskomu	51
Podsnezhnik.....	52
Pobeda Tshernenko	52
Prezident	53
Prizemlennoje	53
Puzeryn vaalea	53
Ranetka Manturova	53
Ranetka purpurovaja	53
Red free (KOOP-13)	54
Rekord Mitshurina	54
Renet Karpova	54
Renet Tshernenko (Renet Kitshunova)	55
Rizhkij golubok.....	55
Rozhdestvenskoje.....	56
Rubin	56
Samorodok.....	56
Saltanat	56
Severnaja zarja.....	56
Sergiana	57
Sebrjanoje kopytse	57
Sejanets zari	58
Sibirskij suvenir	58

Sibirskij rumjanets	58
Sinap orlovskij	59
Skryzhapel	59
Slava peremozhtsam (Slava pobediteljam).....	60
Slavjanin	60
Slava Mitshurinska.....	60
Slavjanka	61
Sokolovskoje.....	61
Solntsedar	61
Solnyshko	62
Spartak.....	62
Stars.....	63
Strojevskoje	63
Studentsheskoje.....	63
Sputnik.....	64
SR-0523.....	64
Svezhest.....	64
Tambovskoje.....	65
Teremok.....	65
Titovka.....	66
Triumf (310/3)	66
Tshudnoje	66
Tshervonets.....	67
Tshistotel	67
Uralskoje nalivnoje	67
Uslada.....	68
Uralskoje bolshoje.....	68
Valjuta	68
Vasjugan	69
Varguzin (KV53)	69
Venjaminovskoje	69
Veteran	69
Vinnoje	70
Voshod.....	70
X-2 (Moskovskoje ozherelje)	70
Zarja Alatau	71
Zavetnoje	71
Zhemtshuzhnoje (Pamjati Ivanovoj)	71
Zhiguljevskoje	72
Zimnaja krasavitsa (Zimneje Kamendrovskovo).....	72
Zimneje nizkorosloje.....	72
Zhanna	73
Zolotoje letneje	73
Zvezdotshka.....	73
Omena perusrungot.....	74
B9	74
62–396 (B-396).....	74
54–118 (B-118).....	74
54–545 (B-54).....	74
57–491 (B-491).....	74

<i>PÄÄRYNÖIDEN LAJIKEKUVAUKSET</i>	75
66-4 TSHA	75
Americana.....	75
Avgustovskaja rosa (80–15).....	75
Bere ruskaja (11-3-24).....	75
Bessemjanka (Saharnaja grusha)	75
Bolshaja	76
Botanitsheskaja	76
Brjanskaja krasavitsa.....	76
Burakovka.....	76
Dekabrinka.....	77
Desertnaja rossoshanskaja	77
Detskaja	77
Djuimovotshka.....	78
Djushes letnij	78
Dotsh Amura.....	78
Fevralskij suvenir	79
Gera	79
Jakovlevskaja	79
Kafedralnaja.....	79
Karamelnaja (60–62 TSHA).....	80
Krasulja.....	80
Kujbyshevskaja zolotistaja	80
Lada.....	80
Lel	81
Lida	81
Lira	81
Lukashovka rannaja	82
Moskovskaja (Moskovskaja osennaja).....	82
Muratovskaja	82
Narjadnaja Jefimova.....	82
Nezhnost	83
Nika	83
Olga	83
Orlovskaja krasavitsa	84
Orlovskaja letnaja	84
Osennaja metshta	84
Otradnenskaja	85
Pamjat Anzina.....	85
Pamjat Jakovleva.....	85
Pamjat Parshina.....	86
Pamjat Zhegalova.....	86
Prazdnitshnaja	86
Rossoshanskaja krasivaja	87
Rumjanaja Kedrina.....	87
Rumjanaja letnaja.....	87
Rusanovskaja	87
Samarjanka	88
Severjanka	88
Severjanka krasnoschekaja	88

Skazotshnaja	89
Skorospelka iz Mitshurinska.....	89
Stolishnaja	89
Sverdlovtshanka.....	90
Tihij don	90
Tjutshevskaja	90
Tonkovetka	90
Tsarskaja.....	91
Tshizhovskaja	91
Vekovaja.....	91
Velesa (Dotsh otlitshnoj).....	92
Vidnaja (Bugristaja)	92
VIR-1 ja VIR-2	92
Volozhka.....	92
LUUMUJEN LAJIKEKUVAUKSET	93
DIPLOIDILUUMUT	93
Aljonushka.....	93
Ariadna	93
Abrikosovaja.....	93
Zholtaja Hopty	93
Karminnaja Zhukova.....	94
Kleopatra	94
Kitaiskaja abrikosovaja	94
Kubanskaja kometa	94
Kujashkaja	94
Mantshurskaja krasavitsa.....	95
Skoroplodnaja	95
Shershnovskaja	95
Shatjor	96
Sejanets rakety	96
Konfetnaja	96
Timirjazovskaja.....	96
Tsarskaja.....	96
Tsimtshuk	97
Rubinovaja (Puteshestvennitsa).....	97
Podarok Sankt-Peterburgu.....	97
Moskovskaja kometa.....	97
Ujskaja.....	97
Uvelskaja	98
TARHALUUMUT.....	98
Alleinaja	98
Evrazia 21	98
Zaretshnaja rannaja	98
Volzhskaja krasavitsa (Skorospelka kruglaja).....	99
Renklod zholtyj.....	99
Renklod mitshurinskij	99
Renklod sovetiskij.....	99
Garmonija	100
Gramija	100
Skorospelka krasnaja.....	100

Stanley	100
Dashenka	101
Medovka	101
Tulskaja tshornaja (Tulskaja)	101
Ternovnik	101
IMELÄKIRSIKAT	101
Iput	101
Revna	101
Simfonia	102
Orlovskaja jantarnaja	102
Pobeda	102
HAPANKIRSIKAT	103
Apuhtinskaja	103
Ashinskaja	103
Bulatnikovskaja	103
Dobraja	103
Zhukovskaja	103
Zarja Povolzhja	104
Kurtshatovskaja	104
Maksimovskaja	104
Majak	104
Molodjozhnaja	105
Rannaja Potapova	105
Skljanka rozovaja (Amorel rozovaja)	105
Tshudo vishnja	105
Shokoladnitsa	106
Schedraja	106
Sejanets ljubskoj	106
LAJIKEKUAUSTEN KIRJALLISUUSLUETTELO	107

OMENALAJIKKEET

Lajikekuvaus sisältää keskeisimmät tiedot: lajikkeen risteytysvanhemmista, jalostus historiasta, jalostus paikasta, tietoa lajikkeen satoisuudesta, tuholaisien ja tautien kestävydestä sekä puun kasvutavasta ja muodosta. Tämän lisäksi on hedelmien muoto, koko, väriyty ja hedelmien maku on kuvattu mahdollisuuksien mukaan. Joistakin lajikkeista on lisäksi kuvattu niiden tarkempaa kemiallista koostumusta: sokerit, hapot, C-vitamiinin, kokonaisfenolit ja pektiini.

Aape (Lobo klooni)

Moskovan tietojen mukaan kyseessä on Valkovenäläinen risteytys: Lobo x Prima. Aape on tullut ilmeisesti numerolajikkeena Moskovaan, jossa se on osoittautunut hyvin rupea kestäväksi. Lajike sisältää Vf-geenin (Vf), joka antaa suojan omenarupea vastaan.

Aelita (Sentjabrskoje)

Wealthy x Koritshnoje polosatoje (kaneliomena) • Aelita on jalostettu yhteistyössä Moskovan yliopiston ja Mitshurinskissa toimivan Mitshurinille nimetyn puutarhantutkimusinstituutin kesken (Jalostaja: Isajev S.I). Lajike otettiin venäjällä valtakunnalliseen kokeiluun vuonna 1980 ja liitettiin rekisterilajikkeeksi Venäjän luoteisalueille 1999.

Syyslajike, jonka hedelmät säilyvät 2 kuukautta. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Se on suhteellisen hyvin kestävä omenarupea vastaan. Lajikkeen keskimääräinen satoisuus on korkea, 14 tonnia/ha ja se tulee melko aikaisin satoikään.

Puu on korkeakasvuinen, latvus on leveän kekomainen, tuuheahko.

Pöytäomena: Hedelmät ovat alta keskikoon, noin 100 g, max. 133 g, yhdenkokoisia, pyöreän-kartiomaisia, hyvänmuotoisia, lievästi särmikkäitä. Kantakuoppa on keskikokoinen, loivan kartiomainen, heikosti korkkiutunut. Silmäkuoppa on myös keskikokoinen, rypyinen tai heikosti särmikäs. Kanta on keskipitkä ja keskipaksu. Silmä on sulkeutunut tai puoliavoin. Kuoren pohjaväri on vihertävänkeltaista, peitevärei läikikästä tai heikosti viiruista punaista, lähes koko hedelmän pinnalla. Korkkihuokosia on vähän. Ne ovat pieniä ja heikosti erottuvia. Malto on kellertävää, mehevää, hienoa, keskikovaa, hiukan aromaattista. Maku erittäin hieno, happaman- imelä.¹

Afrodita

Lajike on omenahybridi numero 814:n (F2 *Malus floribunda* 821 x Golden delicious) vapaapölytteinen siemenjälkeläinen. Se on jalostettu VNIISPK hedelmänjalostus-instituutissa Oriol, Venäjä. (Jalostajina: Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V., Dolmatov E.A.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun Venäjällä 1998. Suositellaan Keski-Venäjän mustanmullan- ja Ala-Volgan alueelle. Liitettiin valtakunnalliseen rekisteriin 2005.

Afrodita on aikainen talvilajike, jonka omenat säilyvät tammikuulle. Talvenkestävyys on korkea. Se on kestävä omenarupea vastaan (Vf). Satoisuus korkea. Aikaissatoisuus keskitasoa.

Puu on voimakaskasvuinen. Latvus on pyöreä, harvahko.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 125 g, max 140 g, pyöreitä, tasalaatuisia, lievästi särmikkäitä. Kantakuoppa on tylpän kartiomainen, pienikokoinen. Silmäkuoppa on pieni, leveä, rypyinen. Kanta on hieman kaareva, keskipitkä ja – paksu. Silmä on sulkeutunut. Kuori on ohut, sileä, vahainen, kiiltävä, väriltään vihertävän- keltainen.

Peitevəri on vadelmanpunaisina läiskinä ja viiruina suurimmalla osalla hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat harmaita, hyvin erottuvia, keskikokoisia, runsaslukuisia. Malto on valkeaa, tiivistä, punajuovaista, hienorakeista, mehukasta. Siemenkopit ovat sulkeutuneita. Maku happamanimelä, miellyttävä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 12 %, happoja – 0,46 %, C-vitamiinia – 11,5 mg %, kokonaisfenolit – 367 mg %.^{1,2,25}

Ajenkij tsvetotshek

Kiselevka x Pepin shafrannyj • Lajike on jalostettu Siperian keskeisessä kasvitieteellisessä puutarhassa SO RAN, Novosibirskissä (Vasiljeva V.N.).

Se on syyslajike, jonka hedelmiä voidaan säilyttää vuoden vaihteeseen. Lajikkeen talvenkestävyys on erittäin hyvä. Sen satoisuus on säännöllinen ja kohtalainen. Lajike tulee varhain satoikään.

Puu on matalakasvuinen ja kompakti.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat pieniä, 20 - 33 g, nauriinmuotoisia, tummanvaaleanpunaisia, siniharmaan vahan peittämiä. Vaaleat korkkihuokokset näkyvät selvästi. Malto on suurirakeista, mehukasta ja miellyttävän happaman-imelää. Hedelmät sisältävät: C-vitamiinia – 26 mg %, kokonaisfenolit – 650 mg %.^{3, 16}

Aljonushka (51-50-27)

Laletino x Papirovska • Lajike on jalostettu Krasnojarskin hedelmäntutkimusasemalla. (Jalostajat: Tihonov N.N. ja Tolmatshova A.S.). Lajike otettiin venäjällä kokeiluun 1964 ja liitettiin 1974 valtakunnalliseksi rekisterilajikkeeksi Länsi-Siperiaan (Kemerovin oblast) ja Itä-Siperiaan (Krasnojarskinkrai ja Hakasian tasavalta).

Kesälajike, jolla on korkea talvenkestävyys sekä hallan kestävyys. Lajike on hyvin kuivuutta kestävä ja omaa erinomaisen korjautumiskyvyn vaurioista. Hedelmät saastuvat omenarupeen harvoin, lehdet huomattavasti useammin. Satoisuus on runsas. Hedelmien kuljetuskestävyys on keskinkertainen. Tulee varhain satoikään.

Puu on pienikasvuinen, noin 2 metrin korkuinen.

Tuore- ja talousomena: Hedelmät erittäin pieniä n. 28 g, maksimissaan 48 g, pyöreitä tai litteänpyöreitä, kuoreltaan kiiltäviä. Kantakuoppa on keskisyvä sekä - leveä. Silmäkuoppa on laakea, syvä ja särmikäs. Kanta on pitkä ja ohut. Silmä on sulkeutunut. Pohjavəri on oljenkeltainen. Ruusunpunainen peitevəri kattaa lähes koko hedelmän pinnan, jolla suuria, vaaleanpunaisia, hyvin erottuvia korkkihuokosia. Malto vaaleaa, mehukasta, voimakasaromista, harvarakenteista. Maku on tasapainoinen. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 16,6 %, sokereita – 10,7 %, happoja – 0,7 %, C-vitamiinia – 31,2 mg %. P-aktiiviset aineet – 196 mg %. Parkkihappoja – 0,12 %.^{1,2}

Alesja

Belorusskoje malinovoje x Bananovoje • Lajike on jalostettu Valkovenäjän NII, hedelmäntutkimusinstituutissa (Kovalenko G.K., Kovalenko V.G., Grakovitsh D.V.). Lajike tuli valtakunnalliseen kokeiluun 1990. Sitä suositellaan Venäjän luoteisalueille, sekä Keski-Venäjän mustan mullan alueille.

Myöhäinen talvilajike, joka säilyy huhtikuulle. Alesja talvenkestävyys on erinomainen ja se on hallankestävä. Oma korkean polygeenisen kestävyuden omenarupea vastaan. Sen satoisuus on erittäin hyvä ja säännöllinen ja se tulee varhain satoikään.

Puu on matalakasvuinen, jonka latvus on kompakti, pyöreä, suhteellisen tuuhea.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 120 g, max 150 g, litteänpyöreitä, hyvinmuotoisia, tasalaatuisia. Kantakuoppa loivan kartiomainen, keskisyvä, leveä. Silmäkuoppa leveä, keskisyvä. Kanta on suora, keskipitkä ja - paksu. Kuori on keskipaksu, sileä, kiiltävä, pohjaväri keltainen. Kirkkaanpunainen peiteväri peittää lähes koko hedelmän pinnan. Malto on kermanväristä, mehukasta, hienorakeista, keskikovaa, aromaattista. Maku on hapanimelä, miellyttävä. ¹

Altaiskoje rumjanoje

Gornoaltaiskoje x Wealthy • Lajike on jalostettu Lisavenkolle nimetyssä Siperian puutarhatutkimus instituutissa Barnaulissa (Lisavenko M.A., Zhebrovskaja L.J., Kalinina I.P., Kornienko T.F., Grankina Z.A.). Se otettiin valtiolliseen kokeiluun 1974 ja liitettiin valtakunnalliseen rekisteriin 1985.

Myöhäinen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun lopulla. Talvenkesto Altain krailla yli keskitason. Lajike on keskinkertainen kestämaan kuivuutta. Sillä on suhteellisen hyvä ruvenkestävyys, kohtalaisen hyvä ja säännöllinen satoisuus. Keskisato 9 tonnia/hehtaari, max. 20,8 tonnia/ha. Tulee melko aikaisin satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen. Latvus on pyöreä, harva.

Syönti-, että talousomena: Hedelmät ovat pieniä ja alle keskikokoisia, 55 g, maksimissaan 90 g, pyöreitä, tasalaatuisia. Kantakuoppa keskisyvä, joskus syvä, leveä, sileä ja ilman korkkiumaa. Silmäkuoppa pieni, heikosti poimuinen. Kanta on keskipitkä, ohut, joskus keskipaksu. Silmä on pieni, sulkeutunut. Kuori on ohut, sileä ja kuiva. Pohjaväri on tumman kermanväristä, hieman punertavaa, peiteväri on tummanpunaisina viiruina ja läikkinä lähes koko omenan pinnalla. Malto on kellertävää, mehukasta, keskikovaa, heikosti aromista, hapanimelää, erittäin maukasta. Siemenkopit ovat suljettuja. Hedelmät sisältävät: sokereita – 13,8 %, happoa – 0,90 %, parkkihappoja – 133 mg %, C-vitamiinia – 19 mg %, kokonaisfenolit – 315 mg %, pektiiniä – 6,15 % kuivapainosta.^{1,2}

Anisik omskij

Tunnetaan myös nimillä Anisik barhatnyj, Kumatsh, Jelotshnoje. Lajike on jalostettu Lesnaja ferma-taimitarhassa, Omskissa, Länsi-Siperiassa.

Syyslajike, jonka hedelmät säilyvät kaksi kuukautta. Kypsyttyään ne putoavat herkästi. Talvenkestävyys on erinomainen. Satoisuus on hyvä, mutta jaksottainen. Puu on nopeakasvuinen ja tulee aikaisin satoikään.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat pieniä, max. 25 g, pyöreitä, vihertävänkeltaisia, tummanpunaposkisia, vahapintaisia. Malto on kellertävää, tiivistä, mehuisaa, happamanimelää. ¹⁸

Anis polosatyj

Tunnetaan myös nimillä: Anisovka, Anis zimnij, Anis pestyj, Anis seryj ja Anisovka ja on vanha paikallislajike Volgan varrelta. Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1938. Liitettiin valtakunnalliseen rekisteriin 1947 lajikkeeksi useille alueille.

Lajike on kesä-, syys-, tai aikainen talviomena, lajikkeen viljelyalueesta riippuen. Sen talvenkestävyys ja kuivuudenkestävyys ovat erinomaisia. Sen ruvenkestävyys on keskinkertainen. Lajike on runsassatoinen, mutta tulee suhteellisen myöhään satoikään.

Puu on voimakasvuinen. Latvus on pyöreä tai leveän kekomainen, tuuhea.

Yleiskäyttöomena: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 70 g, maksimissaan 90 g,

litteänpyöreitä, nauriin muotoisia, joskus lievästi kartiomaisia, sileitä tai hieman särmikkäitä. Kantakuoppa on syvä, keskileveä, heikosti korkkiutunut tai ilman korkkiumaa. Silmäkuoppa pieni, ahdas, poimuinen. Kanta lyhyt, keskipaksu. Silmä on sulkeutunut, joskus puoliavoin. Kuori sileä, kiiltävä, siniharmaan vahan peittämä. Poimittaessa kuori on vihertävä, säilytyksessä muuttuu hieman keltaisemmaksi. Peiteväri on himmeinä punaisina ja vaaleanpunaisina juovina. Korkkihuokokset erottuvat heikosti. Malto on vihertävänvalkeaa, hienorakenteista, mehukasta. Siemenkopit ovat puoliavoimia. Maku on hyvä, hapanimelä, voimakkaan aromista. Aniksen jälkimaku. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita on – 15,1 %, sokereita – 11,2 %, happoja – 0,65 %, C-vitamiinia – 6,5 mg %. ^{1,2}

Antej

Belorusskoje malinovoje x 59-13/9 (Babushkino x Newtosh) • Lajike on jalostettu Valkovenäjän hedelmäntutkimus instituutissa (Kovalenko G.K., Kovalenko V.G.). Se otettiin koe lajikkeeksi 1982 ja liitettiin valtakunnanrekisteriin 2000 viljeltäväksi Venäjän luoteisalueilla.

Myöhäinen talviomena, jolla hedelmien säilyvyys on 6 - 7 kuukautta. Talvenkestävyys on suhteellisen korkea. Tautien- ja tuholaiskestävyys on keskitasoa. Satoisuus on hyvä, ja puu tulee erittäin varhain satoikään.

Puu on hillittykasvuinen, latvus on pyöreän-kekomainen ja harvahko.

Pöytälaajike: Omenat ovat keskikokoisia tai suuria (190 g, max 250 g), pyöreän-kartiomaisia, hieman litteähkötä, eivät tasakokoisia, särmikkäitä. Kantakuoppa on laaja, syvä, korkkiutunut, tylpänkartiomainen. Silmäkuoppa on melko syvä, keskileveä, voimakkaasti poimuinen. Kanta on lyhyt tai pitkä, paksu, kaareva. joskus kannan tyvessä on kyhmy. Kuori on keskipaksu, sileä, himmeä, voimakkaasti siniharmaan vahan peittämä. Poimittaessa pohjaväri on vihreä, säilytettäessä muuttuu vihertävän-keltaiseksi. Peiteväri on tummanpunaista tai ruskeanpunaista, peittäen suurimman osan kuoresta. Korkkihuokosia on runsaasti, pieniä tai keskikokoisia, vaaleita, hyvin erottuvia. Hedelmän malto on vihertävän-valkeaa, mehevää, pienirakeista, rakenteeltaan melko löysää. Maku on hyvä, happamanimelä, aromaattinen. ¹

Antonovka obyknovennaja

Tunnetaan myös nimillä Antonovka, Antonovka kurskaja, Antonovka prostaja, Antonovka stakantshataja, Antonovskoje jabloko, Voskovaja zholtaja, Duhovoje, Krasnoglazovskaja

Vanha paikallislajike Keski- Venäjältä ja on arveltu, että kysymyksessä olisi luonnossa syntynyt hybridi viljelylajikkeeseen ja paikallisen metsäomenapuun (*Malus sylvestris*) välillä. Lajiketta alettiin levittää Kurskin kuvernementista 1800-luvulla. Lajikkeeseen esitteli ensimmäisenä Krasnoglazov N.I. 1848. Myöhemmin Antonovkaa on alettu pitää lajiketyyppinä, joka sisältää koko joukon sukulaislajikkeita. Otettiin valtakunnalliseen kokeeseen 1939 ja liitettiin rekisteriin laajoille alueille 1947.

Aikainen syysomena tai aikainen talviomena viljelyalueesta riippuen, jonka hedelmät säilyvät 2 - 3 kuukautta. Talvenkestävyys on melko korkea. Samoin hallankestävyys. Kukinta on myöhäinen. Ruvenkestävyys on hyvä. On erittäin altis omenakääriäisen voituksille. Satoisuus on runsas, mutta epäsäännöllinen. Tulee melko myöhään satoikään. Osittain itsepölyttävä.

Puu on voimakaskasvuinen. Latvus on epäsäännöllisen pyöreä, korkea, vanhempana leveä.

Yleiskäyttöomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 120 – 150 g, isoimmat jopa 300 g, eivät yhdenkokoisia. Omenien muoto vaihtelee litteäänpyöreästä, ovaalin kartiomaiseen, joskus sylinterimäiseen. Poikkileikkaus on särmikäs tai voimakkaan harjuinen. Kantakuoppa on syvä, keskileveä, voimakkaasti korkkiutunut, usein korkkiuraa on myös kantakuopan ulkopuolella. Silmäkuoppa on syvä, avara, poimuinen. Kanta on paksu ja lyhyt. Silmä on sulkeutunut. Kuori on heikosti vahainen, kiiltävä, voimakkaan arominen. Pohjaväri on vihertävänkeltainen, säilytyksen jälkeen vaalean oljenkeltainen. Peiteväri puuttuu, joskus ilmenee heikkoa punerrusta. Korkkihuokosia on paljon. Ne ovat valkeita, suuria ja hyvin erottuvia. Malto on hieman kellertävää, mehevää, keskikovaa ja karkeista rakenteista. Maku on hyvä, hieman hapan ja omaperäisen aromaattinen. Hedelmät sisältävät: C-vitamiinia 17mg %, sokereita 9,22 %, happoa 1,0 %, parkkihappoa 41mg %, kokonaisfenolit 327mg %, pektiiniaineita – 14 %.^{1,2}

Antonovka polutorafuntovaja (Antonovka 600 grammovaja)

Syntyisin Antonovka mogilevskaja belaja-lajikkeen versoharhamasta. Lajike on jalostettu Mitshurinskissa 1888 (Mitshurin I.V.).

Syyslajike, jonka hedelmiä voidaan säilyttää marraskuulle. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyydeltään keskinkertainen. Satoisuus on hyvä.

Puu on reheväkasvuinen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat suuria ja hyvin suuria, jopa. 600 g, vaihtelevan kokoisia, nauriinmuotoisia, heikosti särmikkäitä. Väriltään hedelmät ovat kypsinä lähes valkeita. Peiteväri puuttuu. Korkkihuokokset ovat valkeita. Kantakuoppa on syvä ja korkkiutunut. Kanta on lyhyt. Silmä on suljettu. Silmäkuoppa on särmikäs. Malto on valkeaa, mehuisaa, hienorakeista, happaman-imelää, lieväaromista, hyvänmakuista. ^{5,14}

Antonovka zolotaja

Alkuperä Timirjazovin akatemiasta.

Myöhäinen kesälajike, jonka Hedelmien säilyvyys on 20 - 30 pv. Talvenkestävyys on erittäin hyvä. Ruvenkestävyydeltään keskinkertainen. Satoisuus on melko hyvä. Aikaissatoinen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, kypsänä kullankeltaisia, peitevärittömiä. Maultaan ne ovat erittäin hyviä. Hedelmät ovat keskikokoisia, kypsänä kullankeltaisia, peitevärittömiä. Maultaan ne ovat erittäin hyviä.

Aport Aleksandr

Tunnetaan myös nimillä Aport osennij, Aport ukrainskij, Gusevskoje, Aleksanteri. Tunnettu jo 1600- luvulla, mutta lajikkeen geneettinen alkuperä on tuntematon, luultavasti syntynyt Ukrainassa tai Voroneshin alueella. Ensiesittely kirjallisuudessa oli Regelin E. " Russkaja pomologiassa" 1868. Laajalle on levinnyt lajike Etelä-Venäjällä. Suositellaan lähinnä kotitarhoihin. Venäjän keskiosissa suositetaan latvusvarrentamista talvenkestäviin lajikkeisiin.

Myöhäinen syyslajike, jonka omenat voivat säilyä helmikuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on Ukrainassa keskinkertainen. Sen ruvenkesto on keskitasoa. Sen kukinta on myöhäinen. Satoisuus melko hyvä ja säännöllinen, mutta tulee satoikään melko myöhään.

Puu on korkeakasvuinen. Latvus on litteä, leveä, harvahko.

Herkkulajike: Hedelmät ovat suuria ja hyvin suuria, 250 - 260 g, Moskovan oblastissa on

saatu joskus jopa 500 - 600 grammaisia omenoita. Hedelmät ovat muodoltaan litteään pyöreän- kartiomaisia, joskus pyöreän- kartiomaisia, hieman harjuisia. Kantakuoppa on syvä, keskikokoinen, joskus siinä on kirkasta korkkiuraa. Silmäkuoppa on laaja, syvä, jyrkkäseinäinen, heikosti poimuinen. Kanta on lyhyt ja paksu. Kuori on keskipaksu, kirkas, vahainen, luja, aromaattinen. Kuoren väri on oljenkeltainen, peiteväri punaisina ja vaaleanpunaisina viiruina ja läikkinä, suurimmalla osalla omenan pintaa. Korkkihuokokset ovat suuria, vaaleanvihreitä tai valkeita, hyvin näkyviä ja niitä on runsaasti. Malto on valkeaa, joskus siinä on keltainen vivahte. Mehukasta, hienorakeista, keskikovaa, aromaattista. Maku makean- viinihappoista, erittäin miellyttävää.¹

Arbat (KV43)

SA54-108 (Co) x TSR12T77 (Vf) • Lajike on risteytetty Englannissa, East-Mallingin tutkimusasemalla, 1978, ja myöhemmät jalostustyöt on tehty VSTISP-puutarhainstituutissa, Moskovassa, 1978–1985 (Watkins R. ja Kitshina V.V.).

Aikainen talvilajike, jonka hedelmien säilyvyys on tammikuulle. Talvenkestävyys on keskinkertainen, Melbaan verrattava. Se on kestävä omenarupea vastaan (Vf). Satoikään lajike tulee varhain. Satoisuus on runsas.

Pilariomena: Puu on puolikäpiöivä ja latvukseltaan pilarimainen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 60 - 90 g, max. 150 g, litteänpyöreitä, kiiltäväkuorisia, kirkkaanpunaisia. Malto on kermanväristä, mehukasta, suurirakeista. Maku on happaman-imelä, miellyttävä, aromaattinen. ^{3,8}

Arkad letnij zholtyj

Tunnetaan myös nimillä Arkad belyj dlinnyj, Arkad zholtyj, joka on vanha venäläinen paikallislajike. Sen geneettinen alkuperä on tuntematon. Lajike on laajalle levinnyt Keski-Venäjän kotipuutarhoissa.

Aikainen kesälajike, jolla hedelmien säilyvyys on noin 1 viikkoa. Sen talvenkestävyys on erinomainen ja verrattavissa Grusovka moskovskajaan tai Aniksiin. Ruvenkestävyydeltään melko heikko. Satoisuus on keskinkertainen tai heikohko, mutta jokavuotinen. Puu tulee melko myöhään satoikäiseksi.

Puu on voimakaskasvuinen, pyöreälatvuksinen, harvaoksainen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, katkaistun-kartiomaisia tai lieriömäisiä. Kuori on kiiltävää, ohutta, vihertävänkeltaista, myöhemmin vaaleankeltaista. Peiteväri puuttuu. Malto on kellertävää, harvarakenteista, melko mehukasta, hyvänmakuista, puhtaan imelää. Hedelmien C-vitamiinipitoisuus on 6,8 mg %.^{4,5}

Aromatnoje

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät helmikuun puoliväliin. Talvenkestävyys on hyvä. Hyvin kestävä omenarupea vastaan. Tulee aikaisin satoikäiseksi ja on runsassatoinen.

Puu on hillittykasvuinen ja pienilatvuksinen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat suuria, 160 - 220 g, sileäpintaisia, väriltään kullankeltaisia. Ruskeanpunaista peiteväriä on auringon puolella. Hedelmän malto on valkeaa, keskikovaa, happaman-imelää, miellyttävän aromaattista.^{4,10}

Auksis

Macintosh x Punainen gravenstein • Lajike on jalostettu Latvian hedelmien ja vihannestentutkimusinstituutissa. Otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1974 ja liitettiin mukaan venäjän valtakunnalliseen rekisteriin 1999, Luoteis-Venäjälle (Kaliningradin oblasti).

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät helmikuulle. Talvenkestävyys melko hyvä, kuten myös kestävyys omenarupea vastaan. Satoisuus on hyvin runsas, jonkin verran jaksottainen. Tulee keskiaikaisin satoikään.

Puu on keskikokoinen, pyöreällä tai litteänpyöreällä, kompaktilla ja tuuheahkolla latvuksella.

Herkkulajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 90 - 114 g, max 150 g, litteänpyöreitä, hyvänmuotoisia, sileäpintaisia. Kantakuoppa on tylpän kartiomainen, leveä, melko syvä, melko voimakkaasti korkkiutunut. Korkkiuraa voi olla myös kantakuopan ulkopuolella. Silmäkuoppa on laaja, syvä, sileä, harvoin heikosti poimuinen. Kanta on pitkä, keskipaksu tai ohut. Peiteväri on karmiininpunaista, peittäen noin puolet hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat hyvin näkyviä, suuria, jotkut niistä keskeltä korkkiutuneita. Hedelmän malto on kellertävää, melko kovaa, mehukasta, aromaattista. Maku on hapanimelä, mausteinen, erinomaisen herkullinen.¹

Babushkino

Lajike on vanha venäläinen paikallislajike "mummo-omena". Ensimmäiset maininnat lajikkeesta ovat 1840-luvulta. Lajike on levinnyt Venäjällä laajalle. Suositellaan viljeltäväksi harrastajatarhoissa kaikkialla Keski-Venäjällä, sekä Venäjän luoteisosissa.

Myöhäinen talvilajike. Omenat säilyvät huhtikuulle. Talvenkestävyys on erinomainen. Ruven- ja mumiotaudinkesto ovat keskinkertaisia. Satoisuus on kohtalainen, jaksottainen. Puu tulee myöhään satoikään, joskus vasta 10 - 12 vuotiaana. Puu on erittäin pitkäikäinen.

Keskikokoinen puu. Latvus on leveä.

Yleisomena: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 90 g, max. 140 g, litteänpyöreitä, särmikkäitä. Kantakuoppa on keskisyvä, leveä, korkkiutunut. Silmäkuoppa pieni, laakea, rypistynyt. Kanta on lyhyt ja paksu. Silmä on sulkeutunut. Kuori keskipaksu, sileä. Pohjaväriiltään vihertävänkeltainen. Peiteväri puuttuu, joskus esiintyy heikkoa punerrusta. Korkkihuokosia on niukasti. Ne ovat pieniä, vaaleita ja heikosti erottuvia. Malto on valkoista, hienorakeista, mehukasta, keskikovaa. Siemenkopit ovat sulkeutuneita. Maku on erinomainen viinihappoisen-makea. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,6 %, happoja – 0,74 %, C-vitamiinia – 23,7mg %, kokonaisfenolit – 229,2mg %, pektiiniaineita – 12,1 %.^{1,2}

Baganenok

Sibirskaja krasavitsa x siperianomena • Lajike on jalostettu Siperian keskeisessä, SO RAN-kasvitieteellisessä puutarhassa Novosibirskissä (Vasiljeva V.N., Moisejeva N.V.). Valtakunnalliseen kokeiluun lajike otettiin 1977 ja liitettiin valtakunnalliseen lajikerekisteriin 1989, lajikkeeksi Kaukoitään. Lajike on levinnyt laajalle Länsi- ja Itä-Siperiassa, Uralilla ja Pohjois-Kazakstanissa.

Syyslajike. Hedelmät säilyvät 2 - 3 kuukautta. Lajikkeen talvenkestävyys, hallankestävyys ovat erittäin korkea. Lajikkeen ruvenkestävyys on suhteellisen hyvä ja se kestää kuivuutta keskinkertaisesti. Satoisuus on hyvä, suhteellisen säännöllinen. Hedelmäntuotto alkaa 4-

vuotiaana.

Puu on keskikokoinen, n. 3,5 metriä korkea, nopeakasvuinen. Latvus on leveänkartiomainen, ei kovin tuuhea.

Yleisomena: Omenat ovat erittäin pieniä, 20 g, max. 33 g, pitkän ovaalinmuotoisia, melko tasalaatuisia, hyvännäköisiä, heikosti särmikkäitä. Kantakuoppa on syvä, tylpän kartiomainen, keskileveä, ilman korkkiuraa. Silmäkuoppa on erittäin pieni, ahdas, rypistynyt. Kanta on keskipitkä, paksu, suora, lujasti oksaan kiinnittynyt. Hedelmän kuori on karhea, kuiva, himmeä, keskipaksu. Kuoren väri on vihertävänkeltainen. Peiteväri on rusehtavanpunaista lähes koko hedelmän pinnalla. Korkkihuokokset ovat suuria, hyvin näkyviä, harvalukuisia. Malto on keltaista, rakeista, mehukasta, keskikovaa, voimakkaasti aromista. Siemenkopit ovat puoliavoimia. Hedelmän maku on imelän-hapan, hieman karvas, hyvä. Hedelmät sisältävät: C- vitamiinia – 22,1 mg %, sokereita – 10,6 %, happoja – 1,45 %, parkkihappoa – 0,14 %, kokonaisfenolit (katekiineja) 101 mg %, pektiiniaineita – 1,3 %, kosteasta aineesta.^{1,2}

Baltika

Lajike on syntyisin Borovinka-lajikkeen vapaapölytteisestä siemenkylvöstä ja jalostettu hedelmien-, ja vihannesten tutkimusasemalla, Pavlovskissa, Pietarin lähistöllä (Lavrik P.I.).

Syyslajike. Hedelmät säilyvät 2 kuukautta. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen. Ruvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Sen satoisuus on runsas ja tulee melko varhain satoikäiseksi.

Puu on voimakaskasvuinen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat melko suuria, 140 g, pyöreitä, hieman lieriömäisiä, vaaleankeltaisia, kirkkaanpunaposkisia. Malto on valkeaa, aromaattista, happaman-imelää, hyvänmakuista.^{5, 18}

Bamovskoje

Vydubetskaja plakutshaja x Jantar • Lajike on jalostettu Etelä-Uralin Hedelmien-, vihannesten-, ja perunantutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa. (Mazunin M.A., Mazunina N.F. ja Putjatin V.I.).

Syyslajike. Säilyvyys hedelmillä on noin 3 kuukautta. Talvenkestävyys on erinomainen. Ruvenkestävyydeltään hyvä. Satoisuus on runsas, ja aikaisin alkava.

Puu on matalakasvuinen, luontaisesti kääpiöivä. Korkeus siemenperusrungolla on 1,5 m.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat pienehköjä, 60 - 80 g, max. 100 g, pyöreitä, keltaisia. Punaista peiteväriä on runsaasti. Malto on valkeaa, erittäin mehukasta, hienorakeista, happaman-imelää, hyvänmakuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 16,5 %, sokereita – 12,4 %, happoja – 1,1 %, C-vitamiinia – 28,3 mg %, pektiiniaineita – 1,5 % (tuorepainosta).²⁶

Beforest

Kanadalainen talvilajike, jonka hedelmät säilyvät maaliskuulle. Sen talvenkestävyys ei ole kovin hyvä. Lajikkeen ruvenkestävyys on keskinkertainen, mutta lajike kestää hyvin muumiotautia. Sen satoisuus on erinomainen ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen. Latvus on pyöreä, harvaoksainen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 110 - 130 g, litteänpyöreitä, kauniita, väriltään

kellanvihreitä, karmiininpunaviiruisia. Kantakuoppa on keskikokoinen, korkkiutunut. Kanta on keskipitkä, ohut. Silmäkuoppa on leveä, keskisyvä, korkkiutunut. Silmä on avoin. Malto on vihertävää, tiivistä, mehuisaa, happaman-imelää, miellyttävän makuista. Hedelmät sisältävät: C-vitamiini 23,0 mg %.^{4,9}

Bel

Se on vanha venäläinen, vaaleahedelmäinen paikallislajike.

Belfler- kitaika (Bellefleur- kitaika)

Keltainen bellefleur x Kitaika-mat (suurihedelmäinen siperianomena) • Lajike on jalostettu Mitshurinskissa, valtakunnallisessa hedelmien genetiikan ja jalostuksen tutkimusinstituutissa (Jalostaja Mitshurin I.V.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1948 ja liitettiin valtakunnalliseen rekisteriin 1947, Pohjois- Kaukasian alueille. (Dagestanian tasavalta, Rostovin oblasti.)

Myöhäinen kesä- tai syysomena riippuen kasvialueesta, jonka hedelmät säilyvät 1 - 2 kuukautta. Sen talvenkestävyys on keskinkertainen. Lajikkeen tautienkestävyys on heikohko muumiotauti ja omenarupea vastaan. Satoisuus on keskitasoa. Tulee myöhään satoikäiseksi.

Puu on korkeakasvuinen. Latvus on pyöreä tai leveänpyöreä, tuuhea.

Pöytälaajike: Hedelmät ovat yli keskikokoisia, joskus suuria ja erittäin suuria. Keskikoko 190 g, jopa 500 – 600 g. Muodoltaan hedelmät ovat pyöreitä tai ovaalinpyöreitä, alaosaan hieman kartiomaisia. Pinnanmuoto on selvästi särmikäs. Kantakuoppa on keskikokoinen, syvä, ilman korkkiumaa. Silmäkuoppa on melko pieni, ahdas, rypistynyt. Kanta on keskipitkä tai lyhyt, paksu tai keskipaksu. Silmä on pieni, suljettu. Kuori on vaalean keltainen. Ruusunpunaisia viiruja ja läikkiä on auringon puoleisella poskella. Malto on valkeaa, mehevää, hienorakeista, aromaattista. Maku on hyvin miellyttävä, happaman-imelä, mausteinen.

Bessemjanka brjantsevoj

Alkuperä Timirjazovinn akatemiasta Moskovasta.

Syyslajike, jonka hedelmät säilyvät kuukauden. Sen talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyydeltään se on keskinkertaista parempi. Satoisuus on melko runsas. Tulee varhain satoikäiseksi.

Herkkuomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, kellanvihreitä, punaposkisia. Ne ovat erittäin maukkaita.^{15,13}

Bessemjanka mitshurinskaja

Skryzhapel x Bessemjanka komsinskaja • Lajike on jalostettu valtakunnallisessa hedelmien genetiikan ja jalostuksen tutkimusinstituutissa, Mitshurinskissa (Jalostaja Mitshurin I.V.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1939, ja liitettiin valtakunnanrekisterilajikkeeksi 1947, viljeltäväksi Luoteis-Venäjällä, Keski-Venäjällä, Keski-Venäjän mustanmullanalueella, sekä joillain Itä-Siperian alueilla.

Lajike on aikainen syysomena tai aikainen talviomena, riippuen viljelyalueesta. Omenat säilyvät 1-3 kuukautta. Hedelmät kypsyvät eriaikaisesti ja putoavat herkästi. Talvenkestävyys on hyvä. Samoin kestävyys omenarupea vastaan. Satoisuus on korkea ja jokavuotinen. Kukkien heteet ovat usein kehitymättömiä. Tulee satoikäiseksi 5-7-vuotiaana.

Puu on keski- tai voimakasvuinen. Latvus on laaja kartiomainen, kompakti ja tuuhea.

Herkkulajike: Hedelmät ovat keskikokoisia 133 g, pyöreitä tai litteänpyöreitä, toisinaan hieman särmikkäitä. Kantakuoppa on laaja, syvä. Silmäkuoppa on keskikokoinen ja -syvyinen. Hedelmän kanta on lyhyt ja paksu. Silmä on suuri, suljettu. Kuori on sileä, kiiltävä, voimakkaan vahan peittämä. Väri on vihertävän - keltainen. Peiteväri on kirkkaita punaisia, leivitä katkojuovia ja pisteitä. Korkkihuokokset ovat pieniä, heikosti näkyviä. Malto kellertävää, hienoa, mehukasta. Siemenkopit ovat suljettuja. Siemenet huonosti kehittyneitä, tai puuttuvat kokonaan. Maku on erittäin miellyttävä, happaman-imelä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 11,2 %, happoja – 0,69 %, kuiva-aineita – 14,2 %, C-vitamiinia – 21,3 mg %, kokonaisfenolit (katekiineja) – 229,3 mg %.^{1,2}

Bolotovskoje

Skryzhapel x hybridi 1924 ((F2 *malus floribunda* x *Wealthy*) x (F2 *malus floribunda* x Jonathan)) • Lajike on jalostettu valtakunnallisella VNIISPK hedelmänjalostusinstituutilla Oriolin kaupungissa (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V., Habarov J.I.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1993. Sitä suositellaan viljeltäväksi Keski-Venäjällä sekä Keski-Venäjän mustanmullan alueella. Lajike otettiin valtakunnalliseen omenarekisteriin 2002.

Talviomena, jonka hedelmiä voidaan säilyttää helmikuulle. Sillä on korkea talvenkestävyys. Se on kestävä omenarupea vastaan (Vf). Sillä on hyvä satoisuus ja aikaissatoisuudeltaan se on keskinkertainen.

Puu on nopeakasvuinen, korkeahkolla, pyöreällä ja harvalla latvuksella.

Pöytälaajike: Hedelmät ovat yli keskikokoisia ja suuria, 150 - 210 g, suhteellisen tasakokoisia, särmikkäitä. Kanta keskipitkä tai pitkä, keskipaksu, kaareva. Kantakuoppa on keskisyvä, ahdas, terävän kartiomainen, hieman korkkiutunut. Silmäkuoppa on keskikokoinen. Kuori on rasvainen, himmeäpintainen, ilman vahakerrosta. Väri on vaaleankeltainen, peiteväri punaisina juovina ja pisteinä, peittäen alle puolet hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat pieniä, runsaslukuisia, heikosti erottuvia. Malto on vihertävää, tiivistä, mehukasta, happaman-imelää, hyvänmakuista. Hedelmät sisältävät: 10,5 % sokereita, 0,31 % happoja, 14,2 mg % C-vitamiinia, 451,2 mg %, kokonaisfenolit, 17,1 % pektiiniaineita. ^{1,2}

Borovinka

Tunnetaan myös nimillä Baravinka, Borovinka krasnaja, Borovinka kraptshataja, Borovinka raspisnaja, Borovinka obyknovenaja, Borovinskoje jabloko, Bravinskoje, Kraptshatoje, Harlamovka, Harlamovskoje, Harlamovski. Vanha keski-venäläinen paikallislajike, jonka esitteli kirjallisesti ensimmäisenä 1700-luvun lopulla Bolotov A.T.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1938 ja liitettiin rekisterilajikkeeksi 1947 lähes joka puolelle Venäjää. Viljelyalue on Karjalasta Kaukasukselle ja Itä-Siperiaan.

Varhainen syysomena, jonka hedelmät säilyvät 1 - 2 kuukautta. Talvenkestävyys on erinomainen, kuivuuden kestävyys on keskinkertainen. Saastuu herkästi sienitauteihin. Satoisuus on runsas, mutta jaksottainen. Kukinta-aika on pitkä. Tulee suhteellisen varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen. latvus on pallomainen, kompakti, harvahko. Puuaines on erittäin haurasta. Nuori puu tekee hedelmät hedelmäpiiskoihin ja - versoihin; vanhemmat puut kannuksiin.

Yleiskäyttöomina: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 80 g, max. 110 g, tasalaatuisia,

litteänpyöreitä, hyvänmuotoisia. Pinnaltaan sileitä. Kantakuoppa on syvä, keskikokoinen, kirkkaan korkkiuman peittämä. Silmäkuoppa on sileä, avara, melko syvä. Kannan pituus vaihtelee lyhyestä pitkään. Se on keskipaksu. Silmä on suuri, suljettu. Kuori on heikosti rasvainen, sileä, ohut, heikosti arominen, heikon siniharmaan vahan peittämä. Pohjaväri on kerättyssä vihertävän-valkea, myöhemmin kellertävä. Peiteväri on kirsikanpunaista kirkkaina juovina ja täplinä, suurimmalla osalla hedelmän pinnasta. Korkkihuokosia on runsaasti. Ne ovat vaaleita, ja erottuvat selvästi peiteväristä. Malto on kellertävän-valkeaa, kuoren alta punertavaa, mehukasta, suurirakeista, melko karkeaa. Siemenkopit ovat suljettuja. Maku on makeahkon-hapokas, tyydyttävä. Hedelmät sisältävät: C-vitamiinia on 8,2 mg %, kuiva-aineita – 15,3 %, sokereita – 9,9 %, happoja – 0,62 %.^{1,2}

Bratshud

Omenahybridi (Uralskoje zimneje x 11-20-12) x Vydubetskaja plakutshaja • Lajike on jalostettu Etelä-Uralin NII, hedelmän- vihannesten- ja perunantutkimusinstituutissa (Mazunin M.A., Mazunina N.F., Putjatin V.I.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1992. Suositellaan viljeltäväksi Uralin alueella.

Aikainen talviomena, jonka hedelmät säilyvät joulukuulle. Korkea talvenkestävyys. Sen tautien-, ja tuholaistenkestävyys on keskitasoa. Satoisuus on erinomainen. Osittain itsepölytyvä. Aikaissatoinen.

Puu on matalakasvuinen, alaspäin painuneella, nopeakasvuisella, tuuheahkolla latvuksella.

Pöytäomena: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 75 - 100 g, vaihtelevan kokoisia, pyöreänkartiomaisia, heikosti särmäisiä ja hyvänmuotoisia. Hedelmän kanta on keskipitkä, ja -paksu, suora, vinoon asettunut. Kantakuoppa on syvä, ahdas, heikosti korkkiutunut. Silmäkuoppa on syvä, leveä ja rypistynyt. Kuori on sileä, kuiva, kiiltävä. Pohjaväri on vaaleankeltainen; peiteväri heikkoa punerrusta. Korkkihuokokset ovat pieniä ja heikosti näkyviä. Malto on valkeaa, tiivistä, erittäin mehukasta, hienorakeista. Maku on happamanimelä, lievästi arominen, miellyttävä. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 14,1 %, sokereita – 10,2 %, happoja – 0,4 %, C-vitamiinia – 18,8mg %, pektiiniaineita – 1,5 %.^{1,2}

Brusnitshnoje

Syntynyt vapaapölytteisen omenalajikkeen siemenestä ja se on jalostettu valtakunnallisessa taimitarhan- ja puutarhantutkimusinstituutissa (VSTISP) Moskovassa. (Petrov A.V.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1977 ja sitä suositellaan viljeltäväksi Keski-Venäjän ja Ylä-Volgan alueilla.

Aikainen syyslajike, jonka hedelmien säilyvyys on noin kuukausi. Talvenkestävyys on erinomainen; hallankestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys on keskinkertainen. Satoisuus on korkea, säännöllinen. Erittäin aikaissatoinen. Kypsyttyään omenat putoavat herkästi puusta.

Pienukko puu, puolikääpiöivä. Latvus on leveä, riippuva, keskinkertaisen tuuheaa.

Yleislajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 105 g, max. 120 g, pitkulaisia, lievästi kartiomaisia, sileitä. Kantakuoppa on keskikokoinen. Silmäkuoppa on ahdas, keskisyvä, rypyyinen. Kanta on pitkäkö, ohut, hieman kaareva. Kuori on ohut, sileä, rasvainen, vahan peittämä. Väri on kermanvaalea, puolukanpunainen peiteväri toisella poskella, peittäen yli puolet kuoren pinnasta. Korkkihuokokset ovat harmaita, keskikokoisia, heikosti erottuvia. Malto on kermanväristä, keskikovaa, suurirakeista, mehevää, aromaattista. Maku on hyvä, hapahko.¹

Dialog

KV102 x Brusnitshnoje • Lajike on jalostettu Moskovassa, VSTISP-puutarhantutkimus instituutissa, 1985–1999 (Kitshina V.V. ja Katshalkin M.V.).

Aikainen kesälajike, jonka hedelmien säilyvyys on noin 1 kuukausi. Talvenkestävyys on hyvä, Antonovkaan verrattava. Lajikkeella on suhteellisen hyvä kestävyys omenaruvella. Sen satoisuus on erinomainen, aikaisin alkava ja jokavuotinen.

Pilariomena: Puu on keskikasvuinen, pienikokoinen, kompakti, latvukseltaan pilarinmuotoinen.

Herkkuomena: Hedelmät ovat tasakokoisia, keskikokoisia, 70 - 100 g, litteänmuotoisia. Kuori on ohut, luja, kiiltävä, väriltään keltainen. Peiteväri puuttuu. Malto on valkeaa, mehukasta, hienorakeista, rapeaa, maultaan happaman-imelää, lieväaromista, miellyttävää.⁸

Diana

Limonnyj x Renet Landsberga • Lajike on jalostettu Mitshurinskissa Mitshurinille nimetyssä genetiikan keskuslaboratoriossa (ZGL), sekä Ukrainassa (Tshernenko S.F.). Lajiketta suositellaan mustanmullan-alueelle ja Etelä-Venäjälle.

Talvilajike, jonka hedelmiä voidaan säilyttää huhtikuulle. Talvenkestävyys on keskinkertainen, tai melko alhainen. Ruvenkestävyydeltään se on hyvä. Satoikäiseksi lajike tulee varhain ja sen satoisuus on hyvä.

Puu on nopeakasvuinen. Latvus on pitkänpyöreä, kompakti.

Pöytäomena: Hedelmät ovat suuria ja erittäin suuria, jopa 500 - 600 g, litteänpyöreitä, erittäin kauniita. Kuori on väriltään keltaista. Peiteväriä on yli puolet pinnasta kirsikanpunaisina läikkinä. Malto on erittäin mehukasta, happaman-imelää ja miellyttävän mausteista.

Dolgo (Dolgoje)

Siperianomena x tuntematon viljelylajike. Hybridilajike jonka tarkka geneettistä alkuperää ei tunneta. Lajike on syntynyt (Ganzenin N.E.) USA:han Venäjältä viemistä siemenistä 1897 - 1899. Otettiin viljelyyn USA:ssa 1917. Lajike on ollut Venäjän valtakunnallisessa lajikekokeessa vuodesta 1949. Dolgo on rekisterilajike vuodesta 1947 monilla kylmillä alueilla.

Syyslajike, jonka hedelmät eivät säily pitkään, enintään 1 kuukausi. Kypsyttyään hedelmät pysyvät tiukasti puussa. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen, Siperiassa heikohko. Kestää kuivuutta erittäin hyvin ja toipuu erittäin hyvin vaurioista. Lajikkeella on immuniteetti (Vb) omenarupirodulle no: 1. Sen satoisuus on korkea, hiukan jaksottainen ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikasvuinen. Latvus on pyöreä, hiukan levenevä, tuuhea.

Lähinnä talousomena: Hedelmät ovat erittäin pieniä, 15 g, max. 25 g, pitkulaisen-kartiomaisia, hiukan särmikkäitä.

Kantakuoppa on pieni, ahdas, ilman korkkiuraa. Silmäkuoppa puuttuu. Kanta on ohut, pitkä, omenan korkeutta lyhyempi. Silmä (verhiö) on suuri, suljettu, nystyröiden ympäröimä. Kuori on kirkkaanpunainen. Korkkihuokokset ovat vaaleansinertäviä, hyvin erottuvia, vähälukuisia. Malto on kermanvaaleaa, punajuovaista, tiivistä, voimakkaan-aromista, erittäin mehukasta. Maku on viinihappoinen, hyvä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 12,9 %, happoja – 2,42 %, parkkihappoa 214 mg %, C-vitamiinia – 30,8 mg %,

kokonaisfenolit – 281 mg %.^{1,2}

Dotsh papirovk

Anis alyj x Papirovka • Lajike on jalostettu Kujbyshevin alueellisella puutarhantutkimusasemalla Samarassa (Kedrin S.P.). Se otettiin lajikekokeiluun valtakunnallisesti vuodesta 1964 ja liitettiin rekisterilajikkeeksi vuodesta 1959, joillakin Keski-Volgan ja Uralin alueilla.

Kesäomena. Talvenkestävyys on erittäin hyvä ja sillä on suhteellisen hyvä ruvenkestävyys. Sen satoisuus on runsas, säännöllinen ja tulee suhteellisen varhain satoikäiseksi.

Korkeahko puu. Latvus on leveän-ovaalin muotoinen, tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 80 g, max. 100 g, litteänpyöreitä, hieman kartiomaisia, yläosastaan hiukan särmikkäitä. Joskus hedelmissä esiintyy Papirovkalle tyypillinen terävä sauma. Kantakuoppa on keskisyvä, ahdas. Silmäkuoppa pieni, erittäin ahdas, poimuinen. Kanta on keskipitkä ja – paksu. Silmä on pienehkö, suljettu tai puoliavoin. Kuori on ohutta, lujaa, kuivaa, kiiltävää, vihertävän-valkeaa, usein kullankeltaista. Peiteväri puuttuu. Korkkihuokoset ovat suuria tai keskikokoisia, vaaleita, hyvin erottuvia, runsaslukuisia. Malto on vaaleaa, hienorakeista, erittäin mehukasta, pehmeää, aromaattista. Siemenkopit ovat avoimia tai puoliavoimia. Maku on erittäin miellyttävä, hapantaimelainen.^{1,2}

Druzhba narodov

Antonovka obyknovennaja x Pepin shafrannyj • Lajike on jalostettu valtakunnallisen puutarhantutkimus instituutissa 1937–1953, Mitshurinskissa (Lobanov G.A, Ivanova Z.I., Zajets V.K., Isajev S.I.). Se otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1977 ja liitettiin lajikerokisteriin 1999 Venäjän luoteisoviin.

Myöhäinen kesälajike. Sen talvenkestävyys ja kuivuudenkestävyys on suhteellisen korkea. Sen ruvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on hyvä, jokavuotinen ja aikaissatoisuudeltaan keskitasoa.

Puu on melko voimakaskasvuinen, pyöreän-levenevällä, melko tuuhealla latvuksella.

Pöytälaajike: Omenat ovat keskikokoisia, 119 g, max. 152 g, pyöreitä, hyvinmuotoisia, sileitä. Kantakuoppa on syvä, keskikokoinen, hieman korkkiutunut. Silmäkuoppa on keskikokoinen, sileä. Silmä on puoliavoin. Kanta on keskipaksu, ja – pitkä, suora. Kuori on kiiltävä, luja, vaaleankeltainen. Punainen peiteväri peittää koko pinnan. Korkkihuokosia on runsaasti. Ne ovat suuria, vaaleita, erottuvia. Malto on kermanvaaleaa, hienoa, mehukasta, aromaattista. Siemenkopit ovat puoliavoimia. Maku on hapantaimeläinen, erittäin miellyttävä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 13,7 %, happoja – 0,86 %, C-vitamiinia – 18,2 mg %.^{1,2}

Dzin (KV5)

Lajike on jalostettu Moskovan valtakunnallisessa VSTISP-puutarhatutkimus instituutissa (Kitshina V.V.).

Syyslajike, jonka hedelmät voivat säilyä tammikuulle. Talvenkestävyys on keskinkertainen ja satoisuus on runsas. Se tulee satoikään aikaisin.

Pilariomena: Puu on paksurunkoinen, latvus pilarimainen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat 80 - 100 grammaa, kauniin punaviiruisia. Hedelmän malto on

tiivistä, rapeaa, happaman-imelää, maultaan lähellä Lobo ja Metshta-lajikkeita. 9,10

Elena

Ranneje sladkoje x Discovery • Lajike on jalostettu NAN-hedelmäinstituutissa Valko-Venäjällä.

Aikainen kesälajike. Sen talvenkestävyys on hyvä ja se tulee satoikäiseksi varhain. Satoisuus on hyvä ja säännöllinen.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan pyöreän-kekomainen, ei kovin tuuhea.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia noin 120 g, litteänpyöreitä. Väriltään hedelmät ovat vaaleanvihreitä. Kirkkaan-ruusunpunaista peiteväriä on suurimmalla osalla pinnasta. Korkkihuokosia on runsaasti. Ne ovat suuria, harmaita ja hyvin erottuvia. Malto on vihertävää, keskikovaa, hienorakeista, erittäin mehukasta, aromaattista, happaman-imelää, miellyttävän makuista.⁶

Favorit

Wealthy x Bessemjanka mitshurinskaja

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät maaliskuulle. Sen talvenkestävyys on kohtalainen ja ruvenkestävyys on erinomainen.

Puu on hillittykasvuinen ja sen latvus on pyöreä ja tuuhea.

Hedelmät ovat keskikokoisia, tasalaatuisia, loivasärmäisiä, leveän-lieriömäisiä. Kuoren väri on vihertävänkeltainen. Peiteväri on kauniin tummanpunaista, läikkinä ja viiruina. Hedelmät ovat maultaan makeita, lievähappoisia ja erittäin hyviä.⁷

Feniks altaiskij

Lajike on syntynyt Belfler feniks-lajikkeen vapaapölytteisestä siemenkylvöstä. Lajike on jalostettu M.A. Lisavenkolle nimetyssä Siperian puutarhainstituutissa, Barnaulissa, 1949 (Lisavenko M.A., Zhebrovskaja L.J., Kalinina I.P., Jermakova N.V.). Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1974, ja rekisteriin samana vuonna, Altain krajhin ja Altain tasavaltaan.

Talvilajike, jonka hedelmien säilyvyys noin 4 kuukautta. Talvenkestävyys on Altailla keskinkertainen. Toipuu hyvin vaurioista. Sen ruvenkestävyydeltään keskinkertainen, satoisuus on kohtalainen, jokavuotinen ja melko aikaissatoinen.

Puu on keskikokoinen, latvus pallomainen, tuuheahko.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia ja keskikokoisia, 110 g, jopa. 135 g, litteänpyöreitä, hieman särmikkäitä. Kantakuoppa on leveä, melko syvä, kiiltävän korkkiutunut. Silmäkuoppa on ahdas ja pieni. Kanta on keskipitkä ja kesipaksu. Silmä on keskikokoinen, suljettu. Kuori on sileää, vaaleankeltaista. Peitevärinä voi olla heikkoa punerrusta. Malto on valkeaa, hienorakeista, mehuisaa, hyvänmakuista, happaman-imelää. Siemenkopit ovat suljettuja. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,7 %, happoja – 0,97 %, parkkihappoja – 83 mg %, C-vitamiinia – 16,7 mg %, kokonaisfenolit – 123 mg %, pektiiniaineita – 4,15 % (kuivapainosta).^{1,2}

Forele

Lajike on jalostettu Latvian maatalousinstituutissa. Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1984. Suositellaan Keski – ja Luoteis-Venäjälle.

Myöhäinen talvilajike. Sen talvenkestävyys ja ruvenkestävyys on keskinkertainen. Lajike kestää hedelmäpuupunkkia melko hyvä. Sen satoisuus on runsas, säännöllinen ja aikaissatoinen.

Puu on keskikokoinen. Latvus on pyöreä tai luutamainen, harvahko.

Pöytäomena: Hedelmät eivät ole tasakokoisia, alle keskikokoisista, suuriin, litteänpyöreitä, ympärykseltään pyöreitä. Kantakuoppa on suhteellisen pieni, leveä, joskus hieman korkkiutunut. Kanta on lyhyt, keskipaksu. Silmäkuoppa on leveä, keskisyvä tai matala, särmikäs, poimuinen. Kuori on paksua, vahvaa, kellertävän-vihreää. Peiteväri on voimakkaan kirkkaanpunaista, läikikästä ja viirukasta, suurimmalla osalla pinnasta. Korkkihuokokset ovat suuria, vaaleita, hyvin erottuvia. Niitä on runsaasti. Malto on valkeaa, vihreäjuovaista, tiivistä, hienorakeista, mehukasta. Maultaan hedelmät ovat miellyttäviä, happaman-imeliä.¹

Golub mira

Pepin shafrannyj x Antonovka obyknovennaja • Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä valtakunnallisessa puutarhainstituutissa, Mitshurinskissa (Lobanov A.G., Ivanova Z.I., Zajets E.K., Isajev S.I.). Lajiketta suositellaan Keski-Venäjän mustanmullan-alueelle.

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät maaliskuulle. Käsittelyä lajike kestää huonosti. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on runsas, jokavuotinen ja se tulee melko varhain satoikään. Itsesteriili. Tarvitsee pölyttäjän.

Puu on pyöreälatvuksinen, myöhemmin levenevä, harvaoksainen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat yli keskikokoisia ja suuria, 130–160 g, suhteellisen tasakokoisia, pyöreän-kartiomaisia tai lieriömäisiä, vihertävänkeltaisia, myöhemmin kullankeltaisia. Peiteväri puuttuu. Auringon puolella esiintyy punerrusta. Malto on valkeaa, mehevää, happaman-imelää, herkullista, suussa sulavan pehmeää.^{3, 4}

Gornoaltaiskoje

Ranetka purpurovaja x Pepin shafrannyj • Lajike on jalostettu M.A. Lisavenkolle nimetyllä Siperian puutarhantutkimusinstituutilla, Barnaulissa, 1937 (Lisavenko M.A., Sirotkina V.A., Kuharskij I.A., Sizemova M.A.). Lajikekokeeseen otettiin 1949, ja liitettiin rekisterilajikkeeksi 1959, useille kylmän ilmaston alueille.

Kesälajike, joka on erittäin talvenkestävä. Kestävä omenarupea vastaan. Satoisuus on keskinkertainen, jokavuotinen ja melko aikaissatoinen. Kosteina kesinä omenat voivat kypsyessään halkeilla.

Puu on keskikokoinen. Latvus on pyöreä, levenevä, melko tuuhea.

Yleiskäyttöomena: Hedelmät ovat erittäin pieniä, 30 g, max. 50 g, pyöreän-kartiomaisia, särmikkäitä. Hedelmien kuori on keltainen. Peiteväri on kirkkaanpunaisina pisteinä ja läikkinä, lähes koko pinnalla. Kantakuoppa on keskikokoinen, hieman korkkiutunut. Silmäkuoppa on pieni, ahdas, poimuinen. Kanta on pitkä ja ohut. Silmä on pieni ja suljettu. Malto on kermanvaaleaa, hienorakeista, mehevää. Maku miellyttävä, hapantaimelä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 11,5 %, happoja – 1,02 %, parkkihappoa – 217 mg %, C - vitamiinia – 24,7mg %, kokonaisfenolit – 288 mg %, pektiiniaineita – 5,0 % (tuorepainosta).²

Grusovka moskovskaja

Vanha venäläinen paikallislajike, joka tunnetaan myös nimellä Grusovka, Skorospelka,

Moskovan päärynäomena. Bolotov A.T. esitteli lajikkeen ensimmäisenä 1797. Sen valtakunnallinen kokeilu alkoi 1939 ja lajike liitettiin valtakunnalliseen rekisteriin 1947 viljeltäväksi monille alueille. Lajike on levinnyt erittäin laajalle Venäjän alueella.

Aikainen kesäomena, jonka hedelmien säilyvyys on 2 - 3 viikkoa. Hedelmät kypsyvät eriaikaisesti. Talvenkestävyys on erinomainen, kuivuuden kestävyys on alhainen. Saastuu helposti omenarupeen ja on altis omenakääriäisen vioituksille. Sen satoisuus on runsas, jaksottainen, mutta tulee melko varhain satoikään.

Puu on keskikasvuinen tai korkea. Latvus on laajan-kekomainen, tuuhealatuksinen, vanhempana pyöreä.

Yleiskäyttöomena: Omenat ovat alle keskikokoisia, 80 - 100 g, litteänpyöreitä, hieman särmikkäitä. Kantakuoppa on pieni, ahdas, joskus korkkiutunut. Silmäkuoppa on pieni, leveä, poimuinen. Sen pohjalla on viisi nystyrää. Kanta on lyhyt, paksu, kaareva. Silmä on suljettu. Kuori on ohutta, sileää, rasvaista, erittäin aromaattista, kellertävän-valkeaa. Peiteväri on viirukasta, joskus läikikästä, punaista, koko hedelmän pinnalla. Korkkihuokokset ovat runsaslukuisia, valkeita. Malto on erittäin löysärakenteista, valkeaa, hienoa, mehukasta, aromaattista. Ylikypsänä jauhoista, kuivaa. Siemenkopit ovat suljettuja. Omenat ovat hyvänmakuisia, happaman-imeliä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 9,2 %, happoja – 0,89 %, C-vitamiinia – 9,3mg %, kokonaisfenolit – 129mg %.^{1,2}

Grusovka rannaja

Grusovka moskovskaja x Papirovska • Lajike on jalostettu I.V.Mitshurinille nimetyssä valtakunnallisessa puutarhainstituutissa, Mitshurinskissa (Isajev S.I., Ivanova Z.I., Maksimova M.P., Zajets V.K.). Suositellaan Venäjän keskiosissa viljeltäväksi.

Aikainen kesälajike, jonka hedelmät säilyvät korkeintaan kaksi viikkoa. Talvenkestävyys on erittäin hyvä. Ruvenkestävyydeltään lajike on keskinkertainen (Susov, 2001). Satoisuus on kohtalainen, säännöllinen ja tulee satoikäiseksi melko aikaisin.

Puu on keskikokoinen. Latvus on leveän-kekomainen, tuuhea.

Pöytäomena: Hedelmät ovat vaihtelevan kokoisia, keskikoko noin 75 g, litteänpyöreitä. Hedelmät ovat väriltään vaaleankeltaisia, vaaleanpunajuovaisia. Malto on mehukasta, happaman-imelää, miellyttävän makuista.^{4,5,10}

ledzenu

Liivinmaan sipuliomena x Adama • Lajike on jalostettu Latvian maatalousinstituutissa. Valtiolliseen kokeiluun otettiin 1983. Suositellaan viljeltäväksi Venäjän keski-, ja luoteisosassa.

Myöhäinen talviomena sen hedelmät säilyy toukokuulle. Talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Ruvenkestävyys on tyydyttävä. Lajikkeen satoisuus on runsas, melko säännöllinen ja sen aikaissatoisuus on keskitasoa.

Puu on keskikasvuinen. Latvus on luutamainen tai soikea, tuuheahko.

Pöytälaajike: Omenat ovat yli keskikokoisia, 120 g, tasakokoisia, litteänpyöreitä tai pyöreänkartiomaisia, hieman särmikkäitä. Kantakuoppa on keskikokoinen, tylpän-kartiomainen, korkkiutunut. Silmäkuoppa on melko pieni, leveä. Kanta on keskipitkä, ja – paksu, suora, vinoon kiinnittynyt. Kuori on keskipaksua, sileää, kuivaa, kiiltävää, kullankeltaista. Peiteväri on punaista himmeinä juovina, suurimmalla osalla hedelmien pinnasta. Korkkihuokokset ovat vaaleita, keskikokoisia, heikosti erottuvia, harvalukuisia. Malto on vihertävän-keltaista, tiivistä, hienorakeista, aromaattista. Maku erinomainen, happaman-imelä.¹

Ijulskoje Tshernenko

Anis alyj x Papirovska • Lajike on jalostettu Mitchurinille nimetyllä hedelmänjalostusinstituutilla Mitchurinskissa, 1928-1937 (Tshernenko S.F.). Valtakunnallinen kokeilu aloitettiin 1948, ja lajike liitettiin rekisteriin 1965, Ivanovin ja Samaran oblasteihin, sekä Tataarian tasavaltaan.

Aikainen kesäomena, jonka hedelmien säilyvyys on noin kuukausi. Omenat kypsyvät eriaikaisesti ja kypsyttyään putoavat herkästi. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen, mutta saastuu herkästi omenarupeen. Sen satoisuus on keskinkertainen, jaksottainen ja aikaissatoisuudeltaan se on keskitasoa.

Puu on voimakaskasvuinen, latvukseltaan soikean-kartiomainen, levenevä, tuuheahko.

Herkkulajike: Hedelmät ovat keskikokoisia tai suurehkoja, 120 g, max. 190 g, vaihtelevan kokoisia, litteänpyöreitä, hiukan kekomaisia, loivan-särmikkäitä. Joskus omenissa on terävä sauma. Kantakuoppa on keskikokoinen. Silmäkuoppa erittäin ahdas, pieni, särmikäs, nystyinen silmän ympäriltä. Kanta on vaihtelevan pituinen, paksu. Kuori on ohutta, sileää, kimmoisaa, kuivaa, voimakkaan siniharmaan vahan peittämää. Pohjaväri on vaaleanvihreää tai vihertävänvalkeaa. Peiteväri on voimakkaan tummanpunaista, suurella osalla hedelmän pinnasta. Malto on vihertävän-valkeaa, hienorakeista, mehukasta, voimakkaan aromaattista. Omenat ovat miellyttävän makuisia, viinihappoisen- makeita.¹

Iksha

KV102 x Brusnitshnoje • Lajike on jalostettu VSTISP-puutarhatutkimus instituutissa, Moskovassa, 1985–1996 (Kitshina V.V.).

Kesälajike, jolla hedelmien säilyvyys on noin kuukausi. Sen talvenkestävyys on erinomainen ja sillä on suhteellisen hyvä ruvenkestävyys. Lajikkeen satoisuus on runsas ja tulee satoikään tulee varhain.

Pilariomena: Puu on pienehkö, kompakti, pilarinmuotoinen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 80–140 g, litteän-pyöreitä. Kuori on lujaa, mutta ohutta. Väritään hedelmät ovat oranssiin vivahtavia, punaviiruisia. Malto on kermanväristä, suurirakeista, mehukasta. Maku on happaman-imelä, miellyttävä, sahramin-arominen.⁸

Imant

Lajike on jalostettu Valko-Venäjän NAN hedelmäinstituutissa (Kozlovskaja Z.A.).

Myöhäinen talvilajike, jonka hedelmät säilyvät toukokuulle. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyydeltään erinomainen. Sen satoisuus on korkea, säännöllinen ja se on aikaissatoinen.

Puu on keskikasvuinen. Latvus on kompakti, harvahko.

Hedelmät ovat tylpän-kartiomaisia, särmikkäitä. Peiteväriä on runsaasti ja se on tummanpunaista, violettijuovaista. Malto on mehukasta, erittäin tiivistä, hienorakeista, rapeaa. ^{6,27}

Imrus

Antonovka obyknovennaja x OR 18T13 • Lajike on jalostettu valtakunnallisella VNIISPK hedelmänjalostusinstituutilla Oriolissa (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V., Habarov J.I.). Valtiolliseen kokeiluun lajike otettiin 1989, ja se liitettiin rekisteriin 1996, Tulan-, ja

Orlovin oblasteihin.

Talvilajike, jonka omenat säilyvät maaliskuulle. Talvenkestävyys on hyvä. Se on kestävä omenarupea vastaan (*Vf*). Sen satoisuus on runsas ja lajike tulee varhain satoikään.

Puu on keskikasvuinen, pyöreällä, harvahkolla latvuksella.

Herkkulajike: Hedelmät ovat keskikokoisia ja suurehkoja, 125 g, max. 190 g, melko yhdenkokoisia, litteänpyöreän- kartiomaisia, heikosti särmikkäitä. Kantakuoppa on keskikokoinen ja korkkiutunut. Silmäkuoppa on keskisyvä, leveä, hieman rypistynyt. Kanta on keskipitkä ja – paksu, hieman kaareva, vinoon kiinnittynyt. Silmä on suljettu. Kuori on sileää, rasvaista, kiiltävää, vihertävän-keltaista. Peiteväri on vadelmanpunaista, peittäen korkeintaan puolet pinnasta. Malto on kermanvaaleaa, tiivistä, mehukasta, Siemenkopit ovat suljettuja. Omenat ovat hyvänmakuisia, happaman-imeliä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,1 %, happoja – 0,65 %, C-vitamiinia – 10,0 mg %, kokonaisfenolit – 460 mg %, pektiiniaineita – 15,2 %.^{1,2}

Izbrannitsa

Lajike on syntynyt *omenahybridin* (*Antonovka obyknovennaja x Belfler-kitaika*) vapaasti pölyttyneestä siemenestä. Lajike on jalostettu M.V. Lomonosoville nimetyn Moskovan yliopiston koealueella 1951–1963 (Isajev S.I., Limberger G.E., Vartapetjan V.V.). Lajikkeen kokeilu Venäjällä alkoi 1977 ja se liitettiin valtiolliseen rekisteriin 1999, Luoteis-Venäjälle ja Ala-Volgalle.

Syysomena jonka hedelmien säilyvyys on kaksi kuukautta. Talvenkestävyys on keskinkertainen, kuten myös tautien- ja tuholaisien kestävyys. Sen satoisuus on runsas, säännöllinen, mutta tulee melko myöhään satoikäiseksi.

Puu on keskikasvuinen, litteänpyöreällä ja harvalla latvuksella.

Herkkuomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, tai keskikokoista suurempia, 130 g, max. 180 g, muodoltaan litteänpyöreitä, heikosti särmikkäitä. Kantakuoppa on pieni, matala, hiukan korkkiutunut, tai ilman korkkiumaa. Silmäkuoppa on pieni ja matala. Kanta on paksu, keskipitkä. Silmä on puoliavoin. Kuori on keskipaksu, kuiva. Pohjaväri on vaalean vihertävän-keltainen. Peiteväri on punainen, peittäen suurimman osan hedelmien pinnasta. Korkkihuokokset ovat suuria, valkeita tai vihreitä, hyvin näkyviä, runsaslukuisia. Malto on valkeaa, mehevää, hienorakeista. Siemenkopit ovat suljettuja. Siemenet suuria, litteitä. Maku on erittäin miellyttävä, heikosti arominen. Hedelmät sisältävät: sokereita – 12,3 %, happoja – 0,58 %, parkkihappoa – 56 mg %, C-vitamiinia – 6,5 mg %, kokonaisfenolit – 0,15 mg pektiiniaineita – 8,3 % (kuiva-aineesta).^{1,2}

Jablotschnyj spas

Red free x Papirovska tetraploidnaja • Lajike on risteytetty Pohjois-Kaukasian alueellisessa puutarhainstituutissa, Krasnodarissa (SKZNIISViV). Kaikki myöhäisemmät jalostusvaiheet on suoritettu Oriolissa, VNIISPK- hedelmänjalostusinstituutissa (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V., Sedysheva G.A., Dutova L.I., Ragulina T.V.). Lajike otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 2004.

kesälajike, jonka hedelmien säilyvyys 1,5 kuukautta. Talvenkestävyys on vielä melko tuntematon. Lajike on triploidi ja se on kestävä omenarupea vastaan (*Vf*). Sen satoisuus on runsas ja se tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on nopeakasvuinen, suurikokoinen, pyöreälatvuksinen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat suuria, 214 g, suhteellisen tasakokoisia, pyöreän-

kartiomaisia, ympärykseltään voimakkaasti särmikkäitä, epäsymmetrisiä. Kuori on sileää, sameapintaista, rasvaista, vihertävänkeltaista. Peiteväri on vadelmanpunaista, viirukasta, peittäen alle puolet pinnasta. Korkkihuokosia on runsaasti. Ne ovat suuria, vihreitä, hyvin näkyviä. Kantakuoppa on tylpän-kartiomainen, leveähkö, korkkiutunut. Kanta on keskipitkä ja – paksu. Silmäkuoppa on leveä, voimakkaasti rypistynyt. Silmä on puoliavoin. Malto on vihertävää, keskikovaa, hienorakeista, mehukasta, miellyttävän makuista, happaman-imelää. Siemenkopit ovat avoimia. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,3 %, happoja – 0,7 %, C-vitamiinia – 16,5 mg %. Tiedot: 2, 24

Jelena

Zanevkan kylästä, Pietarin laidasta, inkeriläismummon pihasta, peräisin oleva kesäomena. Siemenpuu

Jubilej Moskvj

Omenahybridi no: 814:n vapaapölytteinen siemen. Lajike on jalostettu VNIISPK-hedelmänjalostusinstituutissa (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V., Dolmatov E.A.) Oriolissa, 1981–1996. Lajike otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1998, ja rekisteriin 2002.

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät helmikuun lopulle. Talvenkestävyys on keskinkertainen. Se on kestävä omenarupea vastaan (Vf). Se on runsassatoinen ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, pyöreälatvuksinen, melko tuuhea.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 130 g, tasakokoisia, pitkän-kartiomaisia, hieman vinorakenteisia, loivasärmäisiä. Kantakuoppa on ahtaan-suppilomainen, heikosti korkkiutunut. Kanta on lyhyt, paksu tai keskipaksu, suora, vinoon kiinnittynyt. Silmä on suljettu. Silmäkuoppa on pieni ja rypistynyt. Kuori on sileää, rasvaista, kiiltävää, vihertävänkeltaista, myöhemmin kullankeltaista. Peiteväri on vadelmanpunaista läikikästä, suurimmalla osalla pinnasta. Korkkihuokokset ovat runsaslukuisia, vaaleita, hyvin näkyviä. Malto on valkeaa, hieman vihertävää, tiivistä, karkeaa, suurirakeista, mehukasta. Siemenkopit ovat suljettuja. Hedelmien maku on miellyttävän happaman-imelä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 8,5 %, happoja – 0,63 %, C-vitamiinia – 6,7 mg %, kokonaisfenolit – 387 mg %.^{1,2}

Jubiljar

Syntyisin hybridi no: 814:n (F2 malus floribunda 821 x golden delicious) vapaapölytteisestä siemenkylvöstä. Lajike on jalostettu VNIISPK – hedelmänjalostusinstituutissa (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V., Dolmatov E.A.) Oriolissa, 1982–1990. Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1995. Suositellaan Keski-Venäjän ja Ala-Volgan alueille.

Myöhäinen kesälajike, jonka hedelmät säilyvät noin kuukauden. Talvenkestävyys on kohtalaisen hyvä. Se on kestävä omenarupea vastaan (Vf) Triploidi lajike, jonka satoisuus on runsas, säännöllinen ja varhaissatoinen. Lajike on Itsesteriili, tarvitsee pölyttäjän.

Puu on nopeakasvuinen, keskikokoinen, pyöreälatvuksinen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 130 g, leveän-kartiomaisia, hieman särmikkäitä tai särmättömiä. Kuori on sileä, kiiltävä, vihertävä, myöhemmin vihertävänkeltainen. Peiteväri on vadelmanpunaista, viiruina ja pilkkuina, peittäen alle puolet pinnasta. Korkkihuokokset ovat runsaslukuisia, keskikokoisia, vihreitä, hyvin erottuvia. Kantakuoppa on melko syvä, terävän-suppilomainen ja korkkiutunut. Kanta on

keskipitkä, ohut, suora, vinoon kiinnittynyt. Silmä on avoin. Silmäkuoppa on suuri, syvä, rypistynyt. Malto on kermanvaaleaa, keskikovaa, hienorakeista, mehukasta, hyvänmakuista, happaman-imelää. Siemenkopit ovat suljettuja. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,5 %, happoja – 0,96 %, C-vitamiinia – 17,6 mg %, kokonaisfenolit – 453 mg %.^{1,2}

Junost (Oktjabrenok)

Koritshnoje polosatoje x Papirovska •

Kesälajike, jonka talvenkestävyys on erinomainen. Se on ruvenkestävyydeltään hyvä. Se on hyväsatoinen ja tulee suhteellisen varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikasvuinen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 115 g, litteänpyöreitä, kiiltäviä, rikinkeltaisia. Omenan peiteväri puuttuu. Malto on mehevää, miellyttävän mausteista, makeaa, lievähappoista ja hyvänmakuista.⁵

Junyj naturalist

Koritshnoje polosatoje (kaneliomena) x Wealthy • Lajike on jalostettu I.V.Mitshurinille nimetyssä valtakunnallisessa puutarhainstituutissa, Mitshurinskissa (Isajev S.I.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1968 ja liitettiin rekisteriin Nizhnij-Novgorodin alueelle 1993.

Syyslajike, jonka hedelmien säilyvyys on 2 kuukautta. Lajikkeella on erinomainen talvenkestävyys ja hyvä ruvenkestävyys. Sen satoisuus on hyvä, jonkin verran jaksottainen mutta melko aikaissatoinen. Kestää hyvin käsittelyä.

Puu on keskikokoinen. Latvus on litteä, vanhempana alas painuva, tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 100–130 g, kauniin litteänpyöreitä. Kuori on keskিপaksua, sileää, vihertävänkeltaista. Peiteväri on kirkkaanpunaista, viirukasta, peittäen yli puolet hedelmän pinnasta. Kantakuoppa on melko pieni, hieman korkkiutunut. Kanta on keskipitkä, ohut. Silmä on suljettu tai puoliavain. Silmäkuoppa on keskikokoinen, rypyinen. Korkkihuokokset ovat heikosti näkyviä ja harvalukuisia. Malto on kermanvaaleaa, mehuisaa, keskikovaa, hienorakeista, happaman-imelää ja hyvänmakuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 14,3 %, sokereita – 9,6 %, happoja – 0,55 %, C-vitamiinia – 4,9 mg %.^{1,2}

Kalvil belyj letnij

Vanha venäläinen paikallislajike tunnetaan myös nimillä Pepin letnij ja Valkea kesäkalvilli. Nykyään lajike on poistettu rekisteristä, mutta sitä tavataan yleisesti vanhoissa tarhoissa Keski-Venäjällä.

Myöhäinen kesälajike, jonka hedelmien säilyvyys on kolme viikkoa. Talvenkestävyys lajikkeella on suhteellisen korkea.

Ruvenkestävyys on keskinkertainen. Satoisuus on hyvä, melko säännöllinen, mutta suhteellisen myöhään alkava. Omenat pysyvät hyvin puussa kypsyttyään. Kestävät hyvin käsittelyä.

Puu on melko suuri. Latvus on luutamainen, vanhoilla puilla luutamaisen-pyöreä ja tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat yli keskikoon, pitkulaisen-kartiomaisia, vihertävänvalkeita, ilman peiteväriä. Kantakuoppa on peittynyt, lihaisa nysty sijaitsee tavallisesti

kannan tyvessä. Kanta on pitkä ja ohut, vihertävän-ruskea. Silmäkuoppa on ahdas ja syvä. Silmä on suljettu. Kuori on ohutta, sileää, kiiltävää, hieman vahaista. Malto on valkeaa, hienorakeista, mehukasta, miellyttävän hapokasta, heikosti aromista. Siemenkopit ovat avoimia. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,2 %, happoja – 0,82 %, C-vitamiinia – 8,6 mg %.²

Kandil orlovskij

Syntynyt omenahybridi no:1924:n ((F2 malus floribunda x Wealthy) x (F2 malus floribunda x Jonathan)), vapaasti pölyttyneestä siemenestä. Lajike on jalostettu Oriolin (VNIISPK). valtakunnallisella hedelmienjalostusinstituutilla (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V., Dolmatov E.A.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun vuonna 1997, ja liitettiin valtionrekisteriin 2002.

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät helmikuulle. Talvenkestävyys on verrattavissa Antonovkaan. Se on kestävä omenarupea vastaan (Vf). Sen satoisuus on runsas ja säännöllinen se tulee varhain satoikäiseksi.

Keskikasvuinen puu, pyöreällä ja alas painuvalla latvuksella.

Pöytäomena: Omenat ovat keskikokoisia, 135 g, tasakokoisia, pitkän-kartiomaisia, voimakkaasti särmikkäitä. Hedelmän kanta on keskipitkä ja – paksu. Kantakuoppa on keskisyvä, ahdas, terävän-kartiomainen, ilman korkkiuraa. Silmäkuoppa on syvä, ahdas, rypistynyt. Silmä on suljettu. Kuori on sileä, kiiltävä. Pohjaväri vaaleankeltainen. Peiteväri on vadelmanpunaista, suurella osalla pinnasta. Korkkihuokokset ovat vähälukuisia, harmaita, hyvin erottuvia. Malto on vihertävää, hienorakeista, mehukasta. Siemenkoti on suljettu. Maku on happaman-imelä, erittäin miellyttävä, lievästi arominen. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,0 %, happoja – 0,56 %, C-vitamiinia – 7,2 mg %, kokonaisfenolit – 597 mg %.^{1,2}

Kerr

Dolgo x Haralson • Pohjois-Amerikkalainen crab-omena.

Syys-talvilajike, jonka hedelmät säilyvät vuodenvaihteeseen. Talvenkestävyys on erinomainen. Ruvenkestävyydeltään se on hyvä. Puu on satoisa.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat kirsikanpunaisia, pieniä, 20 - 40 g, happaman-imeliä, aromaattisia, erittäin maukkaita. Hedelmät sisältävät: C-vitamiinia – 45 mg %, kokonaisfenolit – 307 mg %.^{16,28,29}

Kitaika arkadovaja

Kesälajike, jonka talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyydeltään erinomainen. Satoisuus on melko hyvä. Tulee suhteellisen nuorena satoikäiseksi.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat melko pienikokoisia, kohtalaisen hyvänmakuisia.¹⁵

Kitaika-Mat

Syntyisin Siperian-omenan puutarhamuodon siemenestä (Mitsurin I.V.). Lajiketta suositellaan epäsuotuisien ilmasto-olosuhteiden alueille, ja käytettäväksi myös muiden lajikkeiden perusrunkona.

Kesälajike, jonka omenat eivät säily viikkoa kauempaa. Puussa ne ylikypsyvät nopeasti. Talvenkestävyys on erinomaisen hyvä. Ruvenkestävyys hyvä. Kuljetuskestävyys heikko. Satoisuus on erinomainen. Tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, leveälatvuksinen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat Siperian-omenaksi suuria, nuorissa puissa jopa 90 g. Kuori on ohutta, väriltään keltaista, punaviiruisia. Malto on kermanväristä, mehuisaa, happaman-imelää ja erittäin hyvänmakuista.⁴

Kitaika zolotaja rannaja (Kultainen kitaika)

Nalif belyj x Kitaika • Lajikkeen jalostajana on toiminut I.V.Mitshurin 1894-1907. Valtiollinen kokeilu alkoi 1960 ja se liitettiin valtakunnalliseen omenarekisteriin 1947 Kostroman oblastiin ja Marin tasavaltaan.

Aikainen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät eriaikaisesti, ja putoavat herkästi. Talvenkestävyys on erinomainen. Saastuu herkästi omenarupeen. Satoisuus on heikohko. Tulee melko varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, latvus kekomainen, harvahko.

Yleislajike: Hedelmät ovat pieniä, 35 - 40 g, pyöreitä tai litteänpyöreitä, hyvinmuotoisia, heikosti särmikkäitä tai särmättömiä. Kantakuoppa on pieni, ahdas, ilman korkkiumaa. Silmäkuoppa on erittäin pieni, nystyseinämäinen. Joskus silmäkuoppa puuttuu. Kanta on keskipitkä ja – paksu. Kuori on kullankeltainen, voimakkaan vahainen. Peiteväri puuttuu. Korkkihuokokset ovat erittäin runsaslukuisia, pieniä, hyvin näkyviä. Malto on keltaista, mehukasta, aromista, hyvänmakuista, happaman-imelää.¹

Kovalenkovskoje (Krasnoje sladkoje)

Syntyisin Lawfam-lajikkeen vapaasti pölyttyneestä siemenestä. Lajike on jalostettu Valko-Venäjän hedelmäviljelyn tutkimusinstituutissa Minskin alueella (Kovalenko G.K., Suhotskij M.I.). Lajiketta suositellaan viljeltäväksi Keski-Venäjällä.

Myöhäinen kesälajike. Talvenkestävyys Valko-Venäjällä on melko hyvä. Ruvenkestävyys on keskinkertainen. Satoisuus on erittäin runsas, jokavuotinen ja se tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, pyöreälatvuksinen, tuuheahko.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, max. 150 g, kauniin pyöreänmuotoisia, lievästi särmikkäitä. Omenan kuori on vaaleanvihreää, tummanpunaisella peitevärillä, jota on lähes koko hedelmän pinnalla. Malto on valkeaa, keskikovaa, hienorakeista, mehukasta, suhteellisen aromaattista. Maku on erittäin hyvä, makea. Omenat sisältävät C-vitamiinia – 12 mg %. Tiedot: 1

Komsomolets

Belfler-kitaika x Rubinovoje (punalehtinen hybridimuoto) Lajikkeen jalostaja on I.V.Mitshurin 1916-1926.

Lajiketta suositellaan harrastajapuutarhoihin, sekä käytettäväksi uusien lajikkeiden jalostukseen.

Myöhäinen talvilajike, jonka hedelmät säilyvät maaliskuulle. Lajikkeen talvenkesto Moskovan seudulla on erinomainen. Sillä on suhteellisen korkea ruvenkestävyys. Sen satoisuus on runsas, melko säännöllinen mutta se tulee verrattain myöhään satoikäiseksi.

Puu on keskikasvuinen. Latvus on pyöreä, levenevä, melko tuuheaa.

Talousomena: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 80 g, venytetyn-kartiomaisia, erittäin särmikkäitä. Omenan kanta on pitkä, ohut, suora. Kantakuoppa on ahdas ja syvä.

Silmäkuoppa on leveä, syvä, rypistynyt, erittäin särmikäs. Kuori on vaaleanvihreää, voimakkaan ruusunpunaisen peitevärin peittämää. Korkkihuokokset ovat pieniä, harmahtavia, hyvin erottuvia, runsaslukuisia. Malto on kirkkaan-vaaleanpunaista, voimakkaammin väritynyttä kuoren alta, ja siemenkodon ympäriltä, tiivistä, mehukasta. Maku on tyydyttävä, happaman-imelä.¹

Konfetnoje

Papirovska x Korobovka. Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä VNIIS-puutarhantutkimus instituutissa, Mitshurinskissa (Isajev S.I., Ivanova Z.I., Maksimova M.P., Zajets V.K.). Sitä suositellaan harrastajatarhoihin Venäjän keskiosiin.

Kesäomena, jonka hedelmät kypsyvät epätasaisesti. Lajikkeen talvenkestävyys Keski-Venäjällä keskinkertainen.

Ruvenkestävyys on keskinkertainen. Omenat kestävät hyvin käsittelyä. Satoisuus on runsas, nuorilla puilla säännöllinen, vanhempana jaksottainen. Tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen. Latvus on pyöreä, tuuhea.

Pöytälaajike: Hedelmät ovat pienehköjä, 70 g, litteänpyöreitä, hyvänmuotoisia. Kuori on vaaleankeltaista ja siinä on vaaleanpunaisia läikkiä ja punaisia viiruja on peitevärinä auringon puolella. Kanta on lyhyt ja paksu. Malto on kermanvaaleaa, hienorakeista, mehukasta, maku on erittäin hyvä ja makea.^{1, 3, 5}

Koritshnoje novoje

Koritshnoje polosatoje (kaneliomena) x Wealthy • Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä valtakunnallisessa puutarhantutkimusinstituutissa, Mitshurinskissa (Isajev S.I. ja Maksimova M.P.). Valtakunnalliseen kokeiluun lajike otettiin 1950, ja se liitettiin valtion rekisteriin 1965, Venäjän keski-, ja luoteisosiin.

Myöhäinen syyslajike tai aikainen talvilajike, jonka hedelmien säilyvät jopa tammikuulle. Talvenkestävyys on suhteellisen hyvä, samoin ruvenkestävyys. Satoisuus on runsas, jaksottainen ja aikaissatoisuudeltaan se on keskinkertainen.

Puu on korkeakasvuinen. Latvus on luutamainen, vanhempana levenevä, korkean-pyöreä, tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, tasalaatuisia, 120 – 150 g, pyöreitä tai pyöreän-kekomaisia, hyvänmuotoisia, särmättömiä. Kantakuoppa on syvä, melko leveä. Silmäkuoppa laaja, syvä, poimuinen. Kanta on paksu, lyhyt tai keskipitkä. Silmä on suuri, puoliavoin. Kuori on vaalean -, tai vihertävän-keltainen. Peiteväri on tummanpunaista, viiruina ja läikkinä, peittäen suurimman osan kuoresta. Korkkihuokosia on runsaasti. Ne ovat harmahtavia, joskus korkkiintuneita, hyvin erottuvia. Malto on kermanvaaleaa, mehukasta, aromaattista. Siemenkopit ovat suljettuja tai puoliavoimia. Hedelmän maku on erittäin hieno, happaman-imelä, herkullinen. Omenat sisältävät: sokereita – 10,35 %, happoja – 0,89 %, C-vitamiinia – 14,5mg %, P-aktiivisia-aineita – 115mg %.^{1,2}

Koritshnoje polosatoje

Vanha venäläinen paikallislajike joka tunnetaan myös nimillä Koritshnoje, Koritshnevoje, Kaneliomena. Ensimmäinen maininta koritshnoje-lajikkeesta oli 1810, Levshinan V.A. viljelyoppaassa. Enemmän tästä lajikkeesta kirjoitti myöhemmin moskovalainen hedelmänviljelijä Krasnoglasov N.A. 1848. Kuvaus on myös Regelin E. ”Russkaja Pomologia”, teoksessa 1868. Valtakunnalliseen kokeiluun se otettiin 1947, ja samana

vuonna se liitettiin valtiolliseen rekisteriin laajoille alueille.

Syysomena, jonka hedelmien säilyvyys on 2 – 3 kuukautta. Talvenkestävyys on erinomainen. Ruvenkestävyys on keskinkertainen. Sen satoisuus on keskinkertainen ja se tulee myöhään satoikäiseksi.

Puu kasvaa voimakkaasti. Latvus on leveän-pyöreä.

Yleisomena: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 70 – 90 g, litteänpyöreitä, hieman särmikkäitä, tai särmättömiä. Kantakuoppa on leveä, melko syvä, hieman korkkiutunut. Silmäkuoppa on erittäin leveä, keskisyvä, poimuinen. Nystyrät ovat tyypillisesti silmän ympärillä. Kanta on melko pitkä. Silmä on suljettu tai puoliavoin. Kuori on sileä, melko kuiva, ohut, luja, kiiltävä. Pohjaväri on vihertävän-keltaista, säilytyksen jälkeen keltaista. Peiteväri on tummanpunaisina juovina, ja pikku täplinä, peittäen suuren osan kuoresta. Korkkihuokokset ovat harvassa. Ne ovat vaaleita ja heikosti erottuvia. Malto on kellertävää, kuoren alta monesti punertavaa, hienoa, tiivistä, ei kovin mehukasta. Siemenkota on suuri, suljettu. Hedelmät ovat maultaan miellyttäviä, happaman-imeliä, kanelimausteisia. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,0 %, happoja – 0,54 %, C-vitamiinia – 4,9 mg %, kokonaisfenolit – 131 mg, pektiiniaineita – 9,5 %.^{1,2}

Koritshnoje tumannoje Susova (Pilvikaneli)

Timirjazovinn akatemiasta peräisin oleva valikoitu kaneliomenakloonin. Vanha venäläinen paikallislajike.

Korobovka

Korobovka tunnetaan myös nimellä Korobovskaja, Medunitshka Sladkaja, Skorospelka, Saharovka. Lajiketta on alettu levittämään todennäköisesti Vjazman kaupungista, Smolenskin alueelta. Tunnetaan 1800-luvun loppupuolelta. Tavataan kotipuutarhoissa, erityisesti lasten suosimana lajikkeena.

Kesäomena, jonka talvenkestävyys on erinomainen. Ruvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Satoisuus on keskinkertainen, mutta tulee melko myöhään satoikäiseksi.

Puu on keskikasvuinen. Latvus on leveän-kekomainen tai luutamainen, ei kovin tuuhea.

Herkku tai talousomena: Hedelmät ovat pieniä ja alle keskikokoisia, max. 60 g, litteänpyöreitä, vaihtelevan kokoisia, epäsymmetrisiä. Kantakuoppa on leveä, syvä, korkkiutunut. Silmäkuoppa on keskisyvä, laaja, nystyinen. Kanta on pitkä tai keskipitkä, suhteellisen ohut. Kuori on sileää, kuivaa, aromaattista, väriltään vihertävän-keltaista. Oranssin-punainen peiteväri on himmeinä läikkinä ja viiruina, peittäen noin puolet kuoren pinnasta. Malto on kellertävää, hienorakeista, melko mehukasta, aromaattista. Maultaan omenat ovat hunajan-makeita, hieman happoisia, erittäin maukkaita.^{1,2}

Kovrovoje

Lajike on syntynyt *Vydubetskaja plakutshaja – lajikkeen siemenkylvöstä*. Jalostuspaikka on Etelä-Uralin NII, perunoiden, vihannesten ja hedelmien tutkimusinstituutti Tsheljabinskissa (Mazunin M.A., Mazunina N.F., Putjatin V.I.) Valtiollinen lajikekoe aloitettiin 1993. Lajiketta suositellaan viljeltäväksi Siperian ja Kaukoidän alueilla, sekä Venäjän luoteisosissa.

Syyslajike, jonka hedelmien säilyvyys noin 60 päivää. Talvenkestävä, satoisa, ruvenkestävä. Tulee satoikäiseksi noin 4-vuotiaana.

Luonnostaan kääpiöivä puu, korkeus on 1,5 – 2 m, latvus on matala.

Yleislajike: Hedelmät ovat yli keskikokoisia, melko yhdenkokoisia, litteänpyöreitä, hyvinmuotoisia. Omenan kanta on paksu, ja suora. Kuori on sileä, hieman rasvainen, vihertävän-keltainen, kirkkaan tummanpunaisella peitevärillä, jota on runsaasti. Korkkihuokokset ovat harvassa, ja ne erottuvat heikosti. Malto on vihertävää, keskikovaa, karkearakeista, happaman-imelää, mausteista, maukasta. Hedelmät sisältävät: 16 % - kuiva-aineita, 11,9 % - sokereita, 0,6 % - happoja, 14,8 % - C-vitamiinia, 2,1 % - pektiiniaineita (tuorepainosta).^{1,2}

Krasa sada

Syntyisin Antonovka shafrannaja-lajikkeen vapaapölytteisestä siemenestä. Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä genetiikan keskuslaboratoriossa, Mitshurinskissa (Gorshkov I.S.).

Syyslajike, jonka omenat säilyvät syyskuun loppuun. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyydeltään se on suhteellisen hyvä. Sen satoisuus on hyvä, satoikäiseksi lajike tulee melko varhain, mutta se on jaksottainen.

Puu on voimakaskasvuinen. Latvus on ovaalinmuotoinen, korkea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 110 g, pitkänpyöreitä, vaaleankeltaisia. Peitevärinä on karmiininpunaisia, harvoja, viiruja auringon puolella. Malto on mehuisaa, happaman-imelää ja miellyttävän makuista.⁵

Krasa Sverdlovskaja (Sejanets Vengerevoj)

Syntyisin *suurihedelmäisten viljelylajikkeiden siemenkylvöstä*. Lajike on jalostettu Sverdlovskin puutarhantutkimusasemalla Jekaterinburgissa (Dibrova P.A., Vengerova L.G., Kotov L.A.). Valtakunnalliseen lajikekoekeluun se otettiin 1989 ja liitettiin rekisterilajikkeeksi 1992 Ylä-Volgan alueelle, ja Uraliin.

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät jopa huhtikuulle. Talvenkestävyys on keskinkertainen. Ruvenkestävyys ja muumiotaudinkestävyys ovat suhteellisen hyviä. Satoisuus on hyvä.

Puu kasvaa hillitysti, on latvukseltaan pyöreä, harvahko.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, tai yli keskikoon, 120 g, max. 160 g, tasalaatuisia, pyöreän-kartiomaisia, kauniita. Kantakuoppa on laaja, matalahko, pronssinvärisesti korkkiutunut. Silmäkuoppa keskisyvä. Kanta on keskipitkä, ja – paksu. Silmä avoin. Omenat ovat väritään vihertävän-keltaisesta, kermanvaaleaan. Peiteväri on kirkkaanpunaisina laikkuina, suurimmalla osalla pinnasta. Kuori on rakenteeltaan kuiva, kiiltävä, vahapeitteinen. Korkkihuokokset ovat pieniä, harmaita, selvästi erottuvia. Malto on kermanvaaleaa, tiivistä, hienorakeista, hapannimelää. Siemenkopit ovat keskikokoisia, suljettuja Hedelmän maku on miellyttävä, mausteinen. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 15,9 %, sokereita – 12,7 %, happoja – 1,12 %, C-vitamiinia – 18,1 mg %, P-aktiiviasia-aineita (katekiineja) - 301,7 mg %.^{1,2}

Krasavitsa sada

Suislepp x Borovinka • Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä VNIIS-puutarha instituutissa, Mitshurinskissa (Isajev S.I., Ivanova Z.I., Maksimova M.P., Zajets V.K.). Lajiketta suositellaan viljeltäväksi Keski-Venäjällä.

Kesälajike, jonka hedelmät säilyvät kaksi viikkoa. Talvenkestävyys on erinomainen. Ruvenkestävyydeltään keskinkertainen. Satoisuus on hyvä, jonkin verran jaksottainen ja tulee melko varhain satoikäiseksi.

Puu on voimakaskasvuinen. Latvus on pyöreä, tuuhea.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 120 g, max. 200 g, litteänpyöreitä, erittäin kauniisti värittyneitä. Pohjaväri on posliinin-valkeaa, peiteväri – hennon ruusunpunaista. Malto on erittäin mehukasta, happaman-imelää, hyvänmakuista.^{4,5}

Krasavitsa Moskvj

Alkuperä Timirjazovinn akatemiasta.

Aikainen talvilajike, jonka hedelmät säilyvät joulu-tammikuulle. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyydeltään keskitasoa. Satoisuus on hyvä ja se tulee melko varhain satoikäiseksi.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, kirkkaanpunaisia, erittäin maukkaita.^{13,15}

Krasivoje

Pamjat Mitshurina x Melba • Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä VNIIS-puutarha instituutissa, Mitshurinskissa.

Talvilajike, jonka hedelmiä voidaan säilyttää tammikuun lopulle. Talvenkestävyys on erittäin hyvä. Ruvenkestävyydeltään keskinkertainen. Kestää hyvin käsittelyä. Satoisuus on hyvä, aikaissatoinen mutta, lievästi jaksottainen.

Puu on keskikokoinen. Latvus on pyöreän-kekomainen, tuuhea, riippuvaoksainen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 100 g, kauniin pyöreän-kartiomaisia. Kuori on lujaa, sileää, hieman vahapintaista, vihertävänkeltaista. Peiteväri on tummanpunaista, suurimmalla osalla pinnasta. Malto on tiivistä, kermanvaaleaa, hienorakeista, mehuisaa, happaman-imelää, herkullista.^{3,10}

Krasnoje ranneje

Melba x vesna • Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä valtakunnallisessa VNIIS-puutarhantutkimus instituutissa, 1955-1970 (Lobanov G.A., Ivanova Z.I., Zajets V.K.). Valtakunnalliseen kokeiluun lajike otettiin 1977 ja liitettiin rekisteriin 1994 Voronezhin oblastiin.

Aikainen kesälajike, jonka hedelmät säilyvät jääkaapissa enintään 3 viikkoa. Lajike on yksi varhaisimmin kypsyvistä lajikkeista. Sen talvenkesto ja ruvenkestävyys on keskinkertainen. Se kestää kuivuutta hyvin. Sen satoisuus on hyvä, jokavuotinen ja suhteellisen aikaissatoinen.

Puu on keskikokoinen, harvahkolla, pyöreällä, kompaktilla, latvuksella.

Yleiskäyttölajike: Omenat ovat alle keskikokoisia, ja keskikokoisia, 80 g, max. 120 g, tasakokoisia, pyöreitä tai litteänpyöreitä, särmättömiä. Kantakuoppa on keskikokoinen tai ahdas, syvä, ilman korkkiuraa. Silmäkuoppa on leveä, keskisyvä. Kanta on lyhyt ja paksu. Silmä on puoliavoin. Kuori on vahainen, vaalean-keltainen. Peiteväri on tummanpunaista, läikkinä ja leveinä juovina, koko hedelmän pinnalla. Korkkihuokokset ovat valkeita, pitkulaisia, keskikokoisia, selvästi erottuvia. Malto on kermanväristä, tiivistä, mehukasta, aromista. Maultaan omenat ovat happaman-imeliä, lievästi aromikkaita, maukkaita. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,7 %, happoja – 0,58 %, C-vitamiinia – 12,5 mg %.^{1,2}

Kulikovskoje

Syntyisin *King* – lajikkeen vapaapölytteisestä siementaimesta, joka oli varrennettu

Antonovka krasnobotshkan latvukseen. Lajike on jalostettu Oriolin valtakunnallisessa VNIISPK hedelmänjalostusinstituutissa 1960 – 1975 (Sedov E.N., Krasova N.G., Mihejeva M.V.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1984, sekä liitettiin rekisteriin 1997, joillekin Keski-Venäjän alueille.

Myöhäinen talvilajike, jonka omenat säilyvät maaliskuun lopulle. Talvenkestävyys Orlovin seudulla on erinomainen ja se kestää kuivuutta kohtalaisesti. Melko hyvä vastustuskyky rupea vastaan. Sen satoisuus on runsas, säännöllinen, mutta tulee melko myöhään satoikäiseksi, 6 – vuotiaana.

Puu on keskikasvuinen, jolla on harvahko, pyöreä, alaspainuva latvus.

Pöytäomena: Hedelmät ovat yli keskikoon, 160 g, max. 180 g, yhdenkokoisia, kauniin pyöreitä, särmättömiä. Omenan kanta on lyhyt, melko paksu, suora. Kantakuoppa on syvä, terävän-kartiomainen, ahdas, korkkiutunut. Silmäkuoppa on pieni, ahdas, rypistynyt. Kuori on suhteellisen vahva, sileä, rasvainen, kiiltävä, kullankeltainen. Peiteväri on purppuranpunaista, viiruina ja läikkinä, peittäen suurimman osan pinnasta. Korkkihuokosia on runsaasti. Ne ovat keskikokoisia, vihreitä, heikosti näkyviä. Malto on valkeaa, keskikovaa, hienorakeista, mehukasta, heikosti aromaattista. Siemenkopit ovat suljettuja. Maultaan hedelmät ovat hyviä, happaman-imeliä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 9,4 %, happoja – 0,38 %, C-vitamiinia – 11,8 mg %, kokonaisfenolit – 114 mg %, pektiiniaineita – 12,5 %.^{1,2}

Kurnakovskoje

Hybridi 814 (F2 malus floribunda x Golden delicious) x hybridi PA 29-1-1-63 (Jantar x Samotsvet Kommunarka) • Lajike on jalostettu Oriolin valtakunnallisessa hedelmänjalostusinstituutissa 1981 (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V., Dolmatov E.A.). Lajikkeen valtakunnallinen kokeilu alkoi 1995, ja vuonna 2002 se liitettiin rekisteriin Venäjän keskiosiin.

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät helmikuun puoliväliin. Talvenkesto lajikkeella on hyvä. Se on kestävä omenarupea vastaan (Vf). Sen satoisuus on runsas, säännöllinen ja tulee satoikään noin 5-vuotiaana.

Puu on suhteellisen matalakasvuinen, kekomaisella, tuuheahkolla, latvuksella.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 125 g, max. 160 g, yhdenkokoisia, pitkänkartiomaisia, hieman särmikkäitä. Kantakuoppa on keskisyvä, ahdas, terävän-kartiomainen, korkkiutunut. Silmäkuoppa on syvä, leveähkö, rypistynyt. Kanta on lyhyt, ohut ja suora. Suurien hedelmien silmä on puoliavoin. Kuori on sileä, kiiltävä, vahaton. Pohjaväri on kullankeltaista, peiteväri – ruusunpunaista, viirukasta. Korkkihuokokset ovat vihreitä, hyvin erottuvia. Malto on kermanvaaleaa, tiivistä, mehevää, hienorakeista, lievästi aromista. Siemenkopit ovat keskikokoisia, avoimia. Maultaan hedelmät ovat happaman-imeliä, hyviä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,9 %, happoja – 0,76 %, C-vitamiinia – 10,7 mg %, kokonaisfenolit – 412 mg %.^{1,2}

Kymppitonni

Alkuperä Timirjazovinn akatemiasta.

Syysomena, joka on suuri, kaunis, terve ja erittäin maukas. Peräisin ilmeisesti Oriolista, mutta lajikenimi on toistaiseksi tuntematon, koska sitä ei ollut merkitty Timirjazovinn koetarhan karttaan.

Ladoga

Lajike on jalostettu LPOOS- hedelmien-, ja vihannesten tutkimusasemalla, Pavlovskissa, Pietarin lähellä.

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät helmi-maaliskuulle. Talvenkestävyys on hyvä, Antonovkaan verrattava. Ruvenkestävyydeltään se on hyvä. Sen satoisuus on korkea ja se tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on pienikokoinen. Latvus on pyöreä, kompakti.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 100 - 115 g, pyöreitä tai litteänpyöreitä, leveäsärmäisiä, vaaleanvihreitä, myöhemmin vaaleankeltaisia. Ruskeanpunaista peiteväriä on niukasti. Malto on valkeaa, tiivistä, happaman-imelää, maukasta, lievääromista.^{12,18}

Legenda

Brusnitshnoje x Fuji • Lajike on jalostettu Moskovassa, VSTISP puutarhan-tutkimusinstituutissa, 1982-1999 (Kitshina V.V.). Lajiketta suositellaan Moskovan seudulle.

Aikainen talvilajike, jonka hedelmät säilyvät tammikuulle. Talvenkestävyys on hyvä, verrattavissa Antonovkaan. Lajikkeen ruvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Sen satoisuus on runsas, jokavuotinen ja se tulee varhain satoikään.

Puu on hillittykasvuinen, kompakti.

Pöytäomena: Hedelmät ovat suurehkoja, 140 - 160 g, max. 250 g, katkaistun-kartiomaisia, tasakokoisia, kauniita. Kuori on luja, kiiltävä. Tummanpunainen peiteväri peittää lähes koko pinnan. Malto on kermanväristä, karkearakeista, erittäin mehukasta, rapeaa. Maultaan hedelmät ovat karamellin-makeita, herkullisia ja aromaattisia.²⁶

Letneje polosatoje

Syntyisin vapaasti pölyttyneiden viljelylajikkeiden siemenkylvöstä. Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hedelmän-, vihannesten-, ja perunanviljelyinstituutissa, Tsheljabinskissa (Zhavoronkov P.A.). Valtakunnallinen kokeilu on aloitettu 1968 ja vuonna 1965 se on valittu rekisterilajikkeeksi Uralin alueelle.

Kesäomena, jonka hedelmien säilyvyys on kaksi viikkoa. Talvenkestävyys on hyvä. Lajike on vaatimaton, ja hyvin rupea kestävä. Satoisuus on hyvä, säännöllinen ja sadontuotto alkaa 5–6–vuotiaana.

Puu on keskikasvuinen. Latvus on pyöreä, hieman levenevä, melko tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat pienehköjä, 90 g, muodoltaan pyöreänkartiomaisia, lievästi laajasärmäisiä, tasakokoisia. Kantakuoppa on terävän-suppilomainen, pieni, korkkiutunut. Silmäkuoppa on keskikokoinen. Kanta on keskipitkä ja – paksu, vinoon kiinnittynyt. Kuori on sileä, kuiva, vahapeitteinen ja väriltään vihertävän-vaalea. Peiteväri on karminpunaisina viiruina, suurella osalla hedelmän pinnasta. Malto on valkeaa, harvarakenteista, mehukasta, aromaattista, hapan-imelää ja hyvänmakuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 13,8 %, sokereita – 10,0 %, happoja – 0,75 %, C-vitamiinia – 16 mg %.^{1,2}

Majak

Koritshnoje polosatoje (kaneliomena) x Rozmarin belyj • Lajike on jalostettu Moskovassa alueellisessa puutarhainstituutissa (Petrov A.V.). Se otettiin valtakunnalliseen

lajikekokeiluun 1964.

Myöhäinen talvilajike, jonka hedelmiä voidaan säilyttää toukokuulle. Talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Ruvenkestävyydeltään se on keskinkertainen. Sen satoisuus on melko hyvä, suhteellisen aikaisin alkava ja hitaasti kasvava.

Puu on voimakaskasvuinen, suurikokoinen, laajalatvuksinen, harvaoksainen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 125 g, pyöreitä, keltakuoriaisia, kirkkaanpunajuovaisia. Malto on mehevää, mausteista, happaman-imelää ja erittäin maukasta.^{5,17}

Majak zagorja

Majak x Starkspur Golden delicious • Lajike on jalostettu VSTISP-puutarha instituutissa, Moskovassa (risteytysvuosi 1985, Kitshina V.V.).

Aikainen talvilajike, jonka talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyydeltään se on erittäin hyvä. Sen satoisuus on korkea, jokavuotinen ja erittäin aikaissatoinen.

Puu on pienikokoinen, spur-tyyppinen ja kompakti.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 100 - 120 g, pyöreän-kartiomaisia, kirkkaanpunaviiruisia. Malto on mehukasta, kermanvaaleaa, happaman-imelää, aromaattista ja erittäin miellyttävän makuista.³

Maljuha

KV103 x Brusnitshnoje • Lajike on jalostettu Moskovassa VSTISP-puutarhantutkimus instituutissa (Kitshina V.V., Morozova N.G. ja Tulinova L.F.) 1984–1994. Valtakunnalliseen lajikekokeiluun se otettiin 1999.

Syyslajike, jonka hedelmien säilyvyys on noin kuukausi. Talvenkestävyys on hyvä, Antonovkaan verrattava, pakkasen kestävyys jopa -42 °C. Ruvenkestävyys on keskinkertainen. Sen satoisuus on runsas, mutta jaksottainen. Lajike on aikaissatoinen.

Pilariomena: Puu on pienikokoinen, latvukseltaan pilarimainen.

Herkuomena: Hedelmät ovat pienehköjä, 60 - 80 g, katkaistun-kartiomaisia. Kuori on ohutta, lujaa, kiiltävää, kirkkaankeltaista ja kellanoranssia. Malto on kellertävää, hienorakeista, erittäin mehukasta, makeaa. Muistuttaa maultaan monien mielestä Golden delicious-lajiketta.^{3,8}

Marat Busurin

SR 0523 (Red melba x (Volf river x Malus atrosanquinea 804)) x Osennaja radost • Lajike on jalostettu Moskovassa, VSTISP- instituutissa 1982 (Kitshina V.V.). Lajikkeen valtakunnallinen kokeilu aloitettiin 1998 ja se liitettiin valtionrekisteriin 2001.

Syyslajike tai varhainen talvilajike, jonka hedelmät säilyvät joulukuulle. Sen talvenkestävyys on erinomainen ja omenaruvenkestävyys on erittäin korkea (*Vm*). Sen satoisuus on runsas, säännöllinen. Hedelmien käsittelykestävyys on hyvä.

Matalakasvuinen, pienehkö puu, litteänpyöreällä ja harvahkolla latvuksella.

Pöytäomena: Hedelmät ovat alle keskikokoisia ja keskikokoisia, 80–100 g, max. 140 g, litteänpyöreitä, hyvänmuotoisia. Kantakuoppa on pieni, tylpän-suppilomainen, ilman korkkiuraa. Silmäkuoppa on leveä ja rypistynyt. Kanta on pitkä, ohut ja suora. Kuori on sileä, väriltään vihertävän-keltainen ja heikosti siniharmaan vahan peittämä. Peiteväri on ruusunpunaisina läikkinä noin kolmannes pinnasta. Korkkihuokokset ovat harmahtavia,

pieniä, heikosti näkyviä. Malto on valkeaa, tiivistä, hienorakeista, mehukasta. Erittäin maukasta ja happaman-imelää.^{1,2,3}

Medok

KV103- lajikkeen vapaapölytys siemen. Lajike on jalostettu VSTISP- puutarhainstituutissa, Moskovassa, 1987-1996 (Kitshina V.V. ja Morozova N.G.).

Myöhäinen kesälajike, jonka hedelmät säilyvät noin kuukauden. Talvenkestävyys on erinomainen ja sillä on suhteellisen hyvä ruvenkestävyys. Sen satoisuus on runsas sekä varhain alkava.

Pilariomena: Puu on luonnostaan puolikäppiöivä. Latvus on pilarimainen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia ja suurehkoja, 100 - 140 g, max. 250 g, muodoltaan pyöreitä. Kuori on lujaa ja väriltään vaaleankeltaista. Peiteväri puuttuu. Malto on valkeaa, mehukasta, karkearakeista, maultaan makeaa ja hunajamausteista.⁸

Medunitsa

Wealthy x Koritshnoje polosatoje • Lajike jalostettiin Mitshurinille nimetyssä VNIIS-puutarhantutkimus instituutissa, Mitshurinskissa (Isajev S.I., Ivanova Z.I., Maksimova M.P., Zajets V.K.). Lajiketta suositellaan kotipuutarhoissa viljeltäväksi Keski -, ja Luoteis-Venäjällä.

Kesäomena, jonka hedelmät säilyvät noin kuukauden. Talvenkestävyys ja ruvenkestävyys ovat hyviä. Sen satoisuus on keskinkertainen, jokavuotinen ja tulee satoikäiseksi noin 5-vuotiaana.

Puu on voimakaskasvuinen, latvus on laajan-kekomainen, suhteellisen tuuhea.

Herkkulajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 110 - 120 g, litteänpyöreitä tai pyöreänkartiomaisia, heikosti särmikkäitä. Kantakuoppa on laaja, syvä. Silmäkuoppa on leveä, keskisyvä, hieman poimuinen. Kanta on melko pitkä, keskipaksu, hieman kaareva. Kuori on luja, sileä ja vihertävän-keltainen. Peitevärinä on karmiininpunaisia juovia, auringon puolella. Malto on kermanvaaleaa, tiivistä, hienorakeista, mehukasta ja aromaattista. Maultaan omenat ovat miellyttäviä ja hunajanmakeita.^{1,5}

Medunitsa zimnaja

Alkuperä Timirjazovinn akatemiasta.

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät helmi-maaliskuulle. Talvenkestävyys on hyvä ja ruvenkestävyys suhteellisen hyvä. Sen satoisuus on hyvä.

Herkkuomena: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, punaviiruisia. Maultaan ne ovat makeita ja erinomaisen maukkaita.¹³

Morskoje botanitsheskoje

Belyj nalif x Siperian marjaomena • Jalostuspaikka on Siperian keskeinen kasvitieteellinen puutarha, Novosibirskissä (Vasiljeva V.N.). Lajike on ollut valtiollisessa kokeilussa vuodesta 1985, ja sitä suositellaan Siperiaan ja Kaukoitään.

Syysomena, jonka hedelmien säilyvyys on 1,5 kuukautta. Talvenkestävyys on korkea. Sillä on suhteellisen hyvä ruvenkestävyys. Sen satoisuus on säännöllinen, runsas ja se tulee varhain satoikäiseksi.

Suurehko puu, melko tuuheaoksaaisella, pyöreällä, latvuksella.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat erittäin pieniä, max. 40 g, kauniin pyöreitä, hieman särmikkäitä. Pohjaväri on vihertävän-keltainen, peiteväri – ruusunpunaista, peittäen koko hedelmän pinnan. Kanta on pitkä ja ohut. Silmäkuoppa on pieni, matala, poimuinen. Malto on kermanvaaleaa, mehukasta, keskikovaa, maultaan hyvää, happaman-imelää. Hedelmät sisältävät C-vitamiinia – 27–41 mg %, sekä katekiineja – 220 mg %.¹

Moskovskoje zimneje

Wealthy x Antonovka obyknovennaja • Lajike jalostettiin M.V. Lomonosoville nimetyn Moskovan yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa, 1963 (Isajev S.I.). Lajikkeen valtakunnallinen kokeilu alkoi 1977, ja se hyväksyttiin alueelliseksi lajikkeeksi 2002.

Myöhäinen talvilajike, jonka hedelmiä voi säilyttää maaliskuulle. Sen talvenkestävyys on hyvä ja ruvenkestävyys on erinomainen. Sen satoisuus on runsas, säännöllinen ja tulee nopeasti satoikäiseksi.

Puu on suhteellisen voimakkaasti kasvava. Latvus on pyöreä, levenevä, ja tuuhea.

Pöytäomena: Hedelmät ovat suuria ja erittäin suuria, 220 g, max. 280 g, vaihtelevan kokoisia, pyöreitä tai pyöreän-kartiomaisia, kauniita, sileitä, särmättömiä. Kantakuoppa on syvä, ahdas tai melko leveä. Silmäkuoppa on syvä, keskikokoinen, lievästi poimuinen. Kanta on lyhyt ja keskipaksu. Silmä on puoliavoin. Kuori on keskipaksua, heikosti rosoista, väriltään vihertävän-keltaista. Peiteväri on tummanpunaisina läikkinä ja himmeinä juovina, peittäen suurimman osan hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat pieniä, kellertäviä, hyvin erottuvia. Niitä on runsaasti. Malto on heikosti kellertävää, keskikovaa, mehukasta, hienorakeista. Siemenkopit ovat suljettuja. Maultaan omenat ovat miellyttäviä, heikosti mausteisia, aromisia, happaman-imeliä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 9,5 %, happoja – 0,7 %, parkkihappoja – 69 mg %, C-vitamiinia – 21,2 mg %, kokonaisfenolit – 0,27 mg %, pektiiniaineita – 8,7 % (kuivapainosta), beeta-karoteiini – 0,28 mg %^{1,2,30}

Moskovskoje pozdneje

Koritshnoje novoje x Severyj sinap • Lajike on jalostettu M.V. Lomonosoville nimetyn Moskovan yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa 1961 (Isajev S.I.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1977 ja valittiin alueelliseksi rekisterilajikkeeksi vuonna 2001.

Myöhäinen talvilajike, jonka omenat säilyvät toukokuuhun, jopa uuteen satokauteen asti. Talvenkestävyys on kohtalaisen hyvä. Ruvenkestävyys on hyvä. Satoisuus on kohtalaisen hyvä ja tulee satoikäiseksi 6-7-vuotiaana.

Puu on korkeakasvuinen, leveän-kartiomaisella, harvahkolla, latvuksella.

Pöytäomena: Hedelmät ovat yli keskikokoisia ja suuria, 165 g, max. 235 g, tasakokoisia, katkaistun-kartiomaisia, kauniita, sileitä, särmättömiä. Kantakuoppa on syvä, leveähkö, korkkiutumaton. Silmäkuoppa keskikokoinen. Silmä on puoliavoin. Kanta on melko lyhyt, keskipaksu, suoraan kiinnittynyt. Kuori on sileä, kiiltävä, väriltään vihertävän-keltainen, säilytyksen aikana muuttuu kullankeltaiseksi. Peiteväri puuttuu tai auringon puolella on heikkoa ruusunpunaista. Korkkihuokokset ovat pieniä, vihertäviä, heikosti erottuvia. Malto on vihertävän-valkeaa, mehukasta, tiivistä, hienorakeista ja heikosti aromaattista. Siemenkopit ovat puoliavoimia. Maultaan hedelmät ovat erittäin hyviä, happaman-imeliä ja lievästi mausteisia. Hedelmät sisältävät: sokereita – 9,29 %, happoja – 0,94 %, parkkihappoja – 55 mg %, C-vitamiinia – 8,8 mg %, kokonaisfenolit – 0,15 mg %, pektiiniaineita – 8,7 % (kuiva-aineesta), beeta-karoteiinia – 0,21 mg %.^{1,2,30}

Nadezhda (Taganaj)

Borovinka x Uralskoje rebristoje • Lajike jalostettiin Etelä-Uralin puutarhakasvien tutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa, 1948 – 1966 (Zhavoronkov P.A. ja Mazunin M.A.). Lajikkeen valtakunnallinen lajikekokeilu aloitettiin 1980 ja liitettiin lajikerekisteriin 1993, Bashkortostanin tasavaltaan.

Syysomena, jonka säilyvyys on 90 päivää. Sen talvenkestävyys on hyvä sillä on myös hyvä hallan kestävyys. Se kestää suhteellisen hyvin omenarupea ja sen kuivuuden kestävyys on keskinäinen. Sen satoisuus on hyvä ja tulee satoikäiseksi 5-6-vuotiaana.

Puu on keskikokoinen. Latvus on harvahko, pyöreän-kekomainen.

Yleiskäyttölajike: Omenat ovat alle keskikokoisia, 75 g, max. 115 g, litteänpyöreitä, leveäsärmäisiä, vähän epäsymmetrisiä. Kantakuoppa on keskikokoinen, terävän suppilomainen ja hieman korkkiutunut. Silmäkuoppa on laaja, keskisyvä ja ryppyinen. Kanta on keskipaksu ja – pitkä. Kuori on sileä, kuiva ja väriltään vihertävän-keltainen. Tummanpunaista peiteväriä on vaihtelevassa määrin auringon puolella. Korkkihuokokset ovat keskikokoisia, heikosti näkyviä. Malto on kermanvaaleaa, keskikovaa, mehukasta, happaman-imelää ja hyvänmakuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 13,8 %, sokereita – 10,1 %, happoja – 1,1 %, C-vitamiinia – 27 mg %.^{1,2}

Nalif belyj

Vanha venäläinen paikallislajike, tunnetaan myös nimillä: Alebastrovoje, Belyj nalif, Dolgostebelka, Nalif skvoznoj, Nalifnoje beloje, Pipka alebastrovaja, Pudovschina, Nalif belyj nastojaschij, Valkea nalif. Lajiketta on viljelty ammoisista ajoista lähtien Keski-Venäjällä ja Volgan varrella. Ensimmäisen kirjallisen kuvauksen lajikkeesta teki moskovalainen hedelmätarhuri Krasnoglasov N., kirjassaan "Pravila sadovodstva". Lajikkeen valtakunnallinen kokeilu aloitettiin 1940 ja se liitettiin 1947 rekisterilajikkeeksi, Kostroman oblastiin.

Aikainen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät epätasaisesti. Sen talvenkestävyys on erinomainen ja kestää hallaa. Hedelmien käsittelyn kestävyys on heikko, samoin kestävyys omenarupea vastaan. Sen satoisuus on hyvä, mutta jaksottainen. Lajike tulee suhteellisen varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, latvus pyöreän-levenevä, tuuhea.

Pöytä- tai talousomena: Hedelmät ovat alle keskikokoisia ja keskikokoisia, 100–120 g, pyöreän-kartiomaisia, joskus leveän munanmuotoisia ja heikosti särmikkäitä. Usein hedelmissä on terävä sauma. Kantakuoppa on keskikokoinen tai ahdas, syvä ja usein kiiltävän korkkiutunut. Silmäkuoppa on pieni, ahdas ja särmikäs. Kanta on ohut, pitkä, suora tai kaareva ja heikosti oksaan kiinnittynyt. Kuori on sileää, ohutta, kiiltävää, erittäin aromaattista ja vahan peittämää. Pohjaväri on hempeän-valkeaa. Peiteväri puuttuu, mutta joskus on heikkoa punerrusta auringon puolella. Korkkihuokokset ovat harmaita ja vihreitä, heikosti erottuvia ja niitä on koko hedelmän pinnalla. Malto on valkeaa, aromaattista, harvarakenteista ja hienorakeista. Maultaan omenat ovat miellyttävän viinihappoisemmakeita. Ne sisältävät C-vitamiinia – 17 mg %.¹

Nalivnoje

Koritshnoje polosatoje x Papirovska • Lajike on jalostettu Moskovan alueellisessa puutarhainstituutissa (Petrov A.V.).

Kesälajike, jonka omenat eivät kestä pitkää säilytystä. Talvenkestävyys on erinomainen.

Ruvenkestävyys on keskitasoa. Satoisuus alkaa varhain, ja on runsas.

Pöytäomena: Hedelmät ovat ylikeskikokoisia, 125 g, pyöreitä, punaviiruisia. Malto on mehuisaa, mehevää, mausteista ja happaman-imelää. Kuulakkaiksi kypsyneet hedelmät ovat erittäin maukkaita.⁵

Narodnoje

Belfler-kitaika x Papirovska • Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä VNIIS-puutarhantutkimus instituutissa, Mitshurinskissa, 1938–1946 (Isajev S.I., Zajets V.K., Ivanova Z.I., Maksimova M.P.). Lajikkeen valtiollinen kokeilu on aloitettu 1950 ja vuonna 1959 lajike liitettiin valtakunnalliseen rekisteriin Moskovan oblasti ja Mordvan tasavalta.

Myöhäinen kesälajike, jonka talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Sillä on suhteellisen hyvä ruvenkestävyys. Sen satoisuus on runsas ja jokavuotinen, vanhoissa puissa jonkin verran jaksottainen, mutta sadontuotto alkaa varhain.

Puu on pienehkö. Latvus on harvahko, pyöreänmuotoinen.

Pöytä-, että talouslajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 80 g, max. 105 g, pyöreitä tai pyöreän-kartiomaisia, ympärykseltään pyöreitä tai hiukan särmikkäitä. Joissain hedelmissä on Papirovskalle "Valkea kuulas" tyypillinen terävä sauma. Kantakuoppa on suhteellisen syvä, ahdas, hieman korkkiutunut. Silmäkuoppa on keskikokoinen, heikosti poimuinen. Kanta on lyhyt tai keskipitkä ja keskipaksu. Silmä on keskikokoinen, suljettu tai puoliavoin. Kuori on vihertävän-keltaista, täysin kypsänä kullankeltaista. Peiteväri puuttuu. Korkkihuokokset ovat harmaita, pieniä, runsaslukuisia ja joskus korkkiutuneita. Malto on kermanvaaleaa, kuoren alta vihertävää, hienorakeista, erittäin mehukasta ja aromaattista. Siemenkopit ovat suljettuja tai vähän raollaan. Omenat ovat maultaan erittäin miellyttäviä, happaman-imeliä ja mausteisia. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 13 %, sokereita – 11,4 %, happoja – 0,40 %, C-vitamiinia – 7,7 mg %.^{1,2}

Novinka

Antonovka x Borovinka • Lajike on jalostettu Moskovan alueellisessa puutarhainstituutissa (Petrov A.V.).

Syysomena, jonka hedelmien säilyvyys on kaksi kuukautta. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyydeltään hyvä. Sen satoisuus on runsas.

Hedelmät ovat suuria, 200 g, pyöreitä, keltaisia, punaviiruisia. Malto on mehukasta, aromaattista, happaman-imelää ja hyvän makuista.⁵

Oktjabrskoje

"Lokakuu" on syntyisin viljelylajikkeen Isilkulskoje no:6 siemenestä. Lajike on peräisin Isilkul-nimisestä kaupungista, Länsi-Siperiassa, eräässä taimitarhasta. Sieltä lajike on levinnyt Siperiaan ja Uralille. Suositellaan Omskin- ja Tsheljabinskin alueille.

Syyslajike, jonka hedelmien säilyvyys on 2 kuukautta. Sen talvenkestävyys on erinomainen ja satoisuus hyvä.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat pieniä, 57 g, litteänpyöreitä, kauniita, vaaleankeltaisia, vaaleanpunaposkisia, maultaan melko hyviä.³¹

Orlik

MacIntosh x Bessemjanka mitshurinskaja • Lajike on jalostettu Oriolissa, VNIISPK-hedelmänjalostus instituutissa, 1958-1968 (Sedov E.N., Trofimova T.A.). Valtakunnalliseen

lajikekokeiluun se otettiin 1970. Valtiolliseen lajikerekisteriin se liitettiin 1986, joillekin Venäjän keski- ja luoteisosien alueille.

Talvilajike, jonka omenat säilyvät maaliskuulle. Sen talvenkestävyys on keskinkertainen ja ruvenkestävyys keskitasoa. Sen satoisuus on runsas mutta jaksottainen.

Puu on keskikokoinen, latvus on pyöreä ja kompakti.

Herkkulajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia ja keskikokoisia, 100 g, max. 120 g, pyöreitä tai hiukan kartiomaisia, ympärykseltään särmättömiä. Kantakuoppa on pieni, erittäin ahdas, usein peittynyt, miltei ilman korkkiuraa. Silmäkuoppa on pieni, heikosti poimuinen. Kanta on lyhyt, paksu ja kaareva. Silmä on suljettu tai puoliavoin. Kuori on rasvainen, kiiltävä, valkean vahan peittämä, voi olla korkkiutunut. Pohjaväri on vaaleankeltaista. Peiteväre on kirkkaanpunaisina, viiruina ja läikkinä, peittäen lähes koko pinnan. Korkkihuokokset ovat hyvin erottuvia, harmaita, pienikokoisia, runsaslukuisia. Hedelmän malto on kermanvaaleaa, tiivistä, hienorakeista, mehukasta, voimakkaan aromista. Siemenkopit ovat sulkeutuneita. Maultaan omenat ovat happaman-imeliä, erittäin hyviä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 11,0 %, happoja – 0,36 %, C-vitamiinia – 8,9 mg %, kokonaisfenolit – 167 mg %, pektiiniaineita – 12,7 %.^{1,2}

Orlinka

Stark earliest x Pervyj saljut • Lajike on jalostettu VNIISPK hedelmänjalostusinstituutissa, Oriolissa, 1978 (Sedov E.N., Serova Z.M., Krasova N.G.). Lajikkeen valtakunnallinen lajikekokeilu aloitettiin 1994 ja vuonna 2001 se liitettiin rekisteriin alueelliseksi lajikkeeksi.

Kesäomena, jonka hedelmien säilyvyys on noin 15 päivää. Sen talvenkestävyys on melko hyvä ja sillä on hyvä kestävyys omenarupea vastaan.

Satoisuus on runsas ja säännöllinen. Lajike on aikaissatoinen.

Puu on korkeakasvuinen, pyöreällä ja tuuhealla latvuksella.

Pöytäomena: Hedelmät ovat yli keskikokoisia, 150–180 g, yhdenkokoisia, litteänpyöreitä, hieman epäsymmetrisiä. Kantakuoppa on pieni ja ahtaan-suppilomainen. Silmäkuoppa on pieni ja heikosti rypistynyt. Kanta on lyhyt ja kaareva. Silmä on puoliavoin. Kuori on rakenteeltaan sileä, kuiva, kiiltävä. Pohjaväri on vaaleankeltaista. Peiteväre on kirkkaanpunaisina juovina ja karmiinpunaisina läikkinä. Korkkihuokokset ovat vihreitä, hyvin näkyviä. Malto on kermanväristä, tiivistä, mehukasta, suurirakeista, ja aromaattista. Siemenkopit ovat suuria, avoimia. Omenat ovat hyvänmakuisia, happaman-imeliä, aromisia. Hedelmät sisältävät: sokereita – 9,5 %, happoja – 0,80 %, C-vitamiinia – 6,6 mg %, kokonaisfenolit – 314 mg %.^{1,2}

Orlovim

Antonovka obyknovennaja x SR 0523 (Melba red x (Volf river x Malus atrosanquinea 804)) • Lajike on jalostettu valtakunnallisessa hedelmänjalostuksen tutkimusinstituutissa, Oriolissa, 1977 (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V.). Lajikkeen valtakunnallinen kokeilu alkoi 1989 ja valtionrekisteriin se otettiin 1999.

Myöhäinen kesäomena, jonka hedelmien säilyvyys on noin kuukausi. Talvenkestävyys on erinomainen. Omenaruvenkestävyys on erittäin korkea (Vm). Se on runsassatoinen ja tulee suhteellisen varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, nopeakasvuinen, pyöreällä tai luutamaisella latvuksella.

Pöytälaajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 138 g, max. 170 g, melko tasakokoisia, litteänkartiomaisia, heikosti särmikkäitä ja vähän toispuoleisia. Kanta on lyhyt, keskipaksu, suora

ja vinoon kiinnittynyt. Silmä on suljettu. Kantakuoppa on keskikokoinen, terävän-kartiomainen ja hieman korkkiutunut. Silmäkuoppa on pieni ja rypistynyt. Kuori on sileä ja kiiltävä ja väriltään vaaleankeltainen. Peiteväri on kirkkaanpunaisina juovina ja läikkinä, peittäen suuren osan pinnasta. Korkkihuokokset eivät näy. Mallon rakenne on tiivis, karhea, ja erittäin mehukas. Väriltään se on kermanvaaleaa. Siemenkopit ovat puoliavoimia. Hedelmät ovat hyvänmakuisia, happaman-imeliä ja voimakkaan aromisia. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,2 %, happoja – 0,72 %, C-vitamiinia – 10,2 mg %, kokonaisfenolit – 186 mg %, pektiiniaineita – 13,6 %.^{1,2}

Orlovskij pioner

Antonovka krasnobotshka x SR 0523 (Melba red x (Volf river x Malus atrosanquinea 804))
 • Lajike on jalostettu Oriolissa, valtakunnallisessa hedelmänjalostuksen tutkimusinstituutissa, 1976-1985 (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V., Habarov J.I.). Valtiollinen kokeilu aloitettiin 1989, ja rekisterilajikkeeksi se valittiin 1999, Keski-Venäjälle.

Syysomena, jonka hedelmien säilyvyys on noin 2 kuukautta. Talvenkestävyys on hyvä. Omenaruvenkestävyys on erittäin korkea (*Vm*). Sen satoisuus on runsas ja aikaissatoisuus keskitasoa.

Puu on keskikokoinen ja pyöreälatvuksinen.

Pöytälaajike: Hedelmät ovat keskikokoista suurempia, 135 g, max. 170 g, tasakokoisia, litteänpöyreitä, särmikkäitä, hieman epäsymmetrisiä. Kantakuoppa on terävän-suppilomainen, ahdas, hieman korkkiutunut, tai ilman korkkiuraa. Silmäkuoppa on keskikokoinen, heikosti rypyinen. Kanta on keskipitkä, ja -paksu, kaareva, suoraan kiinnittynyt. Silmä (verhiö) on suljettu. Kuori on sileää, kiiltävää, kuivaa ja väriltään vaaleankeltaista. Peitevärinä on punaisia läikkiä ja viiruja, peittäen suurimman osan hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat pieniä, vihreitä ja heikosti erottuvia. Malto on vihertävää, tiivistä, karheaa, mehukasta, maultaan miellyttävää ja hapan-imeliä. Siemenkopit ovat avoimia. Omenat sisältävät: sokereita – 11,0 %, happoja – 0,80 %, C-vitamiinia – 16,2 mg %, kokonaisfenolit – 522 mg %, pektiiniaineita – 16,4 %.^{1,2}

Orlovskoje polesje

Syntyisin hybridi no: 814:n (F2 malus floribunda 821 x Golden delicious), vapaasti pölyttyneestä siemenestä. Lajike on jalostettu valtakunnallisessa hedelmänjalostuksen tutkimusinstituutissa, Oriolissa 1978–1991 (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov, V.V. Dolmatov E.A.). Valtakunnalliseen lajikekokeeseen se otettiin 1998 ja liitettiin rekisteriin 2002.

Aikainen talvilajike, jonka omenat säilyvät tammikuulle. Talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Se on kestävä omenarupea vastaan (*Vf*). Sen satoisuus on runsas ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen. Latvus on muodoltaan pyöreä, kompakti.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoista suurempia, 170 g, pitkän-kartiomaisia, laajasärmäisiä, toispuoleisia. Kantakuoppa on keskisyvä, suppilomainen, ahdas. Silmäkuoppa on keskikokoinen, ahdas, rypistynyt. Kanta on lyhyt tai keskipitkä, kaareva, vinoon kiinnittynyt. Silmä on suljettu. Kuori on sileää, kiiltävää ja rasvaista. Pohjaväri on vihertävän-keltaista. Peiteväri on punaista, juovina ja pilkkuina, suurimmalla osalla hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat vihreitä, hyvin erottuvia ja niitä on runsaasti. Malto on valkoista tai kerman vaaleaa, tiivistä, suurirakeista ja erittäin mehukasta. Siemenkopit ovat suljettuja. Maultaan omenat ovat miellyttäviä, happaman-imeliä.

Hedelmät sisältävät: sokereita – 8,2 %, happoja – 0,78 %, C-vitamiinia – 7,9 mg %, kokonaisfenolit – 342 mg %.^{1,2}

Orlovskoje polosatoje

Macintosh x Bessemjanka mitshurinskaja • Lajike jalostettiin valtakunnallisessa hedelmänjalostuksen tutkimusinstituutissa, Oriolissa, 1957–1967 (Sedov E.N. ja Trofimova T.A.). Valtakunnallinen kokeilu alkoi 1970, ja rekisteriin lajike liitettiin 1986, joillekin Keski-Venäjän alueille, sekä Mogilevin oblastiin Valko-Venäjällä. Vuosina 1977 ja 1984, lajike palkittiin kultamitalilla Erfurtin kansainvälisessä näyttelyssä. 1999 lajike palkittiin diplomilla VDNH-EKSPONäyttelyssä, Moskovassa.

Myöhäinen syksylajike, jonka omenat säilyvät joulukuun lopulle. Sen talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Sillä on suhteellisen hyvä ruvenkestävyys. Sen satoisuus on hyvä ja säännöllinen ja tulee aikaisin satoikään.

Puu on keskikasvuinen ja pyöreälatvuksinen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat suurehkoja, 130 g, max. 150 g, muodoltaan pitkänkartiomaisia, heikosti särmikkäitä tai särmättömiä. Kantakuoppa on syvä, ahdas, terävän-suppilomainen ja ilman korkkiuraa. Silmäkuoppa on melko syvä, heikosti särmäinen. Silmä on suljettu, mutta voi olla myös avoin. Kanta on lyhyt tai keskipitkä, melko ohut. Kuori on ohut, sileä, kiiltävä, rasvainen ja siniharmaan vahan peittämä. Pohjaväri on vihertävänkeltainen. Peiteväriä on runsaasti ja se on vadelman- ja purppuranpunaisina juovina, peittäen suurimman osan pinnasta. Vaaleat korkkihuokokset näkyvät selvästi. Malto on valkeaa, hienorakeista, keskikovaa, erittäin mehukasta ja voimakkaan aromaattista. Siemenkopit ovat avoimia. Maultaan hedelmät ovat erittäin hyviä, voimakasaromisia. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,1 %, happoja – 0,78 %, C-vitamiinia – 8,2 mg %, kokonaisfenolit – 212 mg %, pektiiniaineita – 10,7 %.^{1,2}

Osenneje desertnoje

Suomenos lajikkeesta on Syysherku. Lajikkeesta ei ole löytynyt toistaiseksi kirjatietoja.

Puu on taimena voimakasvuinen.

Osenneje nizkorosloje

Uralskoje nalivnoje x Vydubetskaja plakutshaja • Lajike on jalostettu Etelä-Uralin vihannesten-, perunoiden- ja hedelmienviljelyn tutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa (Mazunin M.A., Mazunina N.F., Putjatin V.I.). Valtakunnallinen lajikekokeilu aloitettiin 1995. Lajiketta suositellaan viljeltäväksi Uralilla, sekä Keski-Venäjän pohjoisosissa.

Syyslajike, jonka hedelmien säilyvyys on kaksi kuukautta (Jalostajan ilmoitus.) Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen ja se korjautuu nopeasti vaurioista. Sillä on melko hyvä ruvenkestävyys. Sen satoisuus on runsas ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu matalakasvuinen, luontaisesti kääpiöivä, korkeus 1,5-2 m. Latvus on pyöreä ja harvahko.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat pienehköjä, 70 g, max. 95 g, tasakokoisia ja kauniin pyöreitä. Hedelmän kanta on keskipitkä ja – paksu. Kantakuoppa on keskikokoinen. Silmäkuoppa on pieni ja ahdas. Kuori on kellertävän-valkea, auringon puolella voi olla heikkoa punerrusta. Malto on kermanväristä, keskikovaa ja suhteellisen mehukasta. Maultaan omenat ovat hyviä ja happaman-imeliä. Ne sisältävät (jalostajan ilmoitus): kuiva-aineita – 14,3 %, sokereita – 11,8 %, C-vitamiinia – 12,4 mg %, pektiiniaineita – 1,5 %

(tuorepainosta).^{1, 26}

Osenneje polosatoje

Vanha Baltialainen lajike tunnetaan myös nimillä: Streifling herbst, Lifljandskoje, Grafenshteinskoje, Obrez, Obrezkovoje, Starostino, Osennij shtrejfling, Osennaja polosatka, Strifel, shtrifel, Syysjuovikas. Pomologi Simirenkon L.P. mukaan lajike on Hollannista lähtöisin. Kuuluu laajimmalle levinneisiin ja pidetyimpiin lajikkeisiin, Venäjän Euroopan puoleisilla alueilla. Valittiin valtakunnalliseen omenarekisteriin 1947, laajoille alueille. Valtakunnallinen lajikekokeilu aloitettiin 1948.

Syysomena, jonka omenat säilyvät joulukuun alkuun. Lajikkeen talvenkestävyys on suhteellisen hyvä ja se kestää kuivuutta keskinkertaisesti. Tautien- ja tuholaistenkestävyys on keskitasoa. Sen satoisuus on melko hyvä, mutta tulee myöhään satoikäiseksi.

Puu on suurikasvuinen, latvus on juhlavannäköinen, pyöreä ja alaspäin taipunut.

Pöytälaajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, pyöreitä tai pyöreän-kartiomaisia, usein epäsymmetrisiä, särmikkäitä. Kantakuoppa on ahdas, erittäin pieni ja heikosti korkkiutunut. Silmäkuoppa on ahdas, keskisyvä, poimuinen. Silmä on suuri, suljettu tai puoliavoin. Kanta on melko pitkä, keskipaksu. Kuori on paksu, luja, heikosti rasvainen, kiiltävä ja heikon vahakerroksen peittämä. Pohjaväri on vaaleankeltainen. Peiteväri on oranssinpunaisina läikkinä, sekä tummempina juovina ja pisteinä suurimmalla osalla hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat vaaleita, pieniä, runsaslukuisia ja hyvin erottuvia. Malto on kellertävää, joskus kuoren alta punertavaa, keskikovaa ja mehukasta. Siemenkopit ovat suuria, puoliavoimia. Maultaan hedelmät ovat happaman-imeliä, erittäin hyviä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,1 %, happoja – 0,57 %, C-vitamiinia – 8,3 mg %, kokonaisfenolit – 280 mg %, pektiiniaineita – 12,0 %.^{1,2}

Osennaja radost

Kritshnoje polosatoje x Walthy • Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä valtakunnallisessa puutarhantutkimusinstituutissa, Mitshurinskissa (Isajev S.I.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1950 ja liitettiin rekisteriin 1986 Rjazanskin - ja Smolenskin oblastit.

Syyslajike, jolla omenien säilyvyys on 1,5 -2 kuukautta. Talvenkestävyys on erinomainen. Ruvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on runsas ja jokavuotinen ja se tulee satoikään melko nuorena.

Puu kasvaa voimakkaasti, latvus on pyöreä ja tuuhea.

Pöytälaajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 110 g, max. 150 g, litteänpyöreitä tai pyöreän-kartiomaisia, särmättömiä. Kantakuoppa on keskikokoinen, hieman korkkiutunut. Silmäkuoppa - keskikokoinen, rypyinen. Kanta on lyhyt, keskipaksu. Silmä on pienehkö, suljettu. Kuori on vihertävän-keltaista, peitevärinä viirukasta punaista noin puolet pinnasta. Korkkihuokokset ovat harmaita, ja näkyvät hyvin. Malto on kermanvaaleaa, keskikovaa ja mehukasta. Maku on happaman-imelä, aromisen mausteinen ja hieno. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 12,6 %, sokereita – 10,2 %, happoja – 0,3 %.^{1,2}

Ostankino

Obilnoje x Wijcik • Lajike on jalostettu valtakunnallisessa VSTISP puutarhan tutkimusinstituutissa, Moskovassa, 1974–1986. Jalostajana on toiminut (Kitshina V.V.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1998, ja valittiin alueelliseksi lajikkeeksi 2002. Yksi kaikkein vanhimmista venäläisistä pilariomenalajikkeista.

Syysomena, joka voidaan säilyttää talveen saakka. Talvenkestävyys on kohtalainen, Melbaan verrattava. Sillä on suhteellisen hyvä ruvenkestävyys. Sen satoisuus on erinomainen, jokavuotinen ja tulee varhain satoikäiseksi.

Pilariomena: Puu on pienikokoinen, latvus on pilarinmuotoinen ja kompakti.

Pöytäomena: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 110 g, litteänpyöreitä, laajasärmäisiä, symmetrisiä. Kantakuoppa on keskisyvä, laaja, tylpän-kartiomainen, korkkiutumaton. Silmäkuoppa on pieni, ahdas, ryppyinen. Kanta on lyhyt, keskipaksu ja kaareva. Silmä on suljettu. Kuori on vaaleankeltainen. Peiteväri on purppuranpunaisina läikkinä, peittäen suurimman osan pinnasta. Korkkihuokokset ovat pieniä, heikosti erottuvia. Malto on valkeaa, hienorakeista, erittäin mehukasta ja aromaattista. Siemenkopit ovat suljettuja. Hedelmät ovat happaman-imeliä ja hyvänmakuisia.^{1,2,8}

Ottawa 341 (Ottawa 0341)

Lajike on jalostettu Kanadassa. Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun Venäjällä 1982. Lajiketta suositellaan Pohjois-Kaukaasian alueelle.

Aikainen kesälajike, jonka hedelmien säilyvyys on lyhyt 1-2 viikkoa. Talvenkestävyys on alle keskitasoinen. Tautien- ja tuholaistenkestävyys on keskinkertainen. Sen satoisuus on tyydyttävä, jaksottainen ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, pyöreälatvuksinen ja melko harvaoksainen.

Pöytälaajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 90 g, kauniin litteänpyöreitä. Hedelmän kuori on vihertävänkeltainen, vadelmanpunaisella, juovikkaalla peitevärillä, joka peittää suurimman osan kuoren pinnasta. Kanta on pitkä, melko paksu, kaareva. Malto on valkeaa, tiivistä, erittäin mehukasta ja hienorakeista. Maku on erinomainen, happaman-imeliä.¹

Palmetta

Belfler-kitaika x Siperian-marjaomena (puutarhamuoto) • Lajike on jalostettu Novosibirskissä, Siperian keskeisessä SO RAN kasvitieteellisessä puutarhassa (Vasiljeva V.I. ja Moisejeva N.V.). Valtakunnalliseen kokeiluun lajike otettiin 1974 ja liitettiin rekisteriin 1988, Novosibirskin ja Irkutskin oblasteihin.

Aikainen syysomena, jonka hedelmien säilyvyys on 1,5 kuukautta. Talvenkestävyys on erinomainen. Lajike on melko vastustuskykyinen omenarupea vastaan. Sen satoisuus on runsas, jokavuotinen ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, 3 metrin korkuinen, pyöreällä, tuuhealla ja alaspäin taipuvalla latvuksella.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat erittäin pieniä, 25 g, max. 33 g, kauniin pyöreitä, särmättömiä. Hedelmän kanta on pitkä ja ohut. Silmä on puoliavoin. Silmäkuoppa puuttuu. Kuori on vaaleankeltainen, vadelmanpunaista peiteväriä on suurimmalla osalla pinnasta. Korkkihuokokset ovat heikosti erottuvia. Malto on kermanvaaleaa, keskikovaa, hienorakeista, mehukasta ja mausteista. Siemenkopit ovat puoliavoimia. Maultaan hedelmät ovat happaman-imeliä, hyviä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,6 % (8,4-13,6), happoja – 1,3 % (0,9-1,56), parkkihappoja – 0,11 %, C-vitamiinia – 29 mg % (19,0-45,5), kokonaisfenolit (katekiineja) – 260 mg % (105-457), pektiiniaineita – 1,1 % (0,55-2,1) tuorepainosta.^{1,2}

Pamjat Isajeva

Antonovka krasnobotshka x SR 0523(Red melba x (Volf river x Malus atrosanquinea 804)) • Lajike on jalostettu Oriolissa, valtakunnallisessa VNIISPK hedelmänjalostuksen tutkimusinstituutissa (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V., Habarov J.I.). Se otettiin mukaan valtakunnalliseen lajikekokeeseen 1992. Suositellaan Keski-Venäjän alueille.

Myöhäsyksyn lajike, jonka hedelmät säilyvät joulukuun puoliväliin. Talvenkestävyys on erittäin hyvä. Omenaruvenkestävyys on erittäin korkea (*Vm*). Sen satoisuus on korkea, mutta tulee myöhään satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, nopeakasvuinen, pyöreälatvuksinen.

Pöytälaajike: Hedelmät ovat yli keskikokoisia ja suuria, 170 g, max. 280 g, litteänpyöreitä, symmetrisiä tai hieman epäsymmetrisiä. Kantakuoppa on syvä, ahdas, terävän-kartiomainen, korkkiutunut. Kanta on lyhyt, keskipaksu, suora, vinoon kiinnittynyt. Silmäkuoppa on syvä, laaja, suurirypyinen. Kuori on keskipaksua, rasvaista, sileää, kiiltävää ilman vahakerrosta. Pohjaväri on vihertävänkeltaista, peiteväri – viirukasta vadelmanpunaista auringon puolella. Korkkihuokokset ovat harvassa. Ne ovat suuria, vihreitä ja selvästi erottuvia. Malto on kermanväristä, tiivistä, mehukasta, maultaan hyvää, happaman-imelää ja heikosti aromista. 1,26

Pamjat Lavrika

Lajike on jalostettu Leningradin LPOOS-hedelmien-, ja vihannestentutkimusasemalla, Pavlovskissa Pietarin alueella.

Myöhäinen kesä- tai syysomena, jonka hedelmät säilyvät 1,5 - 2 kuukautta. Lajikkeen talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Se on ruvenkestävyydeltään hyvä. Sen satoisuus on runsas ja aikaisin alkava.

Puu on voimakaskasvuinen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat melko suuria, 140 - 200 g, pitkän-kartiomaisia, vaaleankeltaisia, lähes valkeita. Peiteväri puuttuu. Malto on valkeaa, tiivistä, mehukasta, happaman-imelää ja maukasta. 18

Pamjat Mitsurina

Syntyisin shamparen-kitakan vapaapölytteisestä siemenkylvöstä. Lajike on jalostettu Mitsurininille nimetyssä VNIIS-puutarhantutkimus instituutissa, Mitsurinskissa, 1927-1935 (Isajev S.I., Ivanova Z.I., Maksimova M.P., Zajets V.K.). Valtakunnalliseen kokeiluun lajike otettiin 1950 ja rekisterilajike siitä tuli 1965 Ala-Volgalle ja Keski-Venäjän mustanmullan-alueelle.

Myöhäinen talvilajike, jonka hedelmät säilyvät huhtikuulle. Talvenkestävyys on keskinkertainen, verrattavissa Pepin shafrannyihin. Suhteellisen hyvin rupea kestävä. Sen satoisuus on melko hyvä, suhteellisen säännöllinen ja tulee satoikäiseksi 5-6-vuotiaana.

Puu on hillittykasvuinen. Latvus on pyöreän-levenevä, harva, hieman riippuva.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 140 g, litteänpyöreitä tai litteän pyöreän-kartiomaisia ja laajasärmäisiä. Kantakuoppa on erittäin syvä ja leveä, hieman korkkiutunut. Silmäkuoppa – keskikokoinen, särmikäs. Kanta on keskipitkä, paksu tai keskipaksu. Silmä on suljettu. Kuori on paksu, sileä, heikosti vahainen, vihertävän-keltainen. Peiteväri on kirkkaanpunaista, läikikästä ja katkojuovaista suurimmalla osalla pinnasta. Malto on valkeaa, mehukasta, hienorakeista ja tiivistä. Siemenkoti on suuri, suljettu. Hedelmät ovat miellyttävän makuisia, happaman-imeliä, herkullisia. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita –

15,4 %, sokereita – 10,0 %, happoja – 0,54 %, C-vitamiinia – 5 mg %.^{1,2}

Papirovka

Baltialainen paikallislajike Tunnetaan myös nimillä Alebastrovoje, Naliv belyj pribaltiskij, Valkea kuulas. Muistuttaa erittäin paljon Belyj nalivia lajiketta. Se otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1939. Lajike liitettiin valtakunnalliseen rekisteriin 1947, erittäin laajalle alueelle. Viljelyalue on Karjalasta, Kaukasiaan ja Siperiaan. Siperiassa kasvatetaan maanmyötäisenä.

Aikainen kesälajike, jonka omenat putoavat kypsyttyään herkästi. Talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Ruvenkestävyys on keskinkertainen. Sen satoisuus on runsas, jaksottainen ja varhain alkava. Hedelmien käsittelykestävyys on no.

Puu on keskikokoinen. Latvus on leveän-kekomainen, vanhempana pyöreä, tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia tai keskikokoisia, 80-100 g, max. 150 g, vaihtelevan muotoisia, tavallisesti pyöreän-kartiomaisia, tyypillisellä terävällä saumalla. Ympäryys on särmikäs, hedelmät usein kolmesärmäisiä. Kantakuoppa on keskisyvä, leveä, ilman korkkiuraa. Silmäkuoppa on pieni, ahdas, poimuinen. Kanta on pitkä tai keskipitkä, keskipaksu. Silmä on suljettu. Kuori on ohut, kuiva, sileä, vaalean vahan peittämä. Pohjaväri on vihertävän-keltainen, peiteväri puuttuu. Korkkihuokokset ovat runsaslukuisia, vihertäviä tai vaaleita, suuria, joskus keskeltä korkkiutuneita, hyvin erottuvia. Malto on valkeaa, mehuisaa, hienorakeista, löysää, ylikypsänä jauhoista ja heikkoaromista. Siemenkopit ovat suuria, avoimia tai puoliavoimia. Hedelmien maku on miellyttävä, happaman-imelä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 9,0 %, happoja – 0,97 %, C-vitamiinia – 21,8 mg %, kokonaisfenolit – 209 mg %, pektiiniaineita – 10,0 %.^{1,2}

Paula red

Alkuperä Yhdysvalloista.

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät helmi-maaliskuulle. Talvenkestävyys on melko heikko. Ruvenkestävyydeltään hyvä. Sen satoisuus on runsas.

Pöytäomena: Hedelmät ovat melko suurikokoisia, kirkkaanpunaisia, erittäin hyvän makuisia.¹³

Pepin shafrannyj

Renet orleanskij x (Pepinka litovskaja x Kitaika) • Lajike on aloitettu Mitshurinille nimetyssä hedelmäkasvien genetiikan ja jalostuksen instituutissa 1907–1915 (Mitshurin I.V.). Valtakunnalliseen lajikekokeeseen se otettiin 1939, ja liitettiin lajikerekisteriin 1947, erittäin laajoille alueille. Viljellään Siperian alueilla maanmyötäisenä.

Aikainen talvilajike. Omenat säilyvät helmikuulle. Talvenkestävyys on keskinkertainen. Toipuu nopeasti vaurioista. Kukinta-aika myöhäinen. Ruvenkestävyys on keskinkertainen. Satoisuus on runsas, säännöllinen. Tulee varhain satoikään.

Puu on pienehkö. Latvus on leveä, litteänpyöreä, riippuvaoksainen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 85 g, pitkän-munanmuotoisia tai ovaalin-kartiomaisia, heikosti särmikkäitä tai särmättömiä. Kantakuoppa on syvä, hieman korkkiutunut tai ilman korkkiuraa. Kanta on pitkä ja ohut. Silmäkuoppa on ahdas, keskisyvä ja särmikkäillä nystermillä. Silmä on pieni, suljettu. Kuori on sileä, rasvainen, oranssinkeltainen. Peiteväri on punaisina läikkinä ja viiruina suurimmalla osalla pinnasta. Korkkihuokokset ovat pieniä, kellertäviä ja hyvin peiteväristä erottuvia. Malto on

kermankeltaista, keskikovaa ja mehukasta. Siemenkopit ovat suljettuja. Maultaan hedelmät ovat viinihappoisen-makeita, erittäin hyviä ja lievän aromisia. Hedelmät sisältävät: sokereita – 11,6 %, happoja – 0,57 %, kuiva-aineita – 14,0 %, C-vitamiinia – 14,2 mg %, P-aktiivisia katekiineja – 167,4 mg %.^{1,2}

Pepinka altaiskaja

Ranetka purpurovaja x Pepin shafrannyj • Lajike on jalostettu M.A. Lisavenkolle nimetyssä Siperian puutarhantutkimusinstituutissa, Barnaulissa, 1937 (Lisavenko M.A., Kuharskij I.A., Sizemova M.A., Sirotkina V.A.). Valtakunnallinen lajikekokeilu aloitettiin 1949, ja rekisteriin se liitettiin 1959, Länsi-Siperian alueille.

Syyslajike, jonka hedelmät säilyvät marraskuulle. Sen talvenkestävyys on erittäin korkea ja toipuu nopeasti vaurioista. Lajike kestää kuivuutta keskinkertaisesti. Sen ruvenkestävyys on hyvä, mutta on altis omenakääriäisen vioituksille. Sen satoisuus on erittäin hyvä ja sadontuotto alkaa varhain.

Puu on pienikokoinen, latvukseltaan, leveän-pyöreä ja tuuheahko.

Talousomena: Hedelmät ovat pieniä ja erittäin pieniä, 28 g, max. 51 g, ovaalin-kartiomaisia, kauniita, loivasärmäisiä. Kantakuoppa on syvä, ahdas, korkkiutunut. Silmäkuoppa – leveä, pieni, poimuinen ja nystemäinen. Kanta on keskipitkä, ja – paksu. Silmä (verhiö) on pieni ja puoliavoin. Kuori on keltaista. Peiteväri on kirkkaanpunaista peittäen suurimman osan pinnasta. Malto on kellertävää, joskus ruusunpunaiseen vivahtavaa, tiivistä, karkeaa ja mehukasta. Hedelmien maku on happaman-imelä, terävä, ilman karvautta ja tyydyttävä. Hedelmät sisältävät: sokereita- 12,7 %, happoja – 1,75 %, parkkihappoja – 217 mg %, C-vitamiinia – 29,9 mg %, kokonaisfenolit – 514 mg %, pektiiniaineita – 5,84 % (kuivapainosta).^{1,2}

Pervinka

Antonovka krasnobotshka x SR 0523 (Red melba x (Volf river x Malus atosanquinea 804)) • Lajike on jalostettu Oriolissa, valtakunnallisessa hedelmänjalostuksen-tutkimusinstituutissa 1976(Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V.). Valtiolliseen kokeiluun lajike otettiin 1989 ja sitä suositellaan Keski-Venäjän mustanmullan-alueille.

Syysomena, jonka hedelmät säilyvät marraskuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä ja syysjuovikkaaseen verrattava. Omenaruvenkestävyys on erittäin korkea (*Vm*). Antaa runsaita ja säännöllisiä satoja.

Puu on keskikokoinen ja pyöreälatvuksinen.

Herkkulajike: Hedelmät ovat keskikokoisia ja keskikokoista suurempia, 135 g, max. 155 g, suhteellisen tasakokoisia, litteänpyöreän-kartiomaisia, laajasärmäisiä. Kantakuoppa on syvä, ahdas, terävän-suppilomainen ja heikosti korkkiutunut. Kanta on lyhyt, paksu, kaareva, vinoon kiinnittynyt. Silmä on suljettu. Silmäkuoppa on syvä, leveä, ja rypistynyt. Kuori on sileä, rasvainen, kiiltävä, väriltään kullankeltainen. Peiteväri on kirsikanpunaista, läikkinä, viiruina ja pisteinä. Sitä on runsaasti. Korkkihuokokset ovat suuria, vihreitä, harvalukuisia ja selvästi erottuvia. Malto on vihertävää, keskikovaa, mehukasta, maultaan miellyttävän happaman-imelää ja lieväaromista. Siemenkopit ovat sulkeutuneita. Hedelmät sisältävät: sokereita – 9,5 %, happoja – 0,62 %, C-vitamiinia – 5,3 mg %, kokonaisfenolit – 317 mg %.^{1,2}

Pervyj saljut

Koritshnoje-kitaika x Grushovka moskovskaja + Papirovska + Rekord Mitshurina • Lajike on

jalostettu valtakunnallisessa hedelmänjalostuksen- tutkimusinstituutissa, Oriolissa, 1953–1971 (Sedov E.N., Zajets V.K., Krasova N.G., Trofimova T.A.). Se otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1984 ja sitä suositellaan mustanmullan-alueelle Keski-Venäjällä.

Myöhäinen kesälajike, jonka hedelmät säilyvät noin kuukauden. Sen talvenkestävyys on suhteellisen hyvä ja estää kuivuutta keskinkertaisesti. Ruvenkestävyys on keskitasoa. Satoisuus on runsas, suhteellisen säännöllinen ja satoikäiseksi lajike tulee suhteellisen myöhään.

Puu on korkeakasvuinen, pyöreälatvuksinen.

Pöytälaajike: Hedelmät ovat keskikokoisia ja keskinkertaista suurempia, 130 g, max. 200 g, pitkulaisia, hyvinmuotoisia, loivasärmäisiä, melko yhdenkokoisia. Kantakuoppa on pieni, hieman korkkiutunut tai korkkiutumaton. Silmäkuoppa on leveä, keskisyvä, rypyinen. Kanta on keskipitkä, ja -paksu, kaareva. Kuori on sileä, melko luja, rasvainen, kiiltävä ja kullankeltainen. Peiteväri on katkojuovaista, vadelmanpunaista, peittäen alle puolet pinnasta. Korkkihuokosia on runsaasti. Ne ovat pieniä, vihreitä ja heikosti erottuvia. Malto on kermanvaaleaa, tiivistä, hienorakeista, erittäin mehuisaa, maultaan happaman-imelää ja miellyttävää.^{1,26}

Plastun

Syntyisin Vydubetskaja plakutshaja-lajikkeen risteytyksistä suurihedelmäisten lajikkeiden kanssa. Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hedelmien-, vihannesten-, ja perunantutkimusinstituutissa Tsheljabinskissa (Mazunin M.A., Mazunina N.F., Putjatin V.I.).

Aikainen talviomena, jonka hedelmät säilyvät 3 kuukautta. Sen talvenkestävyys on erinomainen ja ruvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on aikaisin alkava ja hyvä.

Puu on matalakasvuinen, 1,5-2 metriä korkea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat melko suuria, 150 - 170 g, pyöreitä, kellanvihreitä, punaposkisia. Malto on kermanväristä, tiivistä, melko mehuisaa, happaman-imelää ja hyvänmakuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 14,3 %, sokereita – 10,0 %, happoja – 0,8 %, C-vitamiinia – 16,3 mg %, pektiiniaineita – 1,6 % (tuorepainosta).²⁶

Podarok detjam

Lajike on jalostettu Samaran puutarhantutkimusasemalla.

Kesälajike tai aikainen syyslajike, jonka omenat säilyvät aikaiseksi lajikkeeksi hyvin. Sen talvenkestävyys on keskinkertainen ja ruvenkestävyys on melko hyvä. Sen satoisuus on hyvä, säännöllinen ja se tulee suhteellisen aikaisin satoikäiseksi..

Puu on voimakaskasvuinen, pyöreälatvuksinen ja riippuvaoksainen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 110 - 130 g, pyöreän-kartiomaisia tai kartiomaisia, tasakokoisia, väriltään erittäin kauniita. Pohjaväri on kypsillä hedelmillä lähes valkeaa. Peiteväri on kirsikanpunaisina läikkinä. Malto on valkeaa, hienorakeista, happaman-imelää ja hyvänmakuista.¹⁵

Podarok Grafskomu

Vjaznikovka x D101 • Amerikkalainen hybridi, joka on saatu yliopistolta, Indianan

osavaltiosta. Lajike on jalostettu VSTISP-puu- ja taimitarhan tutkimusinstituutissa, Moskovassa (Kitshina V.V., Morozova N.G., Jagunov V.P.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1998, ja liitettiin rekisteriin 2001.

Myöhäinen talvilajike, jonka omenat säilyvät maalis– huhtikuulle. Talvenkestävyys on erinomainen. Hyvä kestävyys omenarupea vastaan. Sen satoisuus on runsas, säännöllinen ja satoikäiseksi lajike tulee varhain (3-4-vuodessa).

Puu on keskikokoinen, latvukseltaan pyöreä ja kompakti.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia ja suuria, 140 g, max. 350 g, vaihtelevan kokoisia, pyöreän-kartiomaisia, heikosti särmikkäitä. Kantakuoppa on syvä, ahtaan-suppilomainen, korkkiutumaton. Silmäkuoppa on pieni, ahdas, sileä. Silmä on suljettu. Kanta on lyhyt, keskipaksu, suora. Kuori on keskipaksu, vaaleankeltainen ja siniharmaan vahan peittämä. Peiteväri on violetinpunaista, peittäen lähes koko pinnan. Korkkihuokokset näkyvät heikosti. Malto on vaaleankeltaista, suhteellisen mehukasta, keskikovaa, ja hienorakeista. Hedelmät ovat hyvänmakuisia, happaman-imeliä ja lieväaromisia.^{1,2}

Podsnezhnik

Syntyisin vydubetskaja plakutshaja -lajikkeen vapaapölytteisestä siemenestä. Lajike on jalostettu Etelä-Uralin vihannesten-, hedelmien-, ja perunanviljelytutkimus instituutissa, Tsheljabinskissa (Mazunin M.A., Mazunina N.F., Putjatin V.I.). Otettiin mukaan valtakunnalliseen lajikekokeeseen 1988. Lajiketta suositellaan Uralin, Keski-Volgan ja Ylä-Volgan alueille.

Talvilajike, jonka hedelmien säilyvyys on 4 kuukautta. Talvenkestävyys on erinomainen ja kestää hyvin kuivuutta. Ruvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Sen satoisuus on runsas, nuorena säännöllinen, vanhempana lievästi jaksottainen

Puu on matalakasvuinen, litteällä latvuksella. Puun korkeus on siemenperusrungolla 1,5-2,0 m.

Pöytä- tai talousomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 131 g, pyöreän-kartiomaisia, heikosti särmikkäitä. Hedelmän kanta on keskipitkä ja -paksu ja suora. Kuori on sileää, kuivaa, kiiltävää, vaaleankeltaista, peitevärinä heikkoa punerrusta suurella osalla pinnasta. Korkkihuokokset ovat harvassa, keskikokoisia ja hyvin näkyviä. Malto on valkeaa, tiivistä, mehukasta, hienorakeista, happaman-imelää ja erittäin maukasta. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 14,4 %, sokereita – 9,2 %, happoja – 0,8 %, C-vitamiinia – 18,7 mg %, Pektiiniaineita – 1,3 % (tuorepainosta).^{1,2}

Pobeda Tshernenko

Antonovka x Pepin londonskij • Lajike on jalostettu I.V. Mitshurinille nimetyssä genetiikan keskuslaboratoriossa, Mitshurinskissa (Tshernenko S.F.)

Talvilajike, jonka hedelmien säilyvät huhtikuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on keskinkertainen ja ruvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on hyvä, melko säännöllinen, mutta satoikään puu tulee melko myöhään, 6 - 7-vuotiaana.

Puu on hillittykasvuinen. Latvus on korkeahko. Hedelmät ovat suuria ja hyvin suuria, 210–220 g, max. 500–600 g, melko tasalaatuisia, laajasärmäisiä.

Pöytäomena: Kuori on keskipaksua, lujaa, kellanvihreää, peiteväritöntä ja tummapisteistä. Malto on valkeaa, keltajuovaista, mehukasta, hienorakeista, löysärakenteista, erittäin maukasta ja viinihappoisen-imelää.^{5,7}

Prezident

Syntyisin KV103-lajikkeen vapaasti pölyttyneestä siemenestä. Lajike on jalostettu VSTISP-puutarhantutkimus instituutissa, Moskovassa, 1987–1995 (Kitshina V.V. ja Morozova N.G.).

Myöhäinen kesälajike, jonka hedelmiä voidaan säilyttää puolitoista kuukautta. Talvenkestävyys on hyvä, Antonovkaan verrattava. Ruvenkestävyys on melko hyvä. Sen satoisuus on runsas, säännöllinen ja tulee satoikään varhain.

Pilariomena: Puu on keskikasvuinen, kompakti, latvus on pilarinmuotoinen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia ja keskikokoista suurempia, 100 - 140 g, max. 250 g, litteitä. Kuori on ohutta, lujaa, kiiltävää ja väriltään vaaleankeltaista. Peiteväri puuttuu. Malto on valkeaa, hienorakeista, erittäin mehukasta. Hedelmän maku on happaman-imelä, miellyttävä ja aromaattinen.⁸

Prizemlennoje

Omenahybridi (1-63 x 197) x Vydubetskaja plakutshaja • Lajike jalostettiin Etelä-Uralin hedelmien-, vihannesten-, ja perunantutkimusinstituutissa (Mazunin M.A., Mazunina N.F., Putjatin V.I.).

Valtakunnalliseen lajikekokeiluun se otettiin 1988. Sitä suositellaan Uralin, Keski-Volgan, ja Ylä-Volgan alueille.

Syyslajike, jonka hedelmien säilyvyys on 2 kuukautta. Lajikkeen talvenkestävyys on erittäin hyvä ja se kestää hyvin kuivuutta. Ruvenkestävyys on keskinkertainen. Sen satoisuus on runsas, säännöllinen ja tulee aikaisin satoikäiseksi.

Puu on matalakasvuinen, litteän- pyöreälatvuksinen. Puun korkeus on siemenperusrungolla noin 2,5 metriä

Pöytälaajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, n.100 g, pyöreitä, hyvänmuotoisia. Hedelmän kanta on keskipitkä ja – paksu, vinoon kiinnittynyt. Kuori on sileää, rasvaista, kiiltävää, vihertävänkeltaista. Peiteväri on tummanpunaista, peittäen lähes koko pinnan. Korkkihuokokset ovat keskikokoisia, vaaleita, harvalukuisia, hyvin erottuvia. Malto on vihertävää, tiivistä, mehukasta, hienorakeista, happaman-imelää, hyvänmakuista ja aromista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 14,6 %, sokereita – 10,4 %, happoja – 0,7 %, C-vitamiinia – 18,9 mg %, pektiiniaineita – 1,3 % (tuorepainosta).^{1,2}

Puzeryn vaalea

Puzeryn kylässä, Kostroman alueella, Unzha-joen varrella kasvava tuuhea siemenpuu.^{5,7}

Ranetka Manturova

Manturovan kaupungissa, Kostroman alueella kasvava, hieno, keltahedelmäinen Siperian-omenalajike.

Ranetka purpurovaja

Geneettinen alkuperä on tuntematon. Lukeutuu suurihedelmäisiin Siperian-omeniin (*Malus baccata* var. *macrocarpa*). Luultavasti on Siperian-marjaomenan ja suurihedelmäisen omenan hybridi. Siperiaan lajike tuotiin Kiinasta 1892. Lajike on levinnyt laajalle alueelle Siperiassa. Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeeseen 1960. On ollut rekisterilajike vuodesta 1947, Itä-Siperiassa, Länsi-Siperiassa, ja Kaukoidässä.

Syyslajike, jonka hedelmien säilyvyys on kaksi kuukautta. Talvenkestävyys on erittäin korkea ja toipuu hyvin vaurioista. Lajike kestää kuivuutta hyvin ja maaperän suolautumista ja tulvia hyvin. Voi saastua omenarupeen. Sen satoisuus on runsas, mutta jaksottainen. Lajike tulee varhain satoikään. Kypsyttyään omenat pysyvät hyvin puussa. Lukeutuu parhaisiin siemenperusrunkoihin jalostetuille Siperian-omenalajikkeille.

Puu on keskikasvuinen tai melko suuri. Latvus on suhteellisen leveä ja tuuhea.

Talousomena: Hedelmät ovat hyvin pieniä, 8-10 g, litteänpyöreitä, lieväsärmäisiä. Kantakuoppa on syvä ja korkkiutunut. Silmäkuoppa on laaja ja sileä. Kanta on erittäin pitkä ja ohut. Silmä (verhiö) on putoava. Kuori on väriltään purppuranpunaista. Korkkihuokokset ovat vaalean-sinertäviä, selvästi näkyviä. Hedelmän malto on kellertävää, punajuovaista, tiivistä, mehukasta, karvasta, hapanta ja pahanmakuista. Hedelmät sisältävät: sokereita – 12,8 %, happoja – 2,47 %, parkkihappoja – 554 mg %, C-vitamiinia – 28 mg %, kokonaisfenolit – 866 mg % (644–1652), pektiiniaineita – 7,69 % (kuivapainosta).^{1,2}

Red free (KOOP-13)

Lajike on jalostettu USA:ssa 1981. Lajike otettiin Venäjällä valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1990 ja liitettiin rekisteriin 2000 Pohjois-Kaukaasian alueelle.

Kesäomena, jonka talvenkestävyys on keskinkertainen, vaurioista toipuminen on heikkoa. Se on kestävä omenarupea vastaan (Vf). Ensimmäisiä rupi-immuunilajikkeita. Muumiotaudinkestävyys on suhteellisen hyvä. Sen satoisuus on korkea ja aikaissatoinen.

Puu on pienikokoinen, nopeasti kasvava. Latvus on harva, epäsäännöllisen pyöreä ja levenevä.

Herkkulajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 140–150 g, tasalaatuisia, kauniin pyöreitä. Kuori on keskipaksua, sileää, kiiltävää, tiivistä ja vihertävän-keltaista. Peiteväri on tummanpunaisina viiruina, peittäen suurimman osan pinnasta. Malto on kermanvaaleaa, suhteellisen tiivistä, mehevää, aromaattista. Maultaan hedelmät ovat erinomaisia, happaman-imeliä.^{1,3,9}

Rekord Mitshurina

Syntyisin belfler-kitaika-lajikkeen vapaapölytteisestä siemenkylvöstä. Lajike on jalostettu Mitshurinskissa (Mitshurin I.V. ja hänen kuolemansa jälkeen Tihonova A.S.).

Myöhäinen kesälajike tai syyslajike, jonka hedelmät säilyvät 3 - 4 viikkoa. Talvenkestävyys on kohtalainen. Sienitautien kestävyys hyvä, mutta ruvenkestävyydeltään melko heikko. Sen satoisuus on runsas, säännöllinen ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikasvuinen, melko leveälatvuksinen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, pyöreän-kartiomaisia, loivasärmäisiä. Kuorenväri on vaaleankeltainen. Peiteväri puuttuu. Malto on hienorakeista, erittäin mehukasta, happaman-imeliä ja herkullisen makuista.⁵

Renet Karpova

Wealthy x Macintosh • Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä valtakunnallisessa hedelmien genetiikan- ja jalostusentutkimus- instituutissa, yhdessä Oriolissa sijaitsevan valtakunnallisen VNIISPK-instituutin kanssa (Karpov G.K.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1980 ja sitä suositellaan mustanmullan-alueelle Keski-Venäjällä.

Syys/talvi-lajike, jonka hedelmät säilyvät tammi-helmikuulle. Talvenkestävyys on

keskitasoa, kuten myös ruvenkestävyys. Sen satoisuus on hyvä, jokavuotinen ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on suurehko, pitkänpyöreällä ja melko tuuhealla latvuksella.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 106 g, max. 120 g, tasalaatuisia, pyöreitä, joskus hieman epäsymmetrisiä ja särmättömiä. Kantakuoppa on syvä, kiiltävän-korkkitunut. Kanta on keskipitkä ja -paksu, suora ja vinoon kiinnittynyt. Silmäkuoppa on keskisyvä, ahdas ja hieman särmäinen. Kuori on vaaleankeltainen ja vahakerroksen peittämä. Peiteväriä on vadelmanpunaista, viirukasta suurimmalla osalla pinnasta. Malto on valkeaa, mehuisaa, keskikovaa, hienorakeista, aromaattista ja maultaan hyviä happaman-imeliä. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 12,6 -14,9 %, sokereita – 10,4 %, C-vitamiinia – 10 -14 mg %, kokonaisfenolit – 180 mg %.^{1,3}

Renet Tshernenko (Renet Kitshunova)

Syntyisin Renet pepinovyj – lajikkeen vapaapölytteisestä siemenestä. Lajike on jalostettu hedelmien genetiikan -, ja jalostuksen tutkimusinstituutissa, Mitshurinskissa (Tshernenko S.F.). Se otettiin mukaan valtakunnalliseen lajikekokeeseen 1964 ja liitettiin rekisteriin 1986, useille alueille Keski – ja Luoteis-Venäjällä.

Myöhäinen talvilajike, jonka omenat säilyvät maaliskuun loppuun. Talvenkestävyys on keskinkertainen. Erinomainen kestävyys rupisientä vastaan. Sen satoisuus on korkea, mutta suhteellisen myöhään alkava. Hyvin itsepölytyvä.

Puu on korkeakasvuinen, pyöreälatvuksinen ja tuuheahko.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 125 g, max. 150 g, litteänpyöreitä, nauriinmuotoisia ja hieman särmikkäitä. Kantakuoppa on syvä, leveä, voimakkaasti korkkiutunut. Kanta on lyhyt, paksu ja tiukasti oksaan kiinnittynyt. Silmäkuoppa on laaja, syvä, jyrkkäseinäinen ja hieman poimuinen. Silmä on suuri ja avoin. Kuori on himmeä, vihertävän-keltainen, myöhemmin keltainen. Peiteväriä puuttuu kokonaan tai sitä on suhteellisen niukasti, jolloin se on kirkkaanpunaista punerrusta. Korkkihuokokset ovat runsaslukuisia, harmaita, hyvin erottuvia ja korkkiutuneita. Koko kuori on karkeaa korkkiudesta. Malto on vihertävänvalkeaa, erittäin tiivistä, hienorakeista, vähämehuisia ja aromaattista. Siemenkopit ovat suljettuja. Hedelmät ovat maultaan miellyttävän viinihappoisemielisiä. Hedelmät sisältävät: sokereita 11,2 %, happoja 0,85 %, kuiva-aineita – 14,9 %, C-vitamiinia – 24,3 mg %, P-aktiivisia katekiineja 229,3 mg %.^{1,2}

Rizhki golubok

Sejanets Trebu, Pärnu tuvioun, Treboux sämpling. Virolainen lajike, jonka on jalostanut Pärnussa toiminut Jules Treboux.

Syyslajike, jonka hedelmät säilyvät 1 - 2 kuukautta. Talvenkestävyys on suhteellisen huono. Ruvenkestävyydeltään se on keskinkertainen. Sen satoisuus on runsas ja suhteellisen aikaisin alkava.

Puu on pienehkö, pyöreälatvuksinen ja tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoista pienempiä, 80 - 100 g, ovaalin-kartiomaisia, epäsymmetrisiä ja lähes särmättömiä. Kuori on erittäin ohutta, vaaleanvihreää tai melkein valkeita. Heikkoa punerrusta voi esiintyä. Kanta on lyhyt. Malto on valkeaa, mehuisaa, hienorakeista, maultaan happamanimeliä ja aromaattista miellyttävää. Hedelmät sisältävät: sokereita 9,5 %, happoja 0,7 %, C-vitamiinia 16 mg %.^{12,18,33}

Rozhdestvenskoje

Wealthy x BM41497 (Pernilla) • Lajike on jalostettu Oriolissa, valtakunnallisessa hedelmänjalostuksen- tutkimusinstituutissa, 1985 (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V., Dolmatov E.A.). Se otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1999 ja merkittiin rekisteriin 2001.

Talviomena, jonka hedelmiä voidaan säilyttää tammikuun lopulle. Talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Se on kestävä omenarupea vastaan (Vf). Lajike on triploidi, sen satoisuus on runsas, säännöllinen ja se on aikaissatoinen.

Puu on keskikokoinen, latvukseltaan leveän-kartiomainen ja harvahko.

Pöytälaajike: Hedelmät ovat yli keskikokoisia, 140 g, kauniin pyöreän-kartiomaisia ja melko yhdenkokoisia. Kantakuoppa on tylpän-kartiomainen, keskikokoinen ja korkkiutunut. Kanta on pitkä, ohut ja suora. Silmä on suljettu. Silmäkuoppa on laaja, keskisyvä, rypistynyt. Kuori on kiiltävä ja vihertävä. Peiteväri on kirsikanpunaisina läikkinä ja pilkkuina, peittäen suurimman osan hedelmän pinnasta. Korkkihuokosia on runsaasti, ne ovat suuria, harmaita ja selvästi erottuvia. Malto on valkeaa tai kermankeltaista, tiivistä, karkeaa ja erittäin mehukasta. Siemenkopit ovat suljettuja. Hedelmien maku on miellyttävä, happamanimelä ja lievästi arominen.^{1,2}

Rubin

Lajike on Timirjazovinn akatemiasta ilmeisesti Kazakstanilainen talvilajike.

Samorodok

Antonovka obyknovennaja x Kalvil belyj zimnij • Lajike on jalostettu Moskovan alueellisessa puutarhainstituutissa (Petrov A.V.).

Talvilajike, jonka hedelmien säilyvät jopa maaliskuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Ruvenkestävyys on erinomainen. Sen satoisuus on runsas, jokavuotinen ja varhaissatoinen.

Puu on keskikokoinen, leveälatvuksinen ja tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat suuria ja erittäin suuria, 225 g, max. 500 g, litteänpyöreitä, särmikkäitä, norsunluun värisiä. Peiteväri puuttuu. Malto on erittäin mehukasta, hieman mausteista, happaman-imelää ja erinomaisen maukasta.^{5,7}

Saltanat

Alkuperä Timirjazovinn akatemiassa ja ilmeisesti alkujaan Kazakstanilainen lajike.

Severnaja zarja

Altaiskoje desertnoje x Melba • Jalostettiin Lomonosoville nimetyn Moskovan yliopiston (MGU) koealueilla, 1957–1973 (Isajev S.I., Drjagina I.V., Limberger G.E.). Se otettiin mukaan valtakunnalliseen kokeiluun 1977. Sitä suositellaan keski- ja luonteis-Venäjälle, sekä Ylä-Volgan alueelle.

Aikainen syysomena, jonka hedelmien säilyvyys noin 2 kuukautta. Talvenkestävyys on erinomainen. Ruvenkestävyys on keskitasoa. Sen satoisuus on hyvä.

Puu on keskikokoinen, latvukseltaan laajan-pyöreä ja tuuhea.

Pöytälaajike: Hedelmät ovat keskikokoisia ja yli keskikoon, 120 g, max. 200 g, suhteellisen tasakokoisia, kauniin pyöreitä tai pyöreän-kartiomaisia ja särmättömiä. Kantakuoppa on ahdas, terävän-suppilomainen, ilman korkkiuraa. Kanta on keskipitkä ja -paksu.

Silmäkuoppa on pieni, ahdas, poimuinen ja hieman rypyyinen. Kuori on keskipaksua, sileää, kuivaa, kiiltävää, pohjaväritään kellertävää. Peiteväri on tummanpunaista, peittäen lähes koko pinnan. Malto on valkeaa, ruusunpunajuovaista, keskikovaa, hienorakeista, mehukasta ja aromaattista. Maku on miellyttävä happamanimelä.¹

Sergiana

Partizanka (Pepin shafrannyj x Belfler-kitaika) x Antonovka obyknovennaja • Lajike on jalostettu M.V. Lomonosoville nimetyn Moskovan yliopiston (MGU) kasvitieteellisessä puutarhassa, 1962 (Vartapetjan V.V.). Lajike otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1997, ja se liitettiin rekisteriin Keski-Venäjälle 2002.

Myöhäinen kesälajike tai aikainen syyslajike, jonka omenat säilyvät marraskuulle. Talvenkestävyyttä voidaan verrata Antonovkaan. Hyvä ruvenkestävyys. Satoisuus on hyvä, säännöllinen ja tulee satoikäiseksi noin 5-vuoden kuluttua istutuksesta.

Puu on keskikasvuinen, nuorena pyöreälatvuksinen, vanhempana levenevä.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia ja suurehkoja, 140 g, max. 230 g, suhteellisen yhdenkokoisia, pyöreän-kartiomaisia, pinnaltaan heikosti nystyisiä, hieman epäsymmetrisiä tai symmetrisiä ja lievästi särmikkäitä. Kantakuoppa on leveä, tylpän-kartiomainen. Kanta on lyhyt, keskipaksu, kaareva, vinoon kiinnittynyt. Silmäkuoppa on pieni, laakea, rypyyinen. Silmä on avoin. Kuori on sileä, keskipaksu ja väritään vaaleankeltainen. Peiteväri on epäselvän viirukasta, punaista peittäen yli puolet hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat vaaleanvihreitä, keskikokoisia ja heikosti näkyviä. Malto on kermanvaaleaa, hienorakeista, erittäin mehuisaa. Siemenkopit ovat hieman raottuneita. Maultaan omenat ovat happamanimeliä, lievääromisia ja erittäin miellyttäviä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,5 %, happoja – 0,63 %, parkkihappoja – 59 mg %, C-vitamiinia – 12,6 mg %, kokonaisfenolit – 0,20 %, pektiiniaineita – 8,3 %, beeta-karoteiinia – 0,28 mg %.^{1,2,30}

Sebrjanoje kopytse

Snezhinka x Raduga • Lajike on jalostettu Sverdlovskin puutarhantutkimusasemalla, Jekaterinburgissa (Kotov L.A.). Se otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1985 ja hyväksytty rekisterilajikkeeksi 1988 Uralin alueelle, Ylä-Volgalle ja Länsi-Siperiaan.

Kesäomena, jonka hedelmät säilyvät yli kuukauden. Kypsyttyään omenat pysyvät tiukasti puussa. Talvenkestävyys on korkea. Ruvenkestävyys on keskinkertainen. Satoisuus on hyvä, aikaisin alkava ja säännöllinen.

Puu on keskikokoinen, pyöreälatvuksinen, kompakti.

Pöytälaajike: Sopii hyvin myös talousomenaksi. Hedelmät ovat pieniä ja alle keskikokoisia, 60-80 g, yhdenkokoisia, pyöreitä ja litteänpyöreitä, kauniita. Kantakuoppa on keskikokoinen, terävän-suppilomainen ja hieman korkkiutunut. Kanta on lyhyt, suora, keskipaksu. Silmä on suljettu. Silmäkuoppa on pienehkö, sileäpintainen. Kuori on sileää, kuivaa, vahakerroksen peittämää ja väritään kermankeltaista. Oranssinpunaista peiteväriä on runsaasti. Korkkihuokokset eivät ole näkyviä. Malto on kermanvaaleaa, tiivistä, hienorakeista ja erittäin mehukasta. Siemenkopit ovat avoimia, pienikokoisia. Omenat ovat hyvänmakuisia, happamanimeliä ja aromisia. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 12,5 %, sokereita – 10,2 %, happoja – 0,8 %, C-vitamiinia – 12,5 mg %, kokonaisfenolit (katekiineja) – 111,2 mg %.^{1,2}

Sejanets zari

Zarja Alatau x Vydubetskaja plakutshaja (Elisa rathke) • Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hedelmien-, vihannesten-, ja perunantutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa (Mazunin M.A., Mazunina N.F, Putjatin V.I.).

Myöhäinen talvilajike, jonka hedelmät säilyvät toukokuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on kohtalainen ja ruvenkestävyys hyvä. Satoisuus on hyvä ja alkaa aikaisin.

Puu on matalakasvuinen, korkeus siemenperusrungolle vartettuna on 2,5 - 2,7 m.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 90 - 110 g, vaaleankeltaisia, pyöreitä. Malto on valkeaa, happaman-imelää ja erinomaisen hyvän makuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 14,1 %, sokereita – 10,3 %, C-vitamiinia – 15,3 mg %, pektiiniaineita – 1,6 % (tuorepainosta).²⁶

Sibirskij suvenir

Grushovka moskovskaja x Siperian-marjaomenan puutarhamuoto • Lajike on jalostettu Siperian keskeisessä SO RAN-kasvitieteellisessä puutarhassa, Novosibirskissä, 1950-1963 (Vasiljeva V.N. ja Moisejeva N.V.). Valtakunnalliseen kokeiluun lajike otettiin 1977 ja liitettiin rekisteriin 1989 Altain alueelle sekä Novosibirskin oblastiin.

Myöhäinen kesälajike, jonka hedelmät säilyvät 1 – 2 kuukautta. Sen talvenkestävyys on korkea, kestää hyvin kevähallvoja ja sen kuivuudenkestävyys on keskinkertainen. Melko kestävä rupisientä ja muumiotautia vastaan. Satoisuus on säännöllinen, mutta keskinkertainen.

Puu on keskikokoinen. Latvus on litteänpyöreä, tuuhea.

Talousomena: Hedelmät ovat erittäin pieniä, 18–20 g, max. 28 g, pitkulaisia tai pyöreänsoikeita. Kantakuoppa on ahdas, pieni ja korkkiutumaton. Kanta on lyhyt ja suora. Silmäkuoppa on pieni, matala, voimakkaasti särmäinen. Silmä on suljettu. Kuori on heikkoa, sileää ja vihertävänkeltaista. Peiteväri on voimakkaan tummanpunaista, peittäen suurimman osan pinnasta. Korkkihuokokset ovat harvassa, harmaita, keskikokoisia ja heikosti erottuvia. Malto on keltaista, keskikovaa, hienorakeista ja mehevää. Siemenkopit ovat suljettuja. Maultaan hedelmät ovat happanimeliä, lieväaromisia ja hyviä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,8 %, happoja – 1,51 %, parkkihappoja – 0,3 %, C-vitamiinia – 30 mg %, kokonaisfenolit (katekiineja) – 224 mg %, pektiiniaineita – 1,04 % (tuorepainosta).^{1,2}

Sibirskij rumjanets

Anis alyj x Ranetka purpurovaja • Lajike on jalostettu Siperian keskeisessä kasvitieteellisessä puutarhassa SO RAN, Novosibirskissä (Vasiljeva V.N.).

Syysomena, jonka hedelmät säilyvät marraskuulle. Talvenkestävyys on keskinkertainen, mutta toipuu hyvin vaurioista.

Ruvenkestävyydeltään lajike on erittäin hyvä. Satoisuus on kohtalainen, säännöllinen ja aikaissatoinen.

Puu on pienikokoinen ja latvus on kompakti. Oksat ovat ohuita ja taipuisia.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat pieniä, 30 - 43 g, max. 70 g, litteänpyöreitä, erittäin kauniita ja keltaisia. Peiteväri on tumman-vadelmanpunaista, suurimmalla osalla pinnasta. Malto on valkeaa, mehukasta, happaman-imelää, hyvänmakuista ja vitamiinipitoista: C-vitamiinia – jopa 36 mg %, kokonaisfenolit – jopa 860 mg %.³

Sinap orlovskij

Severnyj sinap x Pamjat Mitchurina • Lajike on jalostettu Oriolissa, valtakunnallisessa hedelmänjalostuksen- tutkimusinstituutissa, 1955–1972 (Sedov E.N., Zajets V.K., Krasova N.G., Trofimova T.A.). Valtakunnalliseen lajikekokeeseen se otettiin 1979 ja liitettiin valtionrekisteriin 1989 monille Keski-Venäjän alueille.

Myöhäinen talvilajike, jonka hedelmät säilyvät huhti– toukokuulle. Talvenkestävyys on suhteellisen hyvä ja kuivuudenkestävyys on keskinkertainen. Sen ruvenkestävyys on melko hyvä, satoisuus hyvä, jokavuotinen ja tulee satoikäiseksi melko varhain.

Puu on voimakaskasvuinen. Latvus on leveä, harvahko.

Pöytälaajike: Hedelmät ovat yli keskikokoisia, 130 g, max. 210 g, tasakokoisia, pyöreänkartiomaisia, pitkähköjä ja lievästi särmikkäitä. Kantakuoppa on ahdas, suppilomainen, keskisyvä. Kanta on lyhyt tai keskipitkä. Silmäkuoppa on syvä, ahdas ja voimakkaasti särmikäs. Suurimmalla osalla hedelmistä, silmä on suljettu. Suurikokoisilla hedelmillä silmä voi olla myös avoin tai puoliavoin. Kuori on keskipaksua, sileää, kiiltävää ja rasvaista. Pohjaväriiltään hedelmät ovat vihertävänkeltaisia ja myöhemmin kullankeltaisia. Punaista peiteväriä on auringon puolella, joka peittää korkeintaan puolet pinta-alasta. Korkkihuokokset ovat suuria, valkeita, harvalukuisia ja hyvin näkyviä. Malto on vihertävänkellertävää, erittäin mehuisaa, karheaa, tiivistä, pienirakeista ja lieväaromista. Siemenkopit ovat suljettuja tai raottuneita. Omenat ovat tasapainoisen makuisia, happaman-imeliä ja erittäin miellyttäviä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 9,5 %, happoja – 0,52 %, C-vitamiinia – 13,7 mg %, kokonaisfenolit – 194 mg %, pektiiniaineita – 8,9 %.^{1,2}

Skryzhapel

Tunnetaan myös nimillä: Zimnaja skljanika, Kryzhapel tulskej, Skryzhapel obyknovenyj. Vanha kansanlajike Keski-Venäjältä, jonka geneettinen alkuperä on tuntematon. Lajike on levinnyt laajalle vanhoissa tarhoissa. Pomologi Bolotov A.T. kuvasi lajikkeen 1700-lopulla. Alkuperä voi olla myös Länsi-Euroopasta. Pomologi Rytovin M.V., mukaan lajikkeen nimi tulee vanhasta venäläisestä ”kryzh”(risti)-sanasta, koska lajikkeella on ristinmuotoinen rypytys silmäkuopassa. Lajike on laajalle levinnyt Keski-Venäjällä, luoteisosissa (Pietarin ympäristö) ja Ala-Volgalla. Lajiketta on käytetty risteytyksissä jalostettaessa uusia hyvin säilyviä lajikkeita. (Esim. Bolotovskoje).

Myöhäinen talvilajike, jonka omenia voidaan säilyttää jopa kesäkuulle. Lajikkeen talvenkestävyys ja käsittelykestävyys on erinomaisia, mutta ruvenkestävyys on heikohko. Sen satoisuus on nuorilla puilla säännöllinen, vanhempana satotaso voi vaihdella. Tulee melko aikaisin satoikäiseksi. Suositellaan kotitarhoihin.

Puu on voimakaskasvuinen, suuri, leveälatvuksinen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 110 g, litteänpyöreitä, usein epäsymmetrisiä ja voimakkaasti särmikkäitä. Kantakuoppa on syvä, leveä ja voimakkaasti kiiltävän-korkkiutunut. Kanta on lyhyt ja paksu. Silmäkuoppa on pieni, kumpuinen ja poimuinen. Kuori on ohutta, kiiltävää, rasvaista, aromaattista ja pohjaväriiltään kellanvihreää. Peiteväri on viirukasta ja ruskeanpunaista suurimmalla osalla pinnasta. Korkkihuokokset ovat harvassa, vaaleita ja hyvin näkyviä.

Malto on vihertävää, mehukasta, hienoa, omaperäisen aromaattista. Hedelmät ovat maultaan makeita, vähähappoisia, erittäin hyviä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 9,1 %, happoja – 0,39 %, C-vitamiinia – 14,2 mg %, kokonaisfenolit (katekiineja) – 81,7 mg %, pektiiniaineita – 14,8 %.^{1,2}

Slava peremozhtsam (Slava pobediteljam)

Papirovska x Macintosh • Lajike on jalostettu L.P. Simirenkolle nimetyssä Mlievin metsäalueen puutarhantutkimusinstituutissa, Tsherkasskin alueella, Ukrainassa 1928 (Ro L.M., Tshemistrenko P.E., Nikonenko M.N.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1948 ja valtakunnalliseen rekisteriin 1975 Pohjois-Kaukasiaan, eteläiselle Keski-Venäjälle ja Astrakaanin oblastiin Ala-Volgalle.

Kesä tai syyslajike viljelyalueesta riippuen, jonka omenat säilyvät noin 1,5 kuukautta. Lajikkeen talvenkestävyys on suhteellisen hyvä, kestää kuivuutta keskinkertaisesti, ja ruvenkestävyys on melko hyvä. Sen satoisuus on runsas, voi olla vanhempana hieman jaksottainen, mutta tulee suhteellisen aikaisin satoikään.

Puu on melko voimakaskasvuinen, latvus on leveän-kekomainen, vanhempana pyöreä ja tuuhea.

Pöytälaajike: Hedelmät ovat keskikokoisia tai sitä suurempia, 125 g, max. 180 g, pallonmuotoisia tai vähän pitkulaisia, joskus epäsymmetrisiä ja hyvin heikosti särmikkäitä. Kantakuoppa on ahdas, keskisyvä, joskus pieni, ilman korkkiuraa. Kanta on keskipitkä ja ohut. Silmä on keskikokoinen, suljettu. Silmäkuoppa on keskikokoinen, heikosti särmikäs. Kuori on ohutta, kevyesti vahan peittämää, sileää ja kellertävänvihreää. Peiteväri on tummanpunaista, peittäen lähes koko pinnan. Korkkihuokokset ovat vaaleita, runsaslukuisia, usein keskeltä korkkiutuneita. Malto on kermanvaaleaa, joskus punajuovaista, mehukasta, aromaattista. Siemenkopit ovat tilavia, avoimia. Hedelmien maku on erittäin hyvä ja happaman-imelä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,7%, happoja – 0,8 %, C-vitamiinia – 8 mg %, kokonaisfenolit – 110 mg %.^{1,2}

Slavjanin

Antonovka krasnobotshka x SR 0523 (Red melba x (Volf river x malus atrosanquinea 804)) • Lajike on jalostettu Oriolissa, valtakunnallisessa hedelmänjalostus- tutkimusinstituutissa (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V., Habarov J.I.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1992 ja sitä suositellaan Keski-Venäjän alueille.

Myöhäsyksyn lajike, jonka hedelmät säilyvät joulukuulle. Talvenkestävyys on melko hyvä. Omenaruvenkestävyys on erittäin korkea (*Vm*). Lajike on runsassatoinen ja sadontuotto alkaa 5-6- vuotiaana.

Puu on keskikokoinen, nopeasti kehittyvällä, pyöreällä ja suhteellisen tuuhealla latvuksella.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat melko suuria ja suuria, 160 g, max. 230 g, litteän-kartiomaisia, laajasärmäisiä ja hieman toispuoleisia. Kantakuoppa on keskisyvä, ahtaan-suppilomainen. Kanta on lyhyt, suora, keskipaksu, vinoon kiinnittynyt. Silmäkuoppa on ryppyinen, keskikokoinen. Kuori on kuivaa, kiiltävää, vahatonta ja vihertävänkeltaista. Peiteväri on vadelmanpunaista viirukasta ja täplikästä suurimmalla osalla pinnasta. Korkkihuokosia on paljon, pienikokoisia ja näkyvät heikosti. Malto on kermanväristä, keskikovaa, mehukasta, lieväaromista, hyvänmakuista, happaman-imelää.^{1,26}

Slava Mitshurinska

Syntyisin Mitshurinin lajikkeiden siemenkylvöstä. Lajike on jalostettu I.V. Mitshurinille nimetyssä genetiikan keskuslaboratoriossa, Mitshurinskissa (Gorshkov I.S.).

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät helmikuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus alkaa suhteellisen varhain ja on hyvä.

Puu on pienehkö.

Pöytäomena: Hedelmät ovat suhteellisen kookkaita, 125 g, vaaleankeltaisia ja punaposkisia auringon puolelta. Malto on mehuisaa, viinimäisen makeaa, lievähappoista, mausteista ja miellyttävän makuista.⁵

Slavjanka

Antonovka obyknovennaja x Renet ananasnyj • Lajike on jalostettu 1889–1896 Mitshurinskissa (Mitshurin I.V.).

Talvilajike, jonka hedelmiä voidaan säilyttää helmikuulle. Talvenkestävyys on melko hyvä. Lajikkeen ruvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on erinomainen ja tulee aikaisin satoikäiseksi.

Puu on hillittykasvuinen, pyöreälatvuksinen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat pienehköjä, 80 g, litteänpyöreitä, heikosti särmikkäitä. Usein hedelmän yli kulkee terävä sauma. Kuori on suhteellisen lujaa, kiiltävää, erittäin rasvaista, vihertävänkeltaista ja myöhemmin kullankeltaista. Peiteväri puuttuu. Malto on valkeaa, mehukasta, makeaa, lievähappoista ja hyvänmakuista. Hedelmät sisältävät: sokereita – 11,6 %, happoja – 0,7 %, C-vitamiinia – 13 mg %.^{4,14}

Sokolovskoje

Vydubetskaja plakutshaja-lajikkeen vapaapölytteinen siemenkylvös. Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hyötykasvien tutkimusinstituutissa (Mazunin M.A., Mazunina N.F., Putjatin V.I.). Valtakunnalliseen kokeiluun lajike otettiin 1994 ja alueelliseksi lajikkeeksi valtionrekisteriin se liitettiin 2002.

Aikainen talviomena, jonka säilyvyys on 110 pv. Talvenkestävyys on kohtalainen, kärsii kylminä talvina, mutta korjautuu hyvin vaurioista. Lajikkeen ruvenkestävyys on hyvä, satoisuus on runsas ja aikaisin alkava.

Puu on matalakasvuinen, luonnostaan kääpiöivä, korkeudeltaan 1,5-2 m. Latvus on litteänmuotoinen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat suuria, 190 g, max. 340 g, tasakokoisia, pyöreitä ja heikosti särmikkäitä. Hedelmän kanta on keskipitkä, paksu, suoraan kiinnittynyt. Kuori on sileää, kuivaa, kiiltävää ja vihertävänkeltaista. Peiteväri on tummanpunaisina läikkinä, suurimmalla osalla pinnasta. Korkkihuokokset ovat pieniä, harvalukuisia, heikosti näkyviä. Malto on kermanvaaleaa, tiivistä, mehukasta, hienorakeista, happaman-imelää ja hyvänmakuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 14,6 %, sokereita – 10,8 %, happoja – 0,8 %, C-vitamiinia – 15,6 mg %, pektiiniaineita – 1,7 % (kuivapainosta).^{1,2}

Solntsedar

Syntyisin Anis alyj-lajikkeen vapaasti pölyttyneestä siemenestä, joka on jalostettu Sverdlovskin puutarhantutkimusasemalla, Jekaterinburgissa, 1939 (Dibrova P.A.). Valtiolliseen kokeiluun se otettiin 1956 ja hyväksyttiin rekisteriin 1959, joillekin Uralin ympäristön alueille.

Kesälajike, jonka omenien säilyvyys on 10 päivää ja kypsyttyään omenat putoavat puusta. Talvenkestävyys on Uralilla keskinkertainen. Ruvenkestävyys ei ole kovin hyvä. Sen satoisuus on hyvä, mutta vanhempana jaksottainen. Tulee satoikään 7-vuotiaana. Itsepölytyskyvytön, tarvitsee pölyttäjän.

Puu on keskikokoinen, latvukseltaan leveänpyöreä, melko tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia tai pienehköjä, 110 g, max. 125 g,

tasakokoisia, hieman kartiomaisia ja ympärykseltään särmättömiä. Kantakuoppa on keskisyvä, harvoin syvä, heikosti korkkiutunut. Silmäkuoppa on pieni, rypistynyt. Silmä on puoliavoin. Kanta on lyhyt, keskipaksu. Kuori on sileää, kiiltävä, harmaan vahan peittämä. Pohjaväri on vaaleankeltaista. Hedelmän peiteväri on voimakkaan helakanpunaista, ja tummanpunaisen viirukasta, peittäen suurimman osan pinnasta. Korkkihuokokset ovat runsaslukuisia, suuria, vaaleita, usein korkkiutuneita, hyvin erottuvia. Malto on valkeaa, usein punajuovaista ja mehukasta. Siemenkopit ovat suljettuja. Maku on viinihappoisen-makea ja miellyttävä, mutta joskus voi esiintyä heikkoa karvasta jälkimakua.

Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 12,8 %, sokereita – 10,2 %, happoja – 0,86 %, C-vitamiinia – 11,7 mg %, kokonaisfenolit (katekiineja) – 176 mg %.^{1,2}

Solnyshko

Syntyisin omenahybridi no: 814:n (F2 *Malus floribunda* 821 x Golden delicious) vapaasti pölyttäneestä siemenkylvöstä. Lajike on jalostettu 1981–1993 Oriolissa, valtakunnallisessa VNIISPK-hedelmänjalostus instituutissa (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V., Dolmatov E.A.). Valtakunnalliseen lajikekokeiluun se otettiin 1998 ja rekisteriin se liitettiin 2001 joillekin Keski-Venäjän ja Ala-Volgan alueille.

Syyslajike, jonka hedelmät säilyvät joulukuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä, Se on kestävä omenarupea vastaan (Vf). Sen satoisuus on runsas ja aikaissatoisuudeltaan se on keskinkertainen.

Puu on alle keskikokoinen ja pyöreälatvuksinen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 130 g, max. 160 g, pitkulaisia, loivasärmäisiä ja epäsymmetrisiä. Kantakuoppa on terävän-kartiomainen, ahdas, ja heikosti korkkiutunut. Kanta on lyhyt, keskipaksu, suora, kiinnittynyt vinoon. Silmäkuoppa on keskikokoinen, rypistynyt. Silmä on suljettu. Kuori on sileää, rasvaista, väriltään vihertävänkeltaista, myöhemmin vaaleankeltaista. Peiteväri on vadelmanpunaista, läikkinä, lähes koko hedelmän pinnalla. Korkkihuokokset ovat hyvin erottuvia, suuria ja runsaslukuisia. Malto on valkeaa tai kermanväristä, tiivistä, hienorakeista ja erittäin mehukasta. Siemenkopit ovat suljettuja. Maultaan hedelmät ovat maukkaita ja happaman-imeliä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 7,9 %, happoja – 0,86 %, C-vitamiinia – 7,2 mg %, kokonaisfenolit – 493 mg %.^{1,2,11}

Spartak

Syntyisin Sharopaj-lajikkeen vapaasti pölyttäneestä siemenestä, jonka pölyttäjäksi arvellaan Skryshapel – lajiketta. Lajike on jalostettu Kujbyshevin puutarhantutkimusasemalla, Samarassa, 1936 (Kedrin S.P.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1948 ja rekisteriin 1959 Keski-Volgalle, Uralille ja Itä-Siperiaan.

Syyslajike, jonka omenien säilyvyys on 1-1,5 kuukautta. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen, kuivuudenkestävyys keskinkertainen. Sillä on suhteellisen hyvä kestävyys omenarupea vastaan. Sen satoisuus on runsas, säännöllinen, ja tulee melko varhain satoikään.

Puu on suurikasvuinen. Latvus on leveän-kekomainen, vanhempana levenevän-pyöreä, tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia ja keskikokoisia, 80 g, max. 120 g, litteänpöyreitä, loivasärmäisiä ja epätasaisen kokoisia. Kantakuoppa on erittäin syvä ja leveä. Kanta on lyhyt tai keskipitkä. Silmäkuoppa on keskikokoinen, poimuinen. Silmä on suljettu. Kuori on keskipaksua, lujaa, sileää ja kiiltävää, siniharmaan vahan peittämää.

Pohjaväri on vaaleankeltaista. Hedelmän peiteväri on punaisina viiruina, peittäen noin puolet pinnasta. Korkkihuokokset ovat pieniä, valkeita, heikosti erottuvia. Malto on kermanvaaleaa, hienorakeista, keskikovaa, mehevää, aromaattista. Siemenkopit ovat suljettuja tai puoliavoimia. Hedelmät ovat hyvänmakuisia ja happaman-imeliä.^{1,2}

Stars

Alkuperä on Starking delicious-lajikkeen vapaasti pölyttyneestä siemenestä. Lajike on jalostettu Latvian maanviljelyinstituutissa. Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1984 ja suositellaan Venäjän luoteisosiin.

Myöhäinen talvilajike, jonka hedelmät säilyvät maaliskuulle. Lajikkeen talvenkestävyys Baltiassa suhteellisen hyvä ja kestää omenarupea melko hyvin. Sen satoisuus on erinomainen, jokavuotinen ja aikaissatoisuudeltaan keskinkertainen.

Puu on melko voimakaskasvuinen. Latvus on käännetyn-kartiomainen ja harvahko.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia ja suurehkoja, 150–170 g, litistetyn-kartiomaisia ja erittäin särmikkäitä. Kantakuoppa on suhteellisen syvä, leveä ja hieman korkkiutunut. Kanta on paksu, pitkäkö, suora ja usein vinoon kiinnittynyt. Silmäkuoppa on syvä, leveä, voimakkaasti kuhmuinen. Kuori on paksua, lujaa ja vaaleankeltaista. Peiteväri on voimakkaan ruusunpunaisina läikkinä ja selvinä tummanpunaisina juovina suurimmalla osalla pinnasta. Malto on vihertävänkeltaista, joskus punajuovaista, keskikovaa, hienorakeista ja vähämehuista. Maultaan hedelmät ovat hyviä, happaman-imeliä.¹

Strojevskoje

Lähtöisin omenahybridi no: 814:n (F2 *Malus floribunda* 821 x Golden delicious) vapaapölytteisestä siemenestä. Lajike on jalostettu valtakunnallisessa VNIISPK-hedelmänjalostusinstituutissa Oriolissa 1982–1995 (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V., Dolmatov E.A.). Lajike otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1997 ja se liitettiin rekisteriin 2001. Lokakuussa 1999 lajike palkittiin diplomilla ja kultamitalilla, hedelmänäyttelyssä Moskovassa.

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät helmikuun puoliväliin. Talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Se on kestävä omenarupea vastaan (Vf). Sen satoisuus on runsas ja tulee satoikään melko aikaisin.

Puu on keskikokoinen, nopeasti kasvava ja latvus leveän-kekomainen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 120 g, max. 170 g, tasakokoisia, kartiomaisia, heikkosärmäisiä ja hieman epäsymmetrisiä. Kantakuoppa on syvä, terävän-suppilomainen ja hieman korkkiutunut. Kanta on lyhyt, keskipaksu, suora ja vinoon kiinnittynyt. Silmäkuoppa on ahdas ja ryppyinen. Silmä on suljettu. Kuori on sileää, kiiltävää ja vihertävänkeltaista, myöhemmin kullankeltaista. Hedelmän peiteväri on kirkkaan vadelmanpunaista, peittäen suurimman osan pinnasta. Korkkihuokokset ovat harmaita ja hyvin erottuvia. Malto on valkeaa, hieman vihertävää, tiivistä, suurirakeista, mehukasta ja aromaattista. Siemenkota on suljettu. Hedelmien maku erittäin hyvä, happaman-imeliä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 9,0 %, happoja – 0,52 %, C-vitamiinia – 8,7 mg %, kokonaisfenolit – 433 mg %.^{1,2}

Studentsheskoje

Wealthy x Bessemjanka mitshurinskaja • Lajike on jalostettu M.V. Lomonosoville nimetyn Moskovan yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa 1951 (Isajev S.I., Vartapetjan V.V., Limberger G.E.). Lajike otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1974 ja rekisteriin 1989,

Lipetskin oblastiin.

Myöhäinen talvilajike, jonka omenat säilyvät toukokuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on suhteellisen hyvä ja ruvenkestävyys hyvä. Sen satoisuus on korkea, jokavuotinen ja tulee erittäin aikaisin satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, pyöreälatvuksinen ja harvahko.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 100 g, max. 160 g, tasakokoisia, kauniin pyöreitä ja särmättömiä. Kantakuoppa on ahdas ja jonkin verran korkkiutunut. Kanta on keskipitkä ja – paksu. Silmäkuoppa on syvä, leveä ja sileä. Silmä on puoliavoin. Kuori on sileää, keskipaksua, siniharmaan vahan peittämää ja vihertävänkeltaista. Kirkkaan vadelmanpunaista peiteväriä on runsaasti ja se on epäselvinä viiruina ja läikkinä. Malto on vihertävää, hienorakeista ja mehukasta. Siemenkopit ovat suljettuja. Hedelmien maku on miellyttävä ja happaman-imelä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,3 %, happoja – 0,75 %, parkkihappoja – 72 mg %, C-vitamiinia – 12,6 mg %, kokonaisfenolit – 0,31 %, pektiiniaineita – 8,9 % (kuivapainosta).^{1,2}

Sputnik

Pepin shafrannyj x Skryzhapel • Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä puutarhainstituutissa, Mitshurinskissa (Lobanov G.A.).

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät maaliskuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä, ruvenkestävyys suhteellisen hyvä. Sen satoisuus on korkea, alkaa nuorena ja on säännöllinen.

Puu on riippuvalatvuksinen ja tuuhea.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 100 g, pyöreän-pitkulaisia. Kuori on sileä ja vihertävänkeltainen. Peiteväri on vaaleanpunaista, auringon puolella. Malto on vihertävää, maultaan miellyttävää ja happaman-imelää.⁴

SR-0523

Red melba x (Volf river x Malus atrosanquinea 804) • Lajike on jalostettu Yhdysvalloissa.

Aikainen syyslajike, jonka hedelmät säilyvät marraskuun alkuun. Lajikkeen talvenkestävyys on melko huono, mutta omenaruvenkestävyys on erittäin korkea (*Vm*). Satoisuus on hyvä ja jaksottainen, mutta tulee varhain satoikään.

Puu on keskikokoinen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia tai suurehkoja, 100 - 200 g, litteänpyöreitä. Pohjaväri on vihertävänkeltaista, peiteväri on kirkkaanpunaista, peittäen lähes koko hedelmän. Malto on kermanvaaleaa, mehuisaa, tiivistä, happaman-imelää ja erittäin miellyttävän makuista.⁴

Svezhest

Antonovka krasnobotshka x PR 12T67 (Wealthy x F2 malus floribunda) • Lajike on jalostettu Oriolissa, valtakunnallisessa hedelmienjalostuksen- tutkimusinstituutissa 1976 (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1995 ja valittiin valtakunnanrekisteriin Keski-Venäjälle 2001.

Myöhäinen talvilajike, jonka hedelmät säilyvät erittäin hyvin, jopa kesään asti. Lajikkeen talvenkestävyys on suhteellisen hyvä ja kestää hyvin keväthalloja. Se on kestävä omenarupea vastaan (*Vf*). Satoisuus on runsas, jokavuotinen ja tulee melko varhain

satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, nopeasti kasvava ja pyöreälatvuksinen.

Pöytälajike: Hedelmät ovat keskikokoisia ja suurehkoja, 130 g, max. 200 g, suhteellisen tasakokoisia, litteän-tynnymäisiä ja loivasärmäisiä. Kantakuoppa on suppilomainen, syvä, ahdas, korkkiutumaton. Kanta on keskipitkä ja -paksu, suora ja usein vinoon kiinnittynyt. Silmäkuoppa on syvä, leveä, rypistynyt. Silmä on suljettu. Kuori on sileä, kiiltävä, rasvainen, vihertävän-keltainen. Peitevärin määrä vaihtelee. Se on punajuovaista. Korkkihuokokset ovat harvalukuisia, vihreitä, heikosti erottuvia. Malto on vihertävää, tiivistä, karheaa, hienorakeista, mehuisaa. Siemenkopit ovat keskikokoisia, suljettuja. Hedelmien maku on happaman-imelä, lieväarominen, hyvä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 9,2 %, happoja – 0,77 %, C-vitamiinia – 12,4 mg %, kokonaisfenolit – 436 mg %, pektiiniaineita – 17,8 %.^{1,2}

Tambovskoje

Skljanka kurskaja x Belyj naliv • Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä valtakunnallisessa hedelmien genetiikan - ja jalostusentutkimusinstituutissa (Tshernenko S.F.). Lajike on levinnyt laajalle alueelle Keski-Venäjällä. Sitä suositellaan harrastajapuutarhoihin keski- ja luoteis-Venäjälle.

Syyslajike, jonka hedelmät säilyvät 2-3 kuukautta. Lajikkeen talvenkestävyys on kohtalaisen hyvä, mutta ruvenkestävyys on melko heikko. Sen satoisuus on runsas, mutta jaksottainen ja tulee aikaisin satoikään.

Puu on voimakaskasvuinen ja latvus on leveänpyöreä.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia, 140 g, pitkulaisia tai ovaalin-kartiomaisia, särmikkäitä silmäpuolelta. Silmäkuoppa on ahdas, pieni ja särmikäs. Silmä on suljettu tai puoliavoin. Kanta on keskipitkä ja paksu. Se sijaitsee ahtaassa hieman korkkiutuneessa kuopassa. Kuori on vihertävänkeltaista, peiteväri on kirkkaanpunaista, jota on runsaasti. Korkkihuokokset ovat runsaslukuisia, pieniä, vaaleita ja selvästi erottuvia. Malto on valkeaa, kuoren alta vihertävää, hienorakeista, mehukasta ja aromaattista. Maultaan hedelmät ovat viinihappoisen-imeliä ja erittäin hyviä.^{1,3,12}

Teremok

Omenahybridi 25/2D (Jonathan x Aport Aleksandr) x Griv ruzh (Grive rouge) • Lajike on jalostettu Ukrainan maataloustiedeakatemian puutarhainstituutissa, yhdessä Lvovin puutarhantutkimusaseman kanssa. Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun vuonna 1990. Sitä suositellaan Pohjois-Kaukaasian alueelle.

Syyslajike, jonka talvenkestävyys Ukrainassa on keskinkertainen. Ruven- ja muumiotaudinkestävyys on suhteellisen hyvä. Satoisuus on runsas, jokavuotinen ja aikaissatoisuudeltaan keskitasoa.

Puu on pienehkö ja pyöreälatvuksinen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat melko suuria ja suuria, 204 g, tasalaatuisia, kauniin litteänpyöreitä ja hieman särmikkäitä. Kantakuoppa on syvä, terävän-suppilomainen, ilman korkkiuraa. Kanta on keskipitkä ja – paksu. Silmäkuoppa on leveä, melko syvä ja särmikäs. Kuori on karkeaa, keskipaksua, sameapintaista, kuivaa ja väriltään vaaleankeltaista. Peiteväri on oranssinpunaista, joka peittää koko pinnan. Korkkihuokosia on runsaasti ja ne ovat harmaita, pieniä ja hyvin erottuvia. Malto on kermanvaaleaa, mehukasta, hienorakeista, maultaan miellyttävää ja happaman-imelää.¹

Titovka

Tunnetaan myös nimillä: Spasovka, Titovka letnaja, Titovka raspisnaja, Titovka obyknovennaja, titovskoje raspisnoje. Vanha paikallislajike, luultavasti Ukrainasta, jonka geneettinen alkuperä on tuntematon. Lajikkeen kuvasi ensimmäisenä biologi ja pomologi Bolotov A.T. 1700-luvun lopulla. Oli aikaisemmin erittäin laajalle levinnyt. Nykyään tavataan lähinnä vanhoissa tarhoissa.

Kesä – tai syyslajike, jonka hedelmien säilyvyys on 1-2 kuukautta. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen ja ruvenkestävyys melko hyvä. Sen satoisuus on keskinkertainen, jaksottainen, mutta tulee suhteellisen myöhään satoikäiseksi. Hedelmät kypsyvät eriaikaisesti, ja putoavat herkästi puusta kypsyttyään.

Puu on voimakaskasvuinen, latvus leveä, epäsymmetrinen ja harvahko.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia ja suurehkoja, 150 g, pitkäkököjä, lähes sylinterimäisiä, hieman kartiomaisia, kauniita ja leveäsärmäisiä. Kantakuoppa on syvä, ahdas ja korkkiutunut. Kanta on lyhyt ja paksu. Silmäkuoppa on syvä, laaja, särmikäs. Silmä on suuri, suljettu. Kuori on keskipaksua, sileää, erittäin rasvaista, keltaista. Peiteväri on kirkkaanpunaista läikikästä, ja tummanpunaista viirukasta, suurimmalla osalla pinnasta. Korkkihuokokset ovat heikosti erottuvia ja vaaleita. Malto on kellertävää joskus kuoren alta punertavaa, suurirakeista, harvarakenteista, ei kovin mehukasta. Siemenkopit ovat avoimia. Hedelmät ovat maultaan keskinkertaisia, viinihappoisen-imeliä ja mausteisia. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 12,3 %, sokereita – 10,7 %, happoja – 0,67 %, C-vitamiinia – 17,7 mg %, kokonaisfenolit – 206 mg %, pektiiniaineita – 13,8 %.^{1,2}

Triumpf (310/3)

KV 5 x D103-189 (F5 *Malus floribunda*) • Lajike on jalostettu Moskovan valtakunnallisessa VSTISP-puutarhantutkimus instituutissa, 1985–1997 (Kitshina V.V.).

Myöhäinen kesälajike, jonka hedelmät säilyvät noin kuukauden. Lajikkeen talvenkestävyys on keskinkertainen, verrattavissa Melbaan. Se on kestävä omenarupea vastaan (Vf). Sen satoisuus on runsas ja tulee varhain satoikään.

Pilariomena: Puu on pienikokoinen, kompakti, jonka latvus on pilarinmuotoinen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia ja suuria, 100 - 140 g, max. 200 g, muodoltaan pyöreitä tai pyöreän-kartiomaisia ja kauniita. Kuori on ohutta, lujaa, kiiltävää ja kirkkaanpunaviiruisia. Malto on valkeaa, erittäin mehukasta, hienorakeista, maultaan makeaa, lievähappoista, herkullista ja aromaattista.^{8,34}

Tshudnoje

(Uralskoje zimneje x 11-20-12) x Vydubetskaja plakutshaja • Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hedelmien-, vihannesten-, ja perunantutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa (Mazunin M.A., Mazunina N.F., Putjatin V.I.).

Kesälajike, jonka omenat säilyvät kuukauden. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen ja ruvenkestävyys hyvä. Lajike on erittäin satoisa ja aikaissatoinen.

Puu on matalakasvuinen ja korkeus siemenperusrungolla on 2 - 2,5 m.

Pöytäomena: Hedelmät ovat melko suuria, 120 - 140 g, max. 200 g, pyöreitä, vihertävänkeltaisia. Peiteväri on tummanpunaista. Malto on mehuisaa, hienorakeista, happaman-imeliä ja erittäin hyvänmakuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 13,9 %, sokereita – 10,7 %, happoja – 0,3 %, C-vitamiinia – 18,6 mg %, pektiiniaineita – 1,2 %

(tuorepainosta).²⁶

Tshervonets

SR-0523 x Wijcik. Lajike on jalostettu VSTISP- puutarhainstituutissa, Moskovassa 1983–1996 (Kitshina V.V. ja Morozova N.G.). Valtakunnalliseen lajikekokeiluun se otettiin 1999.

Syyslajike, jonka hedelmät säilyvät kuukauden. Lajikkeen talvenkestävyys on keskinkertainen ja Melbaan verrattava. Omenaruvenkestävyys on erittäin korkea (*Vm*). Sen satoisuus on runsas ja satoikään lajike tulee varhain.

Pilariomena: Puu on puolikäpiöivä ja latvukseltaan pilarimainen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat suuria, 120 - 160 g, max. 350 g, muodoltaan pallomaisen pyöreitä. Kuori on paksu, kiiltävä ja lähes kokonaan kirkkaanpunaisen värinen. Malto on pehmeää, karkearakeista, mehukasta ja väriltään kellertävää. Maultaan hedelmät ovat makeita, lievähappoisia ja herkullisia.^{3,8}

Tshistotel

Antonovka obyknovennaja x SR 0523 (Red melba x (Volf river x *Malus atrosanguinea* 804)) • Lajike on jalostettu valtakunnallisessa hedelmänjalostusinstituutissa, Oriolissa, 1977 (Sedov E.N., Serova Z.M., Zhdanov V.V., Habarov J.I.). Se otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1989 ja suositellaan Keski-Venäjän mustanmullan-alueelle.

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät helmikuun lopulle. Lajikkeen talvenkestävyys on erittäin hyvä, Antonovkaan verrattava. Omenaruvenkestävyys on erittäin korkea (*Vm*). Sen satoisuus on runsas ja tulee suhteellisen nuorena satoikäiseksi.

Puu on keskikasvuinen, pyöreälatvuksinen.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia ja suurehkoja, 150 g, max. 180 g, pyöreitä ja loivasärmäisiä. Kantakuoppa on syvä, ahtaan suppilomainen ja ilman korkkiuraa. Kanta on keskipaksu ja – pitkä, hieman kaareva ja vinoon kiinnittynyt. Silmäkuoppa on pieni, ryppyinen. Kuori on keskipaksua, sileää, kiiltävää ja kellanvihreää. Peiteväri on ruskeanpunaista läikikästä ja tummanpunaista viirukasta auringon puolella. Malto on vihertävää, melko tiivistä, hienorakeista, mehuisaa, lievääromista, maultaan hyvää ja happaman-imelää. ^{1,26}

Uralskoje nalivnoje

Ranetka purpurovaja x Papirovska • Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hedelmien-, vihannesten-, ja perunantutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa (Zhavoronkov P.A.). Se otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1949 ja rekisteriin 1959 erittäin laajalle alueelle kylmillä seuduilla. Lajike on tunnettu Luoteis-Venäjältä, Kaukoitään ja Kazakstaniin.

Syyslajike, jonka hedelmien säilyvyys on 45 - 60 päivää. Kypsyttyään omenat pysyvät tiukasti puussa. Lajikkeen talvenkestävyys on erittäin hyvä ja toipuu nopeasti vaurioista, mutta ruvenkestävyys melko huono. Sen satoisuus on erinomainen, säännöllinen ja tulee nopeasti satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen. Latvus on pyöreä tai leveän-kekomainen, hieman riippuva, tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat pieniä, 40 g, max. 60 g, tasakokoisia, pyöreitä tai hieman kartiomaisia ja lievästi särmikkäitä. Kantakuoppa on ahdas ja suhteellisen pieni. Kanta on pitkä ja ohut. Silmäkuoppa on erittäin pieni, heikkopoimuinen ja hieman nystyinen. Kuori on sileä, kiiltävä ja keltainen. Peiteväri puuttuu. Korkkihuokokset näkyvät selvästi ja ne ovat keskikokoisia ja vaaleita. Malto on kermanväristä, hienorakeista, erittäin mehevää,

maultaan miellyttävää ja happaman-imelää. Hedelmät sisältävät: Kuiva-aineita – 13,7 %, sokereita – 10,6 %, happoja – 0,6 %, C-vitamiinia – 8,7 mg %.^{1,2}

Uslada

Narodnoje x Severjanka • Emolajikkeiden alkuperä on mielenkiintoinen: Narodnoje: Bellefleur-kitaika (Bellefleur keltainen x kitaika) x Papirovska. Severjanka: Borovinka x Tajozhnoje (Kandil-kitaika (Kitaika x Kandil sinap) x Sibirka). Lajike on jalostettu Lomonosoville nimetyn Moskovan yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa, 1962–1972 (Isajev S.I.).

Syyslajike, jonka hedelmät säilyvät joulukuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on suhteellisen hyvä, verrattavissa Antonovkaan. Sen ruvenkestävyys on melko hyvä ja kestää hyvin käsittelyä. Sen satoisuus on runsas, jokavuotinen ja tulee melko aikaisin satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen tai pienehkö, latvukseltaan pyöreä, tuuhea.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskikokoisia tai yli keskikoon, 120 g, max. 170 g, suhteellisen tasalaatuisia, litteänpyöreitä tai pyöreän-kartiomaisia ja ympäröityinä pyöreitä. Kantakuoppa on syvä, leveä ja korkkiutunut. Kanta on keskipitkä ja – paksu. Silmäkuoppa on ahdas tai melko leveä, keskisyvä ja ryppyinen. Silmä on puoliavoin. Kuori on keskipaksua, sileää ja vihertävänkeltaista. Peiteväri on kirkkaanpunaisina läikkinä ja viiruina, suurimmalla osalla pinnasta. Korkkihuokosia on runsaasti ja ne ovat pienikokoisia hyvin erottuvia. Malto on valkeaa, mutta voi olla kuoren alta punertavaa, hienorakeista ja mehukasta. Siemenkopit ovat raottuneita. Hedelmät ovat happaman-imeliä, maultaan miellyttäviä ja niissä tuntuu lievä vadelmaa muistuttava aromi. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,7 %, happoja – 0,56 %, parkkihappoja – 53 mg %, C-vitamiinia – 20,8 mg %, kokonaisfenolit – 0,12 %, pektiiniaineita – 7,5 % (kuivapainosta).^{1,2,3}

Uralskoje bolshoje

Lajike on syntyisin tuntemattoman omenalajikkeen siemenestä ja jalostettu Jekaterinburgissa.

Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät maaliskuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Se tulee satoikäiseksi melko myöhään, vasta noin 7-vuoden kuluttua istutuksesta.

Puu on voimakaskasvuinen ja litteälatvuksinen.

Hedelmät ovat suuria, vaihtelevan kokoisia, 140 - 275 g, leveän-kartiomaisia, tylppäsärmäisiä ja väriltään vihertävänkeltaisia. Karmiininpunaista peiteväriä on niukasti. Maultaan hedelmät ovat viinihappoisia, lieväaromisia ja hyviä.³⁵

Valjuta

KV 6 x OR38T17 • Lajike on jalostettu Moskovan VSTISP puutarhainstituutissa, 1986 - 1994 (Kitshina V.V. ja Morozova N.G.).

Talvilajike, jonka omenat säilyvät tammikuulle. Talvenkestävyys on keskinkertainen, Melbaan verrattava. Se on kestävä omenarupea vastaan (Vf). Satoisuus on runsas, jokavuotinen ja erittäin aikaissatoinen.

Pilariomena: Puu on pienikokoinen, pilarinmuotoisella ja kompaktilla latvuksella.

Herkkuomena: Hedelmät ovat keskikokoisia ja suurehkoja, 100 - 140 g, max. 250 g, kauniita. Kuori on lujaa, ohutta, kiiltävää, kullankeltaista. Peiteväri on punaista, auringonpuoleisella poskella. Malto on valkeaa, mehukasta, hienorakeista ja rapeaa. Maultaan hedelmät ovat makeita, lievähappoisia, aromaattisia ja herkullisia.^{8,34}

Vasjugan

KV5 x Brusnitshnoje • Lajike on jalostettu Moskovan valtakunnallisessa VSTISP-puutarhantutkimus instituutissa 1987–1995 (Kitshina V.V. ja Morozova N.G.).

Syyslajike, jonka hedelmien säilyvyys on noin yksi kuukusi. Talvenkestävyys on erinomainen ja pakkasen kestävyys jopa -42 °C. Lajike kestää suhteellisen hyvin omenarupea. Sen satoisuus on erinomainen ja satoikään lajike tulee varhain, ja.

Pilariomena: Puu on pienikokoinen ja latvukseltaan pilarinmuotoinen.

Pöytäomenaksi tai talousomena: Hedelmät ovat keskikokoisia ja sitä suurempia, 100 - 140 g, max. 200 g, kartiomaisia tai pitkän-kartiomaisia. Kuori on ohutta, lujaa, väriltään kellanvihreää, punaista, viirukasta, mutta peiteväriä on niukasti. Malto on hieman kellertävää, tiivistä, hienorakeista, rapeaa. Maku on miellyttävän happaman-imelä, ja maukkaan arominen.^{8,36}

Varguzin (KV53)

Lajike on jalostettu Moskovassa, VSTISP-puutarhantutkimus instituutissa (Kitshina V.V.).

Syyslajike, jonka talvenkestävyys on erinomainen ja vaatimaton hoidon suhteen. Ruvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on hyvä ja tulee aikaisin satoikään.

Pilariomena: Puu on puolikäpiöivä ja latvukseltaan pilarimainen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 80 - 100 g. Kuori on keltainen, kirkkaanpunaviiruisella peitevärillä, jota on melko runsaasti. Malto on happaman-imelää, ja hyvänmakuista.^{8,10,36}

Venjaminovskoje

Lajike on valittu omenahybridi no:814:n (*F2 Malus floribunda 821 x Golden delicious*) vapaasti pölyttyneestä siemenestä ja jalostettu valtakunnallisessa hedelmänjalostusinstituutissa VNIISPK, Oriolissa (Sedov E.N., Zhdanov V.V., Dolmatov E.A., Serova Z.M.). Se otettiin valtakunnallinen lajikekokeiluun 1997 ja liitettiin valtakunnalliseen rekisteriin 2001. Lajiketta suositellaan Keski-Venäjälle ja Keski-Venäjän mustanmullan alueelle.

Talviomena, jonka hedelmät säilyvät helmikuulle. Sen talvenkestävyys on korkea ja kestävä omenarupea vastaan (*Vf*) sekä kestävä muumiotaudille. Sen satoisuus on hyvä; keskisato 8 - 11-vuotiailla puilla 15 tonnia/ ha.

Puu on voimakaskasvuinen, pyöreällä ja suhteellisen tuuhealla latvuksella.

Pöytälajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 130 g, pyörityneen-kartiomaisia, leveäsärmäisiä ja epäsymmetrisiä. Kantakuoppa on keskisyvä, ahdas, terävän-kartiomainen ja hieman korkkiutunut. Silmäkuoppa on ahdas, rypistynyt ja keskisyvä Kanta on lyhyt, suora ja vinoon kiinnittynyt. Silmä on suljettu. Kuori on sileä, rasvainen ja kiiltävä. Väri on vihertävän keltainen. Peiteväri on vadelmanpunaista suurimmalla osalla kuoren pinnasta. Hedelmän malto on kermanväristä, tiivistä, erittäin mehevää ja hienorakeista. Siemenkopit ovat suljettuja. Maku on hapan-imelä ja erittäin hyvä. Hedelmät sisältävät: sokereita – 8,6 %, happoja – 0,71 %, C-vitamiinia – 4,5 mg %, kokonaisfenolit – 222 mg %.^{1,2}

Veteran

Lajike on valittu vapaapölytteisen King-lajikkeen siemenestä 1961 ja se on jalostettu

valtakunnallisella VNIISPK- hedelmienjalostusinstituutilla Oriolissa (Sedov, E.N. Krasova N.G., Mihejeva M.V.). Valtakunnallinen lajikekoe alkoi 1980 ja se liitettiin valtakunnalliseen rekisteriin 1989 joihinkin Keski-Venäjän ja Valko-Venäjän oblasteihin.

Talvilajike, joka säilyy maaliskuulle. Lajikkeen talvenkestävyys melko hyvä ja ruvenkestävyys on keskitasoa. Satoisuus on runsas, jokavuotinen ja tulee melko aikaisin satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, pyöreällä, kompaktilla, melko tuuhealla latvuksella.

Yleiskäyttöomena: Hedelmät ovat keskikokoisia tai keskikokoista suurempia, 125 g, max. 200 g, litteänpyöreän-kartiomaisia, hyvänmuotoisia ja särmikkäitä. Kantakuoppa melko syvä, ahdas, hieman korkkiutunut tai ilman korkkiuraa. Silmäkuoppa on keskikokoinen, rypistynyt. Kanta on keskipitkä -, ja paksu, vino, joskus kaareva. Silmä on suljettu. Kuori on luja, sileä, kiiltävä ja vaalean vahan peittämä. Pohjaväri on kullankeltainen, peitevärei on punaisina läikkinä suurimmalla osalla hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat vihreitä, heikosti erottuvia ja niitä on runsaasti. Malto on kellertävää, hienorakeista, keskikovaa, happaman-imelää ja aromaattista. Hedelmät sisältävät: sokereita – 9,5 %, happoja – 0,64 %, C-vitamiinia – 17,5mg %, kokonaisfenolit – 307mg %, pektiiniaineita – 10,9 %.^{1,2}

Vinnoje

Vanha venäläinen paikallislajike, joka esiteltiin ensimmäisenä Regelin ” Russkaja pomologiassa” vuonna 1868. Lajike on valittu Pavlovskin tutkimusinstituutti VNIIR:n kokoelmista. Valtakunnallinen kokeilu alkoi 1948 ja se liitettiin valtakunnalliseen rekisteriin 1959 Leningradin-, ja Jaroslavl-in-oblasteihin.

Myöhäinen kesälajike/aikainen syyslajike, jonka hedelmien säilyvyys on 1,5 kuukautta. Lajikkeen talvenkestävyys on suhteellisen hyvä ja ruvenkestävyys on myös melko hyvä. Sen satoisuus on korkea ja tulee melko varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikasvuinen. Latvus on tuuhea, pallomainen, tai ovaalinmuotoinen.

Yleiskäyttöomena: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, noin 100 g, pyöreitä, tai pyöreän-kartiomaisia ja hieman särmikkäitä. Kantakuoppa on pieni, ahdas ja hiukan korkkiutunut. Silmäkuoppa on keskikokoinen ja poimuinen. Kanta on erittäin paksu ja lyhyt. Kuori on sileä, kiiltävä ja vihertävän-valkea. Peitevärei on vadelmanpunaisina täplinä ja viiruina. Malto on vihertävää, mureaa ja erittäin mehukasta. Maku on miellyttävä, happaman-imelä, ja viinihappoinen.¹

Voshod

Zimneje x Wealthy • Lajike on jalostettu VSTISP puutarhainstituutissa, Moskovassa.

Myöhäinen talvilajike, jonka hedelmät voivat säilyä toukokuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä ja ruvenkestävyys erittäin hyvä. Sen satoisuus on keskitasoinen ja säännöllinen.

Omenat ovat erittäin kauniita³⁷

X-2 (Moskovskoje ozherelje)

Jalostettu Moskovassa (Katshalkin) ja testattu Ukrainan maataloustiedeakatemiassa UAAN.

Syysomena tai aikainen talviomena, jonka hedelmät säilyvät tammikuulle. Sen satoisuus on erittäin hyvä ja tulee satoikään varhain.

Pilariomena: Puu on hillittykasvuinen, latvukseltaan pilarimainen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat suuria, 160–180 g, tummanpunaisia. Malto on mehukasta, kermanväriin vivahtavaa, miellyttävän omaperäisen makuista.

Zarja Alatau

Kazakstanilainen lajike, joka on syntynyt Renet Orleans lajikkeen siemenestä.

Myöhäinen talvilajike, jonka hedelmien säilyvät toukokuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä, ruvenkestävyydeltään erinomainen ja satoisuus on hyvä.

Puu on keskikokoinen. Latvus on leveän-soikea.

Pöytäomena: Hedelmät ovat keskipainoltaan 114 g, keltaisia, auringon puolelta hieman oranssinvärisiä. Malto on tiivistä, hienorakeista, mehuisaa, erittäin maukkaita, aromikkaita ja mausteisia. Hedelmät muistuttavat maultaan emolajiketta.¹⁵

Zavetnoje

Osennaja radost altaja x Melba • Lajike on jalostettu Lisavenkolle nimetyllä Siperian puutarhantutkimusinstituutilla, Barnaulissa, 1958 (Lisavenko M.A., Zhebrovskaja L.J., Kalinina I.P., Kornienko T.F., Grankina Z.A.). Se otettiin lajikekokeiluun 1974 ja valittiin valtakunnalliseen rekisteriin 1995 Altain alueelle: Altain kraj ja Altain tasavalta.

Talvilajike, jonka hedelmien säilyvyys jopa 5 kuukautta. Hedelmät säilyvät parhaiten alueellisista lajikkeista Altailla. Lajikkeen talvenkestävyys on Altailla keskinkertainen, mutta se toipuu nopeasti vaurioista. Ruvenkestävyys on keskinkertainen. Sen satoisuus on erinomainen, jokavuotinen ja tulee melko aikaisin satoikäiseksi.

Puu on matalahko, kompaktilla, pyöreällä ja melko tuuhealla latvuksella.

Yleislajike: Hedelmät ovat pieniä, keskipainoltaan 40 g, max. 60 g, kauniin pyöreitä tai litteänpyöreitä. Kanta on keskipitkä, ja – paksu, suora. Silmä on pieni, puoliavoin. Kantakuoppa on keskikokoinen. Silmäkuoppa pieni, leveä ja poimuinen. Hedelmien pohjaväri on vaalea tai vaaleankeltainen. Peiteväri on kirkasta, vadelmanpunaista suurimmalla osalla pinnasta. Kuori on voimakkaan vahan peittämä. Korkkihuokokset ovat keskikokoisia, harvalukuisia ja heikosti erottuvia. Malto on valkeaa, tiivistä, mehukasta, hienorakeista ja aromaattista. Siemenkopit ovat sulkeutuneita. Maku on hapan-imelä ja erittäin miellyttävä. Hedelmä sisältää: sokereita – 12,2 %, happoja – 0,43 %, parkkihappoa – 166 mg %, C-vitamiinia – 15,2 mg %, kokonaisfenolit – 178 mg %, pektiiniaineita – 6,92 % (kuiva-aineesta).^{1,2}

Zhemtshuzhnoje (Pamjati Ivanovoj)

Wealthy x Signe Tillisch • Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä VNIIS puutarhainstituutissa ja levinnyt Tambovin oblastiin.

Aikainen kesälajike, jonka hedelmät säilyvät kuukauden, mutta omenat kypsyvät eriaikaisesti. Lajikkeen talvenkestävyys on keskinkertainen ja ruvenkestävyys erinomainen. Hedelmät eivät kestä käsittelyä. Sen satoisuus on runsas, jokavuotinen ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, latvus on pyöreä ja tuuheaa.

Pöytäomena: Hedelmät ovat erittäin suuria, 180 g, tasakokoisia, pyöreitä ja voimakkaan särmikkäitä. Kuori on ohutta, sileää, väriltään vaaleanvihreää ja kauniin helmiäishohteista. Malto on valkeaa, mehevää, keskikovaa, happaman-imelää ja voimakasaromista. Hedelmät ovat maultaan herkullisia.^{3,4,10}

Zhiguljevskoje

Borovinka x Vagner • Lajike on jalostettu Kujbyshevin alueellisella hedelmäntutkimusasemalla Samarassa (Kedrin S.P.). Lajike otettiin valtiolliseen lajikekokeiluun 1949 ja liitettiin rekisteriin 1965 monille Venäjän Euroopan-puolisille alueille. Lajike soveltuu maanmyötäiseen viljelyyn Itä-Siperian alueella.

Myöhäinen syysomena, jonka säilyvyys on 2 - 3 kuukautta. Lajikkeen talvenkestävyys on keskinkertainen. Hedelmät ovat suhteellisen kestäviä omenarupea vastaan, mutta lehdet saastuvat rupeen herkemmin. Sen satoisuus on runsas, vanhoilla puilla jonkin verran jaksottainen, mutta suhteellisen aikaissatoinen.

Puu on suhteellisen voimakaskasvuinen. Latvus on leveän-kekomainen, melko harva.

Pöytäomena: Hedelmät ovat yli keskikokoisia tai suuria, muodoltaan litteänpyöreitä, loivan särmikkäitä. Joskus hedelmien pinnalla on kullanuskeita korkkiuma kumpuja. Kantakuoppa on syvä, erittäin leveä ja korkkiutunut. Silmäkuoppa on laaja ja keskisyvä. Kanta on keskipitkä, ja – paksu. Silmä on suurehko, avoin tai puoliavoin. Kuori on sileä, luja ja kullankeltainen. Peiteväri on oranssinpunaisen läikikästä ja karmininpunaista suurimmalla osalla omenan pinnasta. Malto on kermanvaaleaa, suurirakeista, mehukasta, tiivistä ja aromaattista. Siemenkopit ovat suljettuja. Maku on imelän-hapan ja erittäin hyvä.^{1,2}

Zimnaja krasavitsa (Zimneje Kamendrovskovo)

Antonovka obyknovennaja x Red delicious • Lajikkeen levittämisen alkuunpanija on valtakunnallinen VSTISP-puutarha instituutti Moskovassa (Kamendrovskij E.M.). Lajiketta on kokeiltu valtakunnallisesti vuodesta 1990 ja sitä suositellaan viljeltäväksi Luoteis- ja Keski-Venäjällä.

Myöhäinen talvilajike, jonka hedelmät säilyvät huhtikuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen, ruvenkestävyys suhteellisen hyvä ja satoisuus hyvä.

Puu on keskikasvuinen, latvus on tuuheahko ja muodoltaan pyöreä.

Pöytälaajike: Hedelmät ovat yli keskikokoisia, 175 g, tasakokoisia, hyvänmuotoisia, kartiomaisia, sileitä ja poikkileikkaukseltaan pyöreitä. Kantakuoppa on keskisyvä, terävän-kartiomainen ja ahdas. Silmäkuoppa on laaja, keskisyvä ja sileä. Kanta on keskipitkä ja – paksu, suora. Kuori on vihertävän-keltainen, purppuranpunainen peiteväriä on koko hedelmän pinnalla. Korkkihuokokset eivät ole näkyvissä. Malto on valkeaa, keskikovaa, hienorakeista ja mehukasta. Maku on imelän-hapokas ja miellyttävä.¹

Zimneje nizkorosloje

Lajike on valittu vapaapölytteisestä Vydubetskaja plakutshaja (Elisa Rathke) lajikkeen siemenestä. Se on jalostettu Etelä-Uralin hedelmien-, vihannesten-, ja perunantutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa. (Mazunin M.A., Mazunina N.F. ja Putjatin V.I.).

Talvilajike, jonka hedelmien säilyvyys on 4 kuukautta. Lajikkeen talvenkestävyys on erittäin hyvä ja ruvenkestävyys hyvä. Sen satoisuus on runsas ja aikaissatoinen.

Puu on matalakasvuinen ja sen korkeus siemenperusrungolla on ainoastaan 1,5 m.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat suurehkoja, 140 - 170 g, max. 250 g, pyöreitä, vihertävänkeltaisia ja kirkkaanpunaposkisia. Hedelmän malto on kermanvaaleaa, mehukasta, hienorakeista, happaman-imelää ja hyvänmakuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 14,4 %, sokereita – 10,5 %, happoja – 1,0 %, C-vitamiinia – 11,4 mg %,

pektiiniaineita – 1,8 % (tuorepainosta).²⁶

Zhanna

Samaran alueen paikallislajike.

Syyslajike, jonka hedelmät ovat suurehkoja, tummanpunaisia ja hyvänmakuisia.

Zolotoje letneje

Samaran alueen paikallislajike.

Kesälajike, jonka hedelmät ovat kullankeltaisia ja hyvänmakuisia.

Zvezdotshka

Pepinka litovskaja x Anis alyj • Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyllä valtakunnallisella hedelmienjalostusinstituutilla, Mitshurinskissa 1927 (Tshernenko S.F.). Lajike otettiin lajikekokeiluun valtakunnallisesti 1948 ja liitettiin rekisterilajikkeeksi 1972 Venäjän luoteisosiin, Keski-Venäjälle, sekä Keski-Volgalle (Mordvan tasavalta)

Puu kasvaa voimakkaasti, latvus on leveän-pyöreä ja tuuheahko.

Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 70 g, max. 85 g, litteänpyöreitä, hieman kartiomaisia ja jonkin verran särmikkäitä. Kantakuoppa on keskisyvä ja ahdas. Silmäkuoppa on pieni, poimuinen. Hedelmän kanta on lyhyt ja paksu. Silmä on suljettu. Kuori on paksua, sileää, vahan peittämää ja väriltään vihertävän-keltaista. Peiteväri on tummanpunaista, peittäen lähes koko pinnan. Korkkihuokosia on runsaasti, ne ovat pieniä, valkeita ja hyvin erottuvia. Malto on vihertävää, hienorakeista, keskikovaa ja suhteellisen mehevää. Siemenkopit ovat suljettuja. Maku on hapan-imelä ja erittäin miellyttävä. Omenat sisältävät: 10,3 % - sokereita, 0,64 % - happoja, 13,2 % - kuiva-aineita, C-vitamiinia – 15 mg %, P-aktiivisia katekiineja – 134,8 mg %.^{1,2}

Omena perusrungot

B9

Tunnetaan myös nimillä: Paradiska budakovskogo, Paradiska krasnolistnaja, PK-9, PB9, PB, *M8 x krasnyj shtandard*. Omenapuu on kääpiöivä perusrunkolajike, joka on jalostettu Mitshurinille nimetyssä puutarhainstituutissa, Mitshurinskissa (Budakovskij V.I.). Lajike on erittäin laajalle levinnyt lajike ympäri maailmaa. Venäjältä- Australiaan. Lajikkeen talvenkestävyys on tyydyttävä ja juuristo kestää pakkasta 13 - 14 astetta. Kuivuudenkestävyys on erinomainen. Lajikkeelle varrennetut puut ovat runsassatoisia, sekä tulevat varhain satoatuottaviksi. Hedelmät ovat suuria, ja hyvin värittyneitä. Emopensaat tuottavat melko runsaasti juuriversoja. Lajiketta voidaan lisätä myös vihreistä pistokkaista. Puuaineksen väri on tumman-ruusunpunaista. Puuaines on suhteellisen haurasta. Puut tarvitsevat pysyvän tuennan.^{2,19}

62–396 (B-396)

Hybridi on no: 13–14 x Paradiska budakovskogo risteytys. Omenapuu on kääpiöivä perusrunkolajike, joka on jalostettu Mitshurinille nimetyssä maatalousakatemiassa, Mitshurinskissa (Budakovskij V.I., Korovin V.A. ja Potapov V.A.). Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä ja juuristo kestää -16 °C astetta pakkasta. Lajikkeelle varrennetut puut tulevat varhain satoikäiseksi, ja runsassatoisiksi. Juuristo on tuuhea. Pysyvä tuki on välttämätön juuriston puuaineen haurauden vuoksi. Voidaan lisätä vihreistä, että puutuneista pistokkaista, sekä juuriversoista. Puuaines on väriltään oranssin-ruusunpunaista. Puiden koko on viisivuotiaana 2,1 - 2,4 m, lajikkeesta riippuen. Tiedot: 2,19,20

54–118 (B-118)

Risteytys Paradiska budakovskogo x hybridi no: 13–14 on puolikäpiöivä (keskikokoinen) perusrunkolajike, joka on jalostettu Mitshurinskissa (Budakovskij V.I.). Talvenkestävyys on hyvä ja juuristo kestää -16 °C astetta pakkasta. Kestää hyvin kuivuutta. Lajikkeelle varrennetut puut tulevat satoikään 4 - 5-vuotiaana. Ne ovat hyväksatoisia. Juuristo on tuuhea. Puut eivät tarvitse pysyvää tukea. Puuaines on lujaa, väriltään ruskeanpunaista.^{2,20}

54–545 (B-54)

Risteytys on puolikäpiöivä (keskikokoinen) perusrunkolajike, joka on jalostettu Mitshurinskissa (Budakovskij V.I.). Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Juuristo kestää -15 °C astetta pakkasta. Lajikkeelle varrennetut puut tulevat satoikäiseksi 4 - 5-vuotiaana. Emopensas tuottaa runsaasti hyviä juuriversoja. Lajiketta voidaan lisätä hyvin myös vihreistä ja puutuneista pistokkaista. Puut eivät tarvitse pysyvää tukea. Puuaines on erittäin lujaa.^{19,20}

57–491 (B-491)

Risteytys on kääpiöivä perusrunkolajike, joka on jalostettu Mitshurinskissa (Budakovskij V.I.). Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Tämä on yksi kestävimmistä perusrungoista ja kestää melko hyvin kuivuutta. Lajikkeelle varrennetut puut tulevat nopeasti satoikäiseksi. Emopensas tuottaa aika niukasti juuriversoja, siksi kannattaa lisätä vihreistä pistokkaista. Puu tarvitsee pysyvän tuen.¹⁹

PÄÄRYNÖIDEN LAJIKEKUVAUKSET

66-4 TSHA

Lajike on jalostettu K.A. Timirjazovinille nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa. Kesälajike, jolla on erittäin maukkaat hedelmät.¹³

Americana

Toistaiseksi tuntematon lajike, joka on tuotu Virosta. Hedelmät ovat melko suuria, ja muistuttavat Clapps favourite-lajiketta.

Avgustovskaja rosa (80–15)

Nezhnost x Packham's triumph Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä VNIIGiSPR-instituutissa, Mitshurinskissa (Jakovlev S.P., ja Klevtsevan S.N.). Valtakunnalliseen kokeiluun lajike otettiin v.1998.

Kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun puolivälissä ja säilyvät kaksi viikkoa. Päärynät pysyvät tiukasti puussa. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys on erinomainen. Sen satoisuus on korkea, säännöllinen ja tulee melko varhain satoikäiseksi.

Puu on nopeakasvuinen, keskikokoinen, latvus on levenevä, alaspainunut ja melko tuuhea.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia, painavat 110–130 g, melko tasakokoisia, lyhyen-päärynänmuotoisia, särmättömiä, kauniita. Kuori on vihertävän-keltaista, korkkihuokoset harmaita ja selvästi erottuvia. Kantakuoppa on pieni, tylpän-kartiomainen. Kanta on pitkä, paksu, kaareva. Silmäkuoppa on matala ja leveä. Malto on valkeaa, hienorakeista, pehmeää, kivisolutonta, mehukasta, happamanimelää, erittäin hyvänmakuista. Hedelmät sisältävät: sokereita – 8,5 %, happoja – 0,59 %, C-vitamiinia – 13,2 mg %, pektiiniaineita – 0,84 %, kokonaisfenolit – 40 mg %, arbutiinia – 2,72 %.^{1,11}

Bere ruskaja (11-3-24)

Bere zimnaja Mitshurina x Lesnaja krasavitsa (Flemish beauty) • Lajike on jalostettu Rossoshanskin alueellisella hedelmäntutkimusasemalla, Voroneshin oblastissa, Rossoshin kaupungissa (Uljanischeva A.M.). Valtakunnalliseen kokeiluun lajike otettiin 1981.

Talvilajike, jonka hedelmät kypsyvät lokakuussa. Lajikkeen talvenkestävyys on kohtalaisen hyvä ja ruvenkestävyys hyvä. Sen satoisuus on runsas ja tulee satoikäiseksi suhteellisen nuorena.

Puu on latvukseltaan leveän-kekomainen.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat yli keskikokoisia, 140–190 g, pyöreänmuotoisia. Kuori on paksua, kellanvihreää ja ruosteenvärisen verkkokuvion peittämää. Peitevärinä on oranssinpunaisia viiruja. Kantakuoppa on erittäin pieni ja ahdas. Silmäkuoppa on pieni, nystyinen. Kanta on keskipitkä, paksu, hieman kaareva. Kannan tyvessä on nystyrä. Malto on valkeaa, tiivistä, mehuisaa, makeaa, aromaattista, miellyttävän makuista.^{1,9}

Bessemjanka (Saharnaja grusha)

Vanha keski-venäläinen paikallislajike. Lajike otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1947 ja rekisterilajikkeeksi laajoille alueille samana vuonna.

Myöhäinen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun lopussa tai syyskuun alussa ja säilyvät 2 viikkoa. Lajikkeen talvenkestävyys on suhteellisen hyvä, mutta ruvenkestävyys on alhainen. Sen satoisuus on kohtalaisen hyvä, säännöllinen ja aikaisin alkava.

Puu on keskikokoinen tai suuri. Latvus on leveän-kartiomainen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat pieniä ja alle keskikokoisia, 60–80 g, lyhyenpäärynänmuotoisia ja heikosti nystypintaisia. Kuori on vihertävänkeltaista. Korkkihuokokset ovat suuria ja harmaita. Peiteväri puuttuu, mutta heikkoa punerrusta voi esiintyä auringon puolella. Kantakuoppa on pieni, ahdas ja sileä. Kanta on pitkä, ohut ja suora. Silmäkuoppa on leveä, matala ja nystyinen. Malto on kellertävää, keskikovaa, mehuisaa, makeaa, lievääromista, hyvänmakuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 15,4 %, sokereita – 9,3 %, happoja – 0,17 %, C-vitamiinia – 7,8 mg %, parkkihappoja – 61 mg %, pektiiniaineita – 7,5 %, kokonaisfenolit – 51 mg %.^{1,21,22}

Bolshaja

Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hedelmien-, vihannesten-, ja perunantutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa (Falkenberg E.A.).

Syyslajike. Hedelmien säilyvyys on 20 vrk.

Hedelmät ovat keskikooltaan 110 g, makeita, erittäin maukkaita.²⁶

Botanitsheskaja

Lajike on jalostettu VNIISPK-hedelmänjalostus instituutissa, Oriolissa.

Syyspäärynä, jonka hedelmät kypsyvät elo-syyskuun vaihteessa ja säilyvät 2-3 viikkoa. Lajikkeen talvenkestävyys on keskinkertainen ja ruvenkestävyys on erittäin hyvä. Lajike on satoisa ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on voimakaskasvuinen, latvus on leveän-kekomainen ja tuuhea.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia, 120–130 g, tasakokoisia, lyhyenpäärynänmuotoisia, hieman vinorakenteisia. Kuori on keskipaksua, kellanvihreää ja kauttaaltaan harmaapisteistä. Peiteväri on heikkoa punerrusta. Malto on kermanvaaleaa, mehukasta, suurirakeista, makeaa ja erittäin hyvänmakuista. Hedelmien biokemiallinen koostumus: kuiva-aineita – 14,0 %, sokereita – 10,1 %, happoja – 0,10 %, C-vitamiinia – 6,8 mg %, parkkihappoja – 32 mg %, pektiiniaineita – 8,6 %, kokonaisfenolit – 56 mg %.^{6, 17,21}

Brjanskaja krasavitsa

Populjarnaja x Zimnaja miljevshaja • Geneettinen alkuperä ei ole selvillä. Lajike on valittu VSTISP-puutarha instituutin, Kokinskin tukiaseman risteytysaineistoista, Brjanskissa. Risteytysvuosi 1962 Jalostajat A.A. Vysotskijn ja I.V. Kazakov. Nimetty lajikkeeksi 1998.

Syyslajike, jonka talvenkestävyys on hyvä ja ruvenkestävyys erittäin hyvin.

Puu on keskikokoinen. Latvus kapean-kekomainen.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat suuria, 250 g, pitkän-päärynänmuotoisia, väriltään tummanruskeanpunaisia. Hedelmät kypsyvät syyskuun puolivälissä ja säilyvät joulukuulle. Malto on mehuisaa, pehmeää, erinomaisen maukasta.³

Burakovka

Alkuperä voi olla Ukrainasta (Mitshurinin tutkimukset).

Syyslajike, jonka hedelmät kypsyvät syyskuun alussa. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä ja ruvenkestävyys kohtalainen. Se on hyväsatoinen ja tulee melko nuorena satoikäiseksi.

Hedelmät ovat keskikokoisia, 100–120 g, punaisia. Malto on punaista ja hyvänmakuista.¹³, Podvorjen tiedote, omat kokemukset.

Dekabrinka

Pyrus ussuriensis no: 41-15-9 x eliittihybridi no:143 (*Limovka issyk-kulskaja* x *Flemish beauty* • Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hedelmien-, vihannesten-, ja perunantutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa (Falkenberg E.A.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1992.

Myöhäinen syyslajike, jonka hedelmät kypsyvät syyskuun lopulla ja säilyvät vuodenvaihteeseen. Talvenkestävyys on melko hyvä ja kestävyys rupea vastaan hyvä. Satoisuus on runsas, jokavuotinen ja melko aikaissatoinen..

Puu on keskikokoinen, pyöreälatvuksinen, tuuhea.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat alle keskikokoisia ja keskikokoisia, 100–120 g, päärynämuotoisia ja tasalaatuisia. Kuori on väriltään vihertävänkeltaista. Tummanpunaista peiteväriä on niukasti. Korkkihuokosia on runsaasti. Kantakuoppa on pieni, hieman korkkiutunut. Silmäkuoppa on pieni ja ahdas. Malto on valkeaa, mehuisaa, hienorakeista, aromaattista, lievähappoista, erittäin maukasta.^{1,26}

Desertnaja rossoshanskaja

Risteytys Bere zimnaja Mitshurina x *Flemish beauty* (Lesnaja krasavitsa) • Lajike on jalostettu Rossoshanskin alueellisella hedelmäntutkimusasemalla, Voroneshin oblastissa, 1952 (Uljanischeva A.M. ja Neporozhnij G.D.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1965 ja liitettiin valtiolliseen rekisteriin 1968 Brjanskin ja Voroneshin oblasteihin.

Myöhäinen kesälajike tai syyslajike, jonka hedelmät kypsyvät elo-syyskuun vaihteessa ja säilyvät jopa 2 kuukautta. Lajikkeen talvenkestävyys on melko hyvä ja kestävä rupea suhteellisen hyvin. Se on satoisa ja tulee melko nuorena satoikäiseksi. Vaatii ristipölytyksen.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan kartiomainen ja harvahko.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat yli keskikokoisia, max. 200 g, pyöreitä tai litteänpyöreitä. Kuori on ohutta, sileää ja väriltään vihertävänkeltaista. Ruosteenväriset korkkihuokokset näkyvät hyvin. Peiteväri on heikkoa ruusunpunaista. Kantakuoppa on leveä ja melko syvä. Kanta on keskipitkä, paksu ja kaareva. Silmäkuoppa on keskikokoinen. Malto on valkeaa, hienorakeista, erittäin mehuisaa, makeaa ja erittäin maukasta. Hedelmät sisältävät: sokereita – 10,2 %, happoja – 0,1 %, C-vitamiinia – 10,0 mg %, pektiiniaineita – 0,4 %.^{1,3,11}

Detskaja

Risteytys hybridi no:8 x *Djushes letnij* • Lajike on jalostettu Moskovassa, VSTISP-instituutissa (Petrov J.A., Jefimova N.V.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1998.

Aikainen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät eriaikaisesti heinäkuun lopusta-elokuun puoliväliin ja säilyvät jääkaapissa noin kuukauden. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen ja ruvenkestävyydeltään erittäin hyvä. Satoisuus on hyvä, säännöllinen ja tulee aikaisin satoikäiseksi.

Puu on korkeakasvuinen, latvukseltaan kartiomainen ja kompakti.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 70–80 g, lyhyen-päärynänmuotoisia. Kuori on vaaleankeltaista. Heikkoa oranssia peiteväriä esiintyy auringon puolella. Korkkihuokokset eivät ole näkyvissä. Kantakuoppa puuttuu. Kanta on lyhyt ja hieman kaareva. Helmimäisiä nystyjä esiintyy silmän (verhiön) ympärillä. Malto on kermanvaaleaa, pehmeää, erittäin mehukasta, makeaa ja erinomaisen maukasta.^{1,3,11}

Djuimovotshka

Risteytys hybridi no:9 x eteläiset viljelylajikkeet • Lajike on jalostettu Moskovassa, VSTISP-puutarha instituutissa (Petrov J.A., Jefimova N.F.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1998.

Syyslajike, jonka hedelmät säilyvät ainakin marraskuulle, mutta hyvässä varastossa ne säilyvät pidempään. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä ja se on ruvenkestävä. Sen satoisuus on keskitasoinen, säännöllinen ja tulee suhteellisen myöhään satoikäiseksi.

Puu on keskikasvuinen, pyöreälatvuksinen ja tuuhea.

Herkkulajike: Hedelmät ovat pieniä, 60–70 g, päärynämäisen-munanmuotoisia ja symmetrisiä. Kuori on väriltään ruskeankeltaista, kauttaaltaan korkkiutunutta. Peiteväri puuttuu. Malto on kermanvaaleaa, erittäin mehuisaa, erinomaisen maukasta ja epätavallisen makeaa.^{1, 3,11}

Djushes letnij

Vanha paikallislajike.

Kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun puolivälissä ja säilyvät 8-10 päivää. Talvenkestävyys on keskinkertainen ja ruvenkestävyys heikohko. Sen satoisuus on kohtalainen, mutta tulee suhteellisen myöhään satoikäiseksi.

Puu on voimakaskasvuinen, latvus on leveän-kekomainen ja harvahko.

Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 60–70 g, lyhyen päärynänmuotoisia. Kuori on lujaa ja keltaista. Peiteväri on ruskeanpunaista. Karmiinpunaiset korkkihuokokset ovat näkyviä. Malto on kellertävää, suhteellisen mehuisaa, löysärakenteista, makeaa ja hyvänmakuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 10,7 %, sokereita – 8,3 %, happoja – 0,10 %, C-vitamiinia – 6,2 mg %, parkkihappoja – 80 mg %, pektiiniaineita – 6,4 %, kokonaisfenolit – 52 mg %.^{4,6,17,21}

Dotsh Amura

Tjoma x shuranovka no:5 • Lajike on jalostettu Kaukoidän maatalousinstituutissa, Habarovskin alueella (Bolonjajev A.V., Tshujko A.V., Kazmin G.T., Ivantshenko G.M.). Lajike otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1991.

Aikainen syyslajike, jonka talvenkestävyys on erinomainen. Lajike on ruvenkestävyydeltään hyvä, satoisa ja tulee suhteellisen aikaisin satoikänsä.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan ylösalaisen-kartiomainen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 70–100 g, lyhyen-päärynänmuotoisia. Kuori on vahapeitteinen ja väriltään keltainen. Peiteväri on ruskeanpunaista. Korkkihuokosia on runsaasti. Kantakuoppa on leveä ja matala. Silmäkuoppa on leveä. Kanta on pitkä ja kaareva. Malto on valkeaa, mehuisaa, melko tiivistä ja pehmeää. Maku on happaman-imelä, miellyttävä ja lieväarominen.¹

Fevralskij suvenir

Talgarskaja krasavitsa x Dotsh zari • Uusia VNIIGiSPR-instituutin talvilajikkeita Mitshurinskista.

Hedelmät ovat melko suuria, hyvänmakuisia, runsassatoisia, ruvenkestäviä, ja säilyvät helmikuulle.^{16,38}

Gera

Talgarskaja krasavitsa x Dotsh zari • Lajike on jalostettu VNIIGiSPR-instituutissa, Mitshurinskissa. Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 2003.

Aikainen talvilajike, jonka hedelmät säilyvät joulu-tammikuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Se on ruvenkestävä ja hyväsatoinen.

Puu on hillittykasvuinen ja kompakti latvuksinen.

Hedelmät ovat keskikokoisia, max.150 g, vihreitä. Ruskeanpunaista heikkoa peiteväriä esiintyy auringon puolella. Ne ovat miellyttävän makuisia ja sisältävät runsaasti klorogeenihappoa – 173 mg %.¹⁶

Jakovlevskaja

Talgarskaja krasavitsa x Dotsh zari • Lajike on jalostettu VNIIGiSPR-instituutissa, Mitshurinskissa. Se otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 2003.

Talvilajike, jonka hedelmien käyttöaika on tammi-maaliskuu. Lajikkeen talven- ja ruvenkestävyys ovat hyviä. Sen satoisuus on jokavuotinen, runsas ja tulee melko nuorena satoikään.

Puu on voimakas- tai keskikasvuinen ja latvus kapean-kekomainen.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia, 125 g, max.210 g, pitkän-päärynänmuotoisia ja vihertävänkeltaisia. Peiteväri on kirkkaanpunaista. Malto on kermanvaaleaa, pehmeää, mehukasta, hieman kivisoluista, lievähappoista ja maultaan miellyttävää. Hedelmät sisältävät: sokereita – 11,6 %, happoja – 0,03 %, C-vitamiinia – 10,1 mg %, kokonaisfenolit – 122 mg %.^{11,38}

Kafedralnaja

(Olga x Flemish beauty) x (Djushes bedro x Flemish beauty) • Lajike on jalostettu Timirjazovinille nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa (Potapov S.P., Kagalkin M.V., Susov V.I.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1990.

Kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun puolivälissä ja säilyvät 10–15 vuorokautta, kylmässä 30 vuorokautta. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen ja ruvenkestävyys hyvä. Satoikään lajike tulee varhain ja on runsassatoinen.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan pyöreä tai pyöreän-kekomainen, tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 100–130 g, tasakokoisia, leveänkartiomaisia ja hieman särmikkäitä. Kuori on ohutta, kiiltävää ja kullankeltaista. Peiteväri on kirkkaanpunaista peittäen noin puolet pinnasta. Kantakuoppa puuttuu. Silmäkuoppa on pienehkö ja nystyinen. Kanta on pitkä tai keskipitkä, paksu, hieman kaareva ja vinoon kiinnittynyt. Malto on kermanväristä, tiivistä, erittäin mehuisaa, hienorakeista, lievähappoista ja erittäin maukasta.^{1,11}

Karamelnaja (60–62 TSHA)

Lajike on jalostettu K.A. Timirjazovinille nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa.

Myöhäinen syyshedelmä, jonka hedelmät kypsyvät syys-lokakuun vaihteessa ja säilyvät 1-2 kuukautta hyvissä olosuhteissa kauemminkin. Lajikkeen talvenkestävyys on melko hyvä ja ruvenkestävyys hyvä. Lajike on hyväsatoinen ja tulee satoikäiseksi suhteellisen varhain.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, max.110 g, väriltään keltaisia. Ne ovat makeita ja erittäin hyvänmakuisia.¹³

Krasulja

Pozdnaja x Maljenkaja radost • Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hedelmien-, vihannesten-, ja perunantutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa (Falkenberg E.A.).

Varhainen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun alkupuolella ja säilyvät 10-12 vuorokautta. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen ja ruvenkestävyys hyvä. Sen satoisuus on suhteellisen hyvä ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikasvuinen, pyöreälatvuksinen ja tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 90 g, max.110 g, vaihtelevankokoisia, ovaalinmuotoisia ja kauniita. Kuori on väriltään vihertävänkeltaista. Peiteväri – tummanpunaista. Malto on kermanvaaleaa, löysärakenteista, hienorakeista ja erittäin mehuisaa. Maku on miellyttävää ja mausteisen makeaa.^{16,26}

Kujbyshevskaja zolotistaja

Lajike on jalostettu Kujbyshevin alueellisella hedelmäntutkimusasemalla, Samarassa (Kedrin S.P.).

Kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun lopussa ja säilyvät 10–20 vuorokautta. Hedelmät on kerättävä mielellään ennen täyttä kypsyttää koska päärynät putoavat herkästi. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä ja se on ruvenkestävä. Satoisuus on hyvä. Tulee varhain satoikäiseksi.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat melko suuria, 150 g, pitkän-päärynämäisiä, kullankeltaisia, punaposkisia ja hyvänmakuisia. ^{13,15} podvorje

Lada

Olga (Suomalainen keltainen x Pyrus ussuriensis) x Flemish beauty (Lesnaja krasavitsa) • Lajike on jalostettu Timirjazovinille nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa 1955 (Tshizhov S.T., Potapov S.P.). Lajike otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1980, ja liitettiin valtiolliseen rekisteriin 1993 Vladimirin-, Moskovan-, ja Samaran oblasteihin.

Varhainen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun puolivälin jälkeen ja pysyvät hyvin puussa. Hedelmät säilyvät 10–15 vuorokautta ja kylmässä 0 °C jopa 40–60 vuorokautta. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen ja ruvenkestävyys hyvä. Sen satoisuus on runsas, säännöllinen ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, latvukseltaan kartiomainen ja harvahko.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 100–110 g, leveän-päärynämäisiä. Kuori on ohutta, vaaleankeltaista, korkkihuokoset pieniä. Peiteväri on vaaleankirkkaanpunaista peittäen alle puolet pinnasta. Kantakuoppa puuttuu ja kannan kiinnityskohdassa on pienehkö pullistuma. Kanta on keskipitkä, paksu ja hieman kaareva. Silmäkuoppa on pieni, ahdas ja nystyinen. Malto on kellertävää, melko mehuisaa,

hienorakeista, lieväaromista, happaman-imelää ja hyvän makuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 15,7 %, liukoisia-aineita – 12,2 %, sokereita – 7,2 %, happoja – 0,27 %, kokonaisfenolit – 92 mg %. Tiedot: 1,3,11,

Lel

Vinnaja x Ljubimitsa Jakovleva • Lajike on jalostettu Lisavenkolle nimetyssä Siperian puutarhainstituutissa, Barnaulissa (Putshkin I.A.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1993 ja liitettiin rekisteriin 1998 Altain tasavaltaan, Hakassian tasavaltaan, Altain kraihin ja Krasnojarskin kraihin.

Kesäpäärynä, jonka hedelmät kypsyvät elokuun puolivälin jälkeen ja säilyvät viikon. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä, samoin ruvenkestävyys. Sen satoisuus ja aikaisuus on keskitasoa.

Puu on korkeahko, latvukseltaan ellipsinmuotoinen, ei kovin tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmien keskikoko on 68-75 g, max.100 g, leveän-päärynänmuotoisia, heikosti särmikkäitä ja tasakokoisia. Kuori on väriltään vihertävänkeltaista. Korkkihuokokset ovat vihreitä, ja selvästi näkyvissä. Peiteväri on punaviirusta, suhteellisen runsaasti. Kantakuoppa puuttuu. Kanta on pitkä ja ohut. Silmäkuoppa on keskikokoinen, särmikäs. Malto on valkeaa, pehmeää, mehuisaa, suussa sulavaa, happaman-imelää, mausteista ja herkullisen makuista.^{1,3,16}

Lida

Suomalainen keltainen (Finljandskaja zholtaja) x Olga pyrus ussuriensis • Lajike on Poljan ja Tjoman sisarlajike. Risteytyksen on tehnyt Habarovskissa, 1900-luvun alkupuolella (Lukashov A.M.). Keltaisen suomalaisen päärynän hän on saanut Kaukoitään ilmeisesti Regelin taimistosta, Pietarista.

Kesälajike, jonka talvenkestävyys on erittäin korkea. Lajike on ruvenkestävyydeltään hyvä.

Taloushedelmä: Hedelmät ovat pienikokoisia, 24-33 g, maultaan happamia. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 17,2 %, sokereita – 9,1 %, happoja – 1,47 %, C-vitamiinia – 8 mg %, kivennäisaineita – 0,34 %.^{31,39}

Lira

Bere zimnaja Mitshurina x Flemish beauty (Lesnaja krasavitsa) • Lajike on jalostettu valtakunnallisessa hedelmänjalostusinstituutissa, Oriolissa (Sedov E.N., Parshin A.V., Mihejeva M.V., Krasova N.G., Glasova N.M.).

Aikainen talvilajike, jonka hedelmät kypsyvät syyskuun lopulla ja säilyvät vuodenvaihteeseen. Lajikkeen talvenkestävyys on keskinkertainen ja parempi kuin Syysbergamotilla ja ruvenkestävyys hyvä. Sen satoisuus on runsas, säännöllinen ja tulee nuorena satoikäiseksi.

Puu on suurikokoinen ja latvukseltaan leveän-kekomainen.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat suurehkoja, 150 g, max.205 g, näyttäviä, tasakokoisia, muodoltaan leveän-päärynämäisiä tai pitkän-päärynämäisiä, vinorakenteisia ja ympärökseltään laajasärmäisiä. Kuori on sileää, kuivaa, himmeää ja väriltään vihertävää. Peiteväri on himmeää ruusunpunaista. Malto on valkeaa, tiivistä, hienorakeista, erittäin mehukasta, lieväaromista, makeaa, lievähappoista ja miellyttävän makuista. Hedelmät sisältävät: sokereita – 7,9 %, happoja – 0,1 %, C-vitamiinia – 14,0 mg %.¹¹

Lukashovka rannaja

Timirjazovinn akatemiasta ja ilmeisesti alun perin Habarovskista, Lukashovin risteytyksistä 1900-luvun alkupuolelta peräisin

Aikainen kesäpäärynä, joka on kokeilussa Sallassa

Moskovskaja (Moskovskaja osennaja)

Risteytys Tonkovetka x Kjure (Williams) • Lajike on jalostettu NIZISNP-puutarha instituutissa (nyk.VSTISP), Moskovassa molemmin puolin toista maailmansotaa. (Jefimov V.A.).

Myöhäinen kesä- tai aikainen syyslajike, jonka hedelmät kypsyvät syyskuun alussa ja säilyvät 2 viikkoa tai jääkaapissa jopa kuukauden. Lajikkeen talvenkestävyys on korkeintaan keskinkertainen ja Melba-omenalajikkeeseen verrattava. Sen ruvenkestävyys on kohtalainen. Sen satoisuus on keskinkertainen, säännöllinen ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan kartionmuotoinen ja kompakti.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat pienehköjä, 80–100 g, muodoltaan pitkän-päärynämäisiä. Kuori on väriltään vihertävänkeltaista, peiteväri – ruusunpunaista. Malto on mehevää, pehmeää, makeaa, aromaattista, erittäin miellyttävän makuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 15,4 % sokereita – 10,1 %, happoja – 0,18 %, C-vitamiinia – 10,1 mg %, 3,22,23

Muratovskaja

5-18-116: (Sejanets Jakovleva 111 (*P. ussuriensis* x Flemish beauty) x Clapp´s favourite) x Williams • Lajike on jalostettu valtakunnallisessa VNIISPK-hedelmänjalostusinstituutissa, Oriolissa 1975 (Sedov E.N., Kuznetsova A.G. ja Krasova N.G.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1993.

Syshedelmä. Päärynät kypsyvät elo-syyskuun vaihteessa, ja säilyvät marraskuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on melko hyvä ja ruvenkestävyydeltään se on erittäin hyvä. Satoisuus on korkea. Tulee varhain satoikään. Pöytähedelmä.

Puu on keskikokoinen. Latvus on muodoltaan leveän-kekomainen.

Hedelmät ovat keskikokoisia, 130 g, tasakokoisia, päärynänmuotoisia, ympärykseltään särmikkäitä, hieman vinorakenteisia. Kuori on hienoa, sileää, rasvaista, sameaa, väriltään keltaista. Punainen, viirukas peiteväri peittää noin puolet pinnasta. Korkkihuokokset ovat heikosti näkyviä. Kantakuoppa puuttuu. Silmäkuoppa on ahdas, keskisyvä, hieman särmikäs. Kanta on lyhyt ja paksu. Malto on vaaleankeltaista, tiivistä, mehuisaa, suussasulavaa, maultaan happaman-imelää, miellyttävää. Hedelmien kemiallinen koostumus: kuiva-aineita – 11,6 %, sokereita – 7,8 %, happoja – 0,26 %, C-vitamiinia – 6,1 mg %, kokonaisfenolit – 94 mg %. Tiedot: 1,11,21

Narjadnaja Jefimova

Tonkovetka x *Clapp´s favourite* Lajike on jalostettu Moskovassa, VSTISP-puutarhainstituutissa 1936-1950 (Jefimov V.A.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1964 ja liitettiin rekisteriin 1974, Moskovon ja Rjazanin oblastiin.

Syyslajike, jonka hedelmät kypsyvät syyskuun alkupuolella ja säilyvät 2 viikkoa. Lajikkeen talvenkestävyys on kohtalaisen hyvä ja ruvenkestävyys hyvä. Sen satoisuus on runsas ja säännöllinen.

Puu on voimakaskasvuinen ja latvukseltaan kekomainen.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia, 110–135 g, tasakokoisia, pitkänpäärynämäisiä. Kuori on väriltään kellanvihreää. Kirkkaan-vadelmanpunainen peiteväri peittää suurimman osan pinnasta. Kantakuoppa puuttuu. Silmäkuoppa on pieni ja hieman särmikäs. Kanta on pitkä ja kaareva. Sen tyvessä on pullistuma. Malto on kermanvaaleaa, suhteellisen mehuisaa ja – tiivistä, happaman-imelää ja suussa sulavaa. Maultaan hedelmät ovat hyviä, vaikka niissä voi esiintyä lievää karvautta. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 15,2 %, sokereita – 11 %, happoja – 0,34 %, C-vitamiinia – 5,7 mg %, parkkihappoja – 133 mg %, pektiiniaineita – 10,8 %, kokonaisfenolit – 176 mg %.^{1,3,11,21,22}

Nezhnost

Tjoma x Clapp's favourite • Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä VNIIGiSPR-instituutissa, Mitshurinskissa (Jakovlev P.H., Jakovlev S.P.).

Aikainen syyslajike, jonka hedelmät kypsyvät syyskuun puolivälissä ja säilyvät 15 vuorokautta, kylmässä kauemminkin. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen ja ruvenkestävyys erittäin hyvä. Sen satoisuus on hyvä, jokavuotinen ja tulee varhain satoikäiseksi..

Puu on suurikokoinen, latvukseltaan leveän-ovaalinmuotoinen ja harvahko.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikooltaan 150 g, max.180 g, pyöreitä tai munanmuotoisia, tasakokoisia, väriltään kellanvihreitä ja joskus auringon puolelta heikosti punaposkisia. Malto on erittäin mehukasta, happaman-imelää ja hyvänmakuista. Hedelmät sisältävät runsaasti arbutiinia, sekä klorogeenihappoa – 195 mg %.^{4,10,16}

Nika

Talgarskaja krasavitsa x Dotsh zari • Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä VNIIGiSPR-instituutissa, Mitshurinskissa. Uusi lajike joka on ollut valtakunnallisessa kokeilussa vuodesta 2003.

Aikainen talvilajike, jonka hedelmien käyttöaika on marras-tammikuu. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä ja ruvenkestävyys hyvä. Satoisuus on runsas ja tulee suhteellisen varhain satoikään.

Puu on keskikokoinen ja pyöreälatvuksinen.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia, 140 g, max.200 g, muodoltaan katkaistunpäärynämäisiä, väriltään vihertävänkeltaisia ja kirkkaan punaposkisia. Malto on kermanvaaleaa, mehuisaa, pehmeää, happaman-imelää, aromaattista ja maultaan miellyttävää. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 15,7 %, sokereita – 10,2 %, happoja – 0,40 %, C-vitamiinia – 6,2 mg %, kokonaisfenolit – 122 mg %.^{11,38}

Olga

Suomalainen keltainen x P. ussuriensis • Lajike on jalostettu Habarovskissa, 1900-luvun alkupuolella (Lukashov A.M.).

Aikainen syyspäärynä, jonka hedelmät kypsyvät syyskuun alussa ja säilyvät 15–20 vuorokautta ja jääkaapissa 2 kuukautta. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen ja ruvenkestävä suhteellisen hyvä. Sen satoisuus on hyvä, säännöllinen ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, latvukseltaan kartiomainen ja tuuhea.

Taloushedelmä: Hedelmät ovat pieniä, max. 50-60 g (Pollin tutkimuksissa vain 20-37g), muodoltaan ovaalin-päärynämäisiä. Kuori on väriltään kellanvihreää. Kantakuoppa on pieni ja ahdas. Silmäkuoppa on leveä ja matala. Malto on mehuisaa, karkeaa, voimakashappoista, hieman karvaanmakuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 17,7 %, sokereita – 8,4 %, happoja – 1,93 %, C-vitamiinia – 6 mg %, kivennäisaineita – 0,29 %, 1,3,21,39

Orlovskaja krasavitsa

Bergamot novik x Clapp's favourite • Lajike on jalostettu valtakunnallisessa VNIISPK – hedelmänjalostusinstituutissa, Orolissa, 1977-1990 (Sedov E.N., Kuznetsova A.G., Krasova N.G.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1993.

Kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun alkupuoliskolla ja säilyvät 2-3-viikkoa. Lajikkeen talvenkestävyys on keskinkertainen ja ruvenkestävyys hyvä. Sen satoisuus on runsas ja tulee suhteellisen aikaisin satoikäiseksi.

Puu on korkeakasvuinen, latvukseltaan kartiomainen ja tuuhea.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat yli keskikokoisia, 150–170 g, tasakokoisia, päärynänmuotoisia, vinorakenteisia ja ympärykseltään loivasärmäisiä. Kuori on sileää, sameapintaista, rasvaista, vihertävänkeltaista. Peiteväri on punaista tai ruskeanpunaista, auringon puoleisella poskella. Korkkihuokosia on runsaasti ja ne ovat hyvin näkyvissä. Kantakuoppa puuttuu. Silmäkuoppa on pieni ja ahdas. Kanta on keskipitkä, paksu, ja kaareva. Malto on vihertävää, pehmeää, mehukasta ja hienorakeista. Maku on miellyttävän makea. Hedelmät sisältävät: sokereita – 9,2 %, happoja – 0,21 %, C-vitamiinia – 3,8 mg %, kokonaisfenolit – 124,3 mg %.^{1,11}

Orlovskaja letnaja

Bergamot novik x Clapp's favourite • Lajike on jalostettu valtakunnallisessa VNIISPK – hedelmänjalostusinstituutissa, Oriolissa, 1977 (Sedov E.N., Kuznetsova A.G., Krasova N.G.). Lajike otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1994.

Aikainen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät heinä-elokuun vaihteessa ja säilyvät 7-10 vuorokautta. Lajikkeen talvenkestävyys on keskinkertainen ja ruvenkestävyys hyvä. Sen satoisuus on runsas, säännöllinen ja tulee satoikään nuorena. Lajike on triploidi.

Puu on suurikokoinen, korkea. Latvus on leveän-kekomainen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat suuria, 210 g, max. 270 g, tasakokoisia, päärynänmuotoisia ja hieman vinorakenteisia. Kuori on sileää, kuivaa, himmeäpintaista ja vihertävänkeltaista. Peiteväriä on melko niukasti. Se on himmeinä oranssinpunaisina pisteinä. Korkkihuokokset ovat pieniä ja harvalukuisia. Kantakuoppa puuttuu. Silmäkuoppa on pieni ja sileä. Kanta on pitkä, paksu ja hieman kaareva. Malto on valkeaa, kuoren alta hieman vihertävää, tiivistä, hienorakeista, makeaa, lieväaromista ja erittäin maukasta. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 10,1 %, sokereita – 8,2 %, happoja – 0,16 %, C-vitamiinia – 5,6 mg %, kokonaisfenolit – 36,3 mg %.^{1,11}

Osennaja metshta

Koperetshka no:10 (*P. ussuriensis* x Bere Ligelja) x Dekanka zimnaja • Lajike on jalostettu VNIIGiSPR – instituutissa, Mitshurinskissa (Jakovlev P.N., Jakovlev S.P.L.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1977 ja liitettiin rekisteriin 1995 Voronezhin oblastiin.

Myöhäinen syyslajike, jonka hedelmät kypsyvät lokakuussa ja säilyvät marraskuulle.

Hyvässä kylmävarastossa ne säilyvät jopa kuusi kuukautta. Talvenkestävyys on hyvä ja Ruvenkestävyys erinomainen. Sen satoisuus on korkea ja jokavuotinen.

Puu on hillittykasvuinen, latvukseltaan kartionmuotoinen, kompakti.

Yleiskäyttölajike: Erinomainen taloushedelmä.. Hedelmät ovat pienehköjä, 65–80 g, munanmuotoisia ja hieman vinorakenteisia. Kuori on väriltään vihertävänkeltaista. Korkkihuokokset näkyvät heikosti. Peiteväri on heikkoa ja punaista. Kuoren pinnalla on korkkiumia. Hedelmän kanta on lyhyt. Malto on valkeaa, tiivistä, hienorakeista, mehuisaa, happaman-imelää, maultaan voimakasta ja raikasta. Koostumus: sokereita – 14,2 %, happoja – 0,78 %, C-vitamiinia – 9,0 mg %, kokonaisfenolit – 48 mg %.^{1,3,4,10,11}

Otradnenskaja

Risteytys *Tjoma x Flemish beauty* Lajike on jalostettu Timirjazovinille nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa (Tshizhov S.T. ja Potapov S.P.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1980 ja liitettiin valtiolliseen rekisteriin 2000, Keski-Venäjän mustanmullan-alueelle.

Syyslajike, jonka hedelmät kypsyvät syyskuun puolivälissä ja säilyvät 20 vuorokautta, kylmässä kauemmin. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen ja ruvenkestävyys erittäin hyvä. Sen satoisuus on runsas, säännöllinen ja tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on korkeintaan keskikokoinen, latvukseltaan pyöreän-kartiomainen, tuuhea.

Yleiskäyttölajike tai taloushedelmä: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 100–110 g, muodoltaan vinoneliömäisiä tai pyöreitä. Kuori on keskipaksua, sileää, himmeäpintaista ja kellanvihreää. Peiteväri on tummanpunaista ja peittää alle puolet pinnasta. Kantakuoppa on pieni ja ahdas. Kanta on pitkä ja ohut. Silmäkuoppa ahdas. Malto on kellertävää, keskikovaa, vähämehuista, hienorakeista, happaman-imelää ja maultaan tyydyttävää. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 15,8 %, liukoisia-aineita – 10,8 %, sokereita – 8,2 %, happoja – 0,3 %, kokonaisfenolit – 137 mg %.^{1,11}

Pamjat Anzina

Lajike on jalostettu K.A. Timirjazovinille nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa.

Aikainen syyslajike, jonka hedelmät kypsyvät syyskuun puolivälissä ja säilyvät 15 vrk. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä ja satoisuus melko runsas.

Hedelmät ovat keskikokoisia, punaposkisia ja maukkaita.¹³

Pamjat Jakovleva

Tjoma (Suomalainen keltainen x P. ussuriensis) x Olivier de Serre • Lajike on jalostettu yhteistyössä VNIIGiSPR – instituutin ja Mitshuriskin maatalousyliopiston välillä, Mitshurinskissa (Jakovlev P.H., Jakovlev S.P., Nesterov J.S., Korshikova R.M.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1980 ja liitettiin valtionrekisteriin 1985.

Aikainen syyspäärynä, joka kypsyy syyskuun alkupuoliskolla ja säilyy jopa joulukuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä ja hedelmät kestää hyvin käsittelyä. Ruvenkestävyys on erittäin hyvä. Sen satoisuus on runsas ja tulee varhain satoikään. Lajike on hyvin itsepölytyvä.

Puu on matalakasvuinen, latvukseltaan pyöreä ja tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 125 g, max.250 g, muodoltaan leveän-päärynämäisiä ja hieman särmikkäitä. Kuori on kiiltävää ja vaaleankeltaista. Peitevärinä on

heikkoa oranssia. Korkkihuokosia on vähän. Kantakuoppa puuttuu. Silmäkuoppa on ahdas ja keskisyvä. Kanta on pitkä, keskipaksu ja suora. Malto on kermanvaaleaa ja mehuisaa, hieman kivisoluista siemenkodon ympäriltä. Maultaan hedelmät ovat makeita, lievähappoisia ja miellyttävän aromaattisia. Hedelmät sisältävät: sokereita – 12,2 %, happoja – 0,25 %, C-vitamiinia – 9 mg %, katekiineja – 30,2 mg %, klorogeenihappoa – 173 mg %, sekä runsaasti arbutiinia. 1,3,11,16

Pamjat Parshina

Bere zimnaja Mitshurina x Bergamot osennij (Syysbergamotti) • Lajike on jalostettu valtakunnallisessa VNIISPK – hedelmänjalostusinstituutissa, Oriolissa 1955 (Sedov E.N., Parshin A.V., Mihejeva M.V.). Valtakunnalliseen kokeiluun lajike otettiin 1977 ja valtionrekisteriin 1989 Orlovin oblastiin.

Varhainen syys hedelmä, jonka hedelmät kypsyvät syyskuun alussa ja säilyvät lokakuulle. Talvenkestävyys on suhteellisen hyvä ja ruvenkestävyys hyvä. Sen satoisuus on runsas, jokavuotinen, mutta tulee suhteellisen myöhään satoikään.

Puu on voimakaskasvuinen ja latvukseltaan leveän-kartiomainen.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia, 130 g, tasakokoisia, lyhyenpäärynämuotoisia ja vinorakenteisia. Kuori on kuivaa, himmeäpintaista, vihertävänkeltaista. Korkkihuokokset ovat pieniä, harmaita. Peiteväri on heikkoa punerrusta. Kantakuoppa puuttuu. Silmäkuoppa on leveä ja syvä. Kanta on pitkä, keskipaksu ja kaareva. Malto on valkeaa, tiivistä, suurirakeista, mehuisaa, makeaa ja miellyttävän makuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 13,6 %, sokereita – 9,2 %, happoja – 0,12 %, C-vitamiinia – 6,1 mg %, pektiiniaineita – 7,3 %, parkkihappoja – 44 mg %, kokonaisfenolit – 41,3 mg %. 1,3,11,21

Pamjat Zhegalova

Olga x Flemish beauty (Lesnaja krasavitsa) • Lajike on jalostettu Timirjazovinille nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa (Tshizhov S.T. ja Potapov S.P.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1990.

Myöhäinen syyslajike, jonka hedelmät kypsyvät syyskuun lopussa ja säilyvät 30-50 vuorokautta, kylmässä jopa 100-120 vrk. Lajikkeen talvenkestävyys on melko hyvä ja ruvenkestävyys erittäin hyvä. Sen satoisuus on keskitasoa, säännöllinen ja aikassatoinen.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan leveän-kekomainen, ei kovin tuuhea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 120–130 g, muodoltaan päärynämäisiä tai munanmuotoisia. Kuori on ohutta, melko lujaa, sileää, kiiltävää, joskus hieman rasvaista, ja väriltään vihertävänkeltaista. Peiteväri puuttuu tai on erittäin heikkoa. Korkkihuokokset ovat selvästi näkyvissä ja ovat korkkiutuneita. Kantakuoppa on ahdas ja pieni. Silmäkuoppa on särmikäs, leveä ja matala. Malto on hieman kellertävää, erittäin mehukasta, pehmeää, happaman-imelää, aromaattista ja miellyttävän makuista. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 16,6 %, liukoisia aineita – 14,1 %, sokereita – 9,2 %, happoja – 0,41 %, kokonaisfenolit – 212 mg %. 1,11

Prazdnitshnaja

Lajike on jalostettu Timirjazovinille nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa.

Myöhäinen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elo-syyskuun vaihteessa ja säilyvät 20 vuorokautta. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä ja ruvenkestävyys hyvä. Sen satoisuus on

melko runsas.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat melko pienikokoisia, max.100 g, väriltään keltaisia ja maultaan herkullisia.¹³

Rossoshanskaja krasivaja

Tonkovetka miljevskaja x Clapp's favourite • Lajike on jalostettu Rossoshanskin alueellisella hedelmäntutkimusasemalla, Rossoshin kaupungissa, Voronezhin oblastissa (Neporozhniy G.D., Uljanischeva A.M.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1968 ja valtiolliseen rekisteriin se liitettiin v.1986 Belgorodin, ja Voronezhin oblasteihin.

Myöhäinen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun lopulla ja säilyvät pari viikkoa, varastossa jopa kuukauden. Talvenkestävyys on kohtalainen ja ruvenkestävyys hyvä. Hedelmät kestävät hyvin käsittelyä. Sen satoisuus on runsas ja tulee melko aikaisin satoikäiseksi. Osittain itsepölytyvä

Puu on voimakaskasvuinen, latvukseltaan kekomainen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 100-120 g, pitkän-päärynänmuotoisia, tasalaatuisia. Kuori on ohutta ja vaaleankeltaista. Peiteväri on tummanpunaista peittäen yli puolet pinnasta. Korkkihuokokset ovat vihreitä ja näkyviä. Kantakuoppa puuttuu. Kannan tyvessä on pullistuma. Silmäkuoppa on pieni ja poimuinen. Kanta on pitkä ja kaareva. Malto on kellertävää, mehukasta, happaman-imelää ja miellyttävän makuista. Hedelmien kemiallinen koostumus: kuiva-aineita – 12,4 %, sokereita – 9,4 %, happoja – 0,17 %, 1,3,11

Rumjanaja Kedrina

Lajike on jalostettu Samaran alueellisella puutarhantutkimusasemalla (Kedrin S.P.).

Myöhäinen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun loppupuolella ja säilyvät kuukauden, jos ne poimitaan ennen täyttä kypsyttää. Lajikkeen talvenkestävyys on keskinkertainen. Sen satoisuus on tyydyttävä, jokavuotinen, mutta tulee satoikäiseksi melko myöhään, 6-8 vuotta istuttamisen jälkeen.

Puu on melko voimakaskasvuinen, latvukseltaan leveän-kekomainen.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia, 145 g, päärynänmuotoisia, ympärykseltään nystyisiä ja erittäin kauniita. Kuori on vihertävänkeltaista. Peiteväri on ruskeanpunaista. Malto on pehmeää, happaman-imelää ja erinomaisen maukasta.^{15,40}

Rumjanaja letnaja

Alkuperä tuntematon, peräisin Timirjazovinn maatalousakatemiasta Moskovasta.

Varhainen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun alussa ja säilyvät 5 päivää. Lajikkeen talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Se on ruvenkestävä ja satoisuus on melko runsas.

Hedelmät ovat keskikokoisia, 120 g, punaposkisia ja miellyttävän makuista.¹³

Rusanovskaja

Flemish beauty x Bere zimnaja Mithurina • Lajike on jalostettu valtakunnallisessa hedelmänjalostusinstituutissa, Oriolissa 1955–1971 (Sedov E.N., Parshin A.V., Krasova N.G., Mihejeva M.V.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1986.

Kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun puolivälissä ja säilyvät korkeintaan kaksi

viikkoa. Lajikkeen talvenkestävyys on keskinkertainen ja ruvenkestävyys hyvä. Sen satoisuus on erinomainen ja suhteellisen aikaissatoinen.

Puu on voimakaskasvuinen, latvukseltaan leveän-kartiomainen, osittain riippuvaoksainen.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia, 150 g, max. 200 g, leveän-munanmuotoisia ja tasalaatuisia. Kuori on sileää, rasvaista, sameaa ja vihertävänkeltaista. Punaista, melko voimakasta peiteväriä on runsaasti. Korkkihuokokset ovat pienikokoisia, vihreitä, runsaslukuisia ja hyvin erottuvia. Kantakuoppa on pieni ja ahdas. Silmäkuoppa on leveä ja matala. Kanta on lyhyt, paksu ja kaareva. Malto on kermanvaaleaa, mehukasta, pehmeää, makeaa ja erittäin maukasta. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 12,1 %, sokereita – 9,3 %, happoja – 0,11 %, C-vitamiinia – 7,1 mg %, parkkihappoja – 59 mg %, pektiiniaineita – 6,3 %, kokonaisfenolit – 29 mg %.^{1,21}

Samarjanka

Lajike on jalostettu Samarán alueellisella puutarhantutkimusasemalla (Kedrin S.P.).

Myöhäinen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun loppupuolella ja säilyvät hyvässä varastossa 3-viikkoa. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on jokavuotinen mutta tulee satoikäiseksi suhteellisen myöhään, 6-7- vuotta istutuksen jälkeen.

Puu on keskikokoinen, latvukseltaan leveän-kekomainen.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia, 130 g, lyhyen-päärynänmuotoisia. Kuori on väriltään vihertävänkeltaista. Korkkihuokosia on runsaasti. Ne ovat vihreitä ja selvästi erottuvia. Malto on valkeaa, mehuisaa, happaman-imelää ja miellyttävän makuista.¹⁵

Severjanka

Koperetshka mitshurinskaja no:12 (P. ussuriensis x Bere Ligelja) x Clapp's favourite • Lajike on jalostettu VNIIGiSPR – instituutissa, Mitshurinskissa (Jakovlev P.N.). Valtakunnalliseen kokeiluun lajike otettiin 1964 ja rekisteriin se liitettiin 1965, useille alueille, Volgan varrelle, Uralille, Länsi -, ja Itä-Siperiaan sekä Kaukoitään.

Aikainen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun puolivälin tienoilla ja säilyvät 10-14 vuorokautta. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen ja ruvenkestävyys erittäin hyvä. Sen satoisuus on korkea, säännöllinen, ja tulee nuorena satoikäiseksi.

Puu on keskikasvuinen, latvus on leveän-kekomainen, melkein pyöreä ja tuuhea.

Talousedelmä: Hedelmät ovat vaihtelevan kokoisia, pienehköjä, 62–125 g, tylpän-kartiomaisia. Kuori on paksua, kestävä ja keltaista. Vihreät korkkihuokokset ovat selvästi näkyvissä. Peiteväri on heikkoa, ruusunpunaista. Kantakuoppa on pieni ja ahdas. Silmäkuoppa on leveä ja matala. Kanta on keskipitkä, ja – paksu, suora, tai hieman kaareva. Malto on kermanväristä, tiivistä, karkeaa, mehuisaa, viinihappoisen-makeaa ja suhteellisen maukasta. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 16 %, sokereita – 10 %, happoja – 0,3 %, C-vitamiinia – 6,0 mg %.^{1,3,23}

Severjanka krasnoschekaja

Severjanka x krasnoschekaja • Lajike on jalostettu VNIIGiSPR – instituutissa, Mitshurinskissa (Jakovlev S.P., Ilina J.K.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1998.

Myöhäinen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun puolivälin aikoihin ja säilyvät pari viikkoa. Lajikkeen talvenkestävyys on erittäin hyvä. Se kukkii aikaisin, mutta kukat kestävät hallaa hyvin ja sen ruvenkestävyys on erinomainen. Sen satoisuus on runsas,

säännöllinen ja tulee suhteellisen varhain satoa tuottavaksi.

Puu on nopeasti kasvava, keskikokoinen ja latvukseltaan leveän-kartiomainen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, max.130 g, kohtalaisen tasakokoisia, ovaalinmuotoisia tai pyöreitä. Kuori on keltaista, tummanpunaisella peitevärillä, jota on runsaasti. Korkkihuokokset ovat harmaita ja heikosti erottuvia. Kantakuoppa puuttuu. Silmäkuoppa on pieni. Kanta on keskipitkä, paksu ja suoraan kiinnittynyt. Malto on kermanvaaleaa, mehukasta, hienorakeista, kivisoluista siemenkodan ympäriltä, ja aromaattista. Maku on happaman-imelä ja miellyttävä. Hedelmien koostumus: sokereita – 9,4 %, happoja – 0,75 %, C-vitamiinia – 7,04 mg %, pektiiniaineita – 0,64 %, kokonaisfenolit (katekiineja) – 46 mg %, arbutiinia – 3,81 %.^{1,11}

Skazotshnaja

Nezhnost x povislaja • Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hedelmien-, vihannesten-, ja perunantutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa (Falkenberg E.A.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1993 ja suositellaan kokeiltavaksi Uralin-, Volgan varren- ja Keski-Venäjän alueille.

Aikainen syys hedelmä, jonka päärynät kypsyvät syyskuun alussa ja säilyvät 20 vrk. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä, se kestää hyvin rupea, punkkeja ja kuivuutta. Satoisuus on runsas. Tulee suhteellisen myöhään satoa tuottavaksi.

Puu on keskikokoinen, latvus on kapean-kekomainen ja kompakti.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat suuria, 160–200 g, max.250 g, päärynämäisiä muodoltaan ja suhteellisen tasalaatuisia. Kuori on kellanvihreää, auringon puolelta heikosti punottavaa. Korkkihuokokset ovat suuria, harmaita, runsaslukuisia ja hyvin erottuvia. Malto on valkeaa, mehuisaa, hienorakeista ja suhteellisen tiivistä. Maultaan hedelmät ovat lievähappoisia, makeita, miellyttävän mausteisia ja erittäin hyviä.^{1,41}

Skorospelka iz Mitshurinska

(*P. ussuriensis* x Bere Ligelja) x Citron de Karme • Lajike on jalostettu VNIIGiSPR – instituutissa, Mitshurinskissa (Jakovlev S.P., Gribanovskij A.P.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1986 ja sitä suositellaan kokeiltavaksi lähinnä Keski-Venäjän alueilla.

Varhainen kesälajike, jonka hedelmät alkavat kypsyä heinäkuun lopulla, säilyvät 7-8 vuorokautta, mutta putoavat herkästi. Talvenkestävyys on hyvä ja ruvenkestävyys erinomainen. Sen satoisuus on runsas ja aikaisin alkava.

Puu on melko suurikokoinen, pyöreälatvuksinen.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat pienehköjä, 70 g, max.84 g, muodoltaan pyöreän-päärynämäisiä. Kuori on sileää, lievästi korkkiutunutta ja väriltään kellanvihreää. Heikkoa ruusunpunaista voi esiintyä. Kantakuoppa puuttuu. Kanta on pitkä ja ohut. Malto on kermanvaaleaa, erittäin mehukasta, melko tiivistä, happaman-imelää ja hyvän makuista. Hedelmät sisältävät: sokereita – 8,2 %, happoja – 0,78 %, C-vitamiinia – 13,5 mg %, kokonaisfenolit – 120 mg %, sekä runsaasti arbutiinia.^{1,11,16}

Stolishnaja

Peräisin Moskovasta Timirjazovinn maatalousakatemiasta.

Syyslajike, jonka hedelmät ovat erittäin suuria ja väriltään kirkkaanpunaisia. ¹³

Sverdlovtsanka

Polja (Suomalainen keltainen x *P. ussuriensis*) x Bere mlijevskaja • Lajike on jalostettu Vaviloville nimetyssä Saratovin maatalousakatemiassa, yhteistyössä Saratovin puutarhantutkimusaseman ja Sverdlovskin (nykyisen Jekaterinburg) puutarhantutkimusaseman kanssa (Kotov L.A. ja Kondratjeva G.V.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1993.

Kesä-syyslajike, jonka hedelmät kypsyvät Jekaterinburgissa syyskuun puolivälissä, ja säilyvät 1,5 kuukautta. Saratovissa hedelmät kypsyvät huomattavasti aiemmin, eivätkä säily pitkään. Lajikkeen talvenkestävyys on Saratovissa erinomainen, Jekaterinburgissa keskinkertainen. Ruvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on runsas, jokavuotinen ja tulee suhteellisen nuorena satoa tuottavaksi.

Puu on suhteellisen pienikokoinen, latvus on kekomainen ja kompakti.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 100–150 g, päärynänmuotoisia ja ympärykseltään heikosti nystyisiä. Kuori on vihertävänkeltaista ja tavallisesti peiteväritöntä. Korkkihuokokset ovat vihreitä ja hyvin erottuvia. Kanta on pitkä ja kaareva. Malto on valkeaa, keltajuovaista, erittäin mehukasta, suussa sulavaa, aromaattista, happamanimelää ja erinomaisen maukasta.^{1,21,42}

Tihij don

Lajike on jalostettu Rossoshanskin alueellisella hedelmäntutkimusasemalla, Voronezhin oblastissa.

Talvilajike, jonka hedelmät ovat erittäin suurikokoisia.^{16,32}

Tjutshevskaja

Hybridi no:11-11-163: (Severjanka x Rossoshanskaja rannaja + Merezhka) x Amiral Gervais • Lajike on jalostettu VNIISPK – hedelmänjalostusinstituutissa, Oriolissa, 1976-1993 (Sedov E.N., Kuznetshova A.G., Krasova N.G.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1994.

Aikainen syyslajike, jonka hedelmät kypsyvät syyskuun alkupuolella, ja säilyvät lokakuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on suhteellisen hyvä ja ruvenkestävyys erittäin hyvä. Sen satoisuus on hyvä ja tulee nuorena satoikään.

Puu on korkeakasvuinen, latvus on ovaalinmuotoinen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat keskikokoisia, 140 g, tasakokoisia, kellokukan-muotoisia ja särmikkäitä. Kuori on väriltään vihertävänkeltaista. Korkkihuokokset ovat vihreitä ja näkyvät selvästi. Peiteväri on heikkoa karmiininpunaista peittäen noin puolet pinnasta. Kantakuoppa on pieni. Silmäkuoppa pieni ja rypistynyt. Kannan tyvessä on pullistuma. Kanta on pitkä, paksu ja kaareva. Malto on vihertävää, tiivistä, hienorakeista, mehuisaa, makeaa ja miellyttävän makuista. Hedelmät sisältävät: sokereita – 9,1 %, happoja – 0,14 %, C-vitamiinia – 8,3 mg %, kokonaisfenolit – 84 mg %.^{1,21}

Tonkovetka

Lajike on todella vanha paikallislajike Keski-Venäjältä. Mainintoja lajikkeesta löytyy kirjallisuudesta jo 1700-luvun alusta. Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1947 ja samana vuonna rekisteriin monille alueille.

Kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun puolivälin jälkeen ja säilyvät 5-7 vuorokautta. Lajikkeen talvenkestävyys on erittäin hyvä, mutta ruvenkestävyys heikko. Sen satoisuus

on runsas, mutta tulee myöhään satoikäiseksi. Puulla on merkitystä myös perus-, ja välirunkona.

Puu on voimakaskasvuinen ja latvukseltaan leveän-kartiomainen.

Taloushedelmä: Hedelmät ovat pienehköjä, 50–60 g, max.90 g, muodoltaan leveän-päärynämäisiä tai munamaisia. Kuori on sileää, ohutta, kellanvihreää. Peitevärinä on joskus heikkoa punerrusta. Kantakuoppa on keskikokoinen. Kanta on erittäin pitkä, keskipaksu ja hieman kaareva. Malto on valkeaa, tiivistä, melko kuivaa ja karkeaa. Maku on happaman-imelä, hieman karvas ja keskinkertainen. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 11,8 %, sokereita – 8,8 %, happoja – 0,21 %, C-vitamiinia – 5,1 mg %, parkkihappoja – 214 mg %, pektiiniaineita – 6,3 %, kokonaisfenolit – 79 mg %.^{1,3,21}

Tsarskaja

Vanha venäläinen lajike ja Mitshurinin mielestä vanhin venäläisistä päärynälajikkeista. Hänen mielestään jo tsaari Mihail Fedorovichilla oli tarhassaan näitä puita v.1613.

Aikainen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät heinäkuun lopulla ja elokuun alussa ja säilyvät viikon verran. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä ja se on vaatimaton olosuhteille. Hedelmät ovat maukkaita.

Puu hillittykasvuinen ja latvukseltaan kapean-kekomainen.¹⁶

Tshizhovskaja

Olga x Flemish beauty (Lesnaja krasavitsa) • Lajike on jalostettu Timirjazovinille nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa 1956 (Tshizhov S.T., Potapov S.P.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1980 ja valittiin rekisteriin 1993 Moskovan, Vladimirin ja Samaran oblasteihin.

Myöhäinen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun puolivälin jälkeen ja säilyvät kuukauden. Lajikkeen talvenkestävyys on erittäin hyvä ja ruvenkestävyys erinomainen. Sen satoisuus on runsas, jokavuotinen ja tulee nuorena satoa tuottavaksi.

Puu on keskikokoinen ja latvukseltaan kapea.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat alle keskikokoisia ja keskikokoisia, 100–120 g, pitkän-päärynänmuotoisia. Kuori on sileää, kuivaa, kiillotonta ja väriltään kellanvihreää. Korkkihuokokset ovat näkyviä, vihreitä ja pieniä. Peiteväri puuttuu tai on erittäin heikkoa punaista. Kantakuoppa on ahdas, keskisyvä ja sileä. Silmäkuoppa on pieni, ahdas ja sileä. Kanta on lyhyt, keskipaksu, suora tai hieman kaareva. Malto on tiivistä, mehuisaa, pehmeää, happaman-imelää ja erittäin maukasta. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 16,5 %, sokereita – 9,1 %, happoja – 0,45 %, kokonaisfenolit – 166 mg %.^{1,11}

Vekovaja

P. ussuriensis-hybridi no:41-15-9 x eliittihybridi no: 143 • Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hedelmien-, vihannesten-, ja perunantutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa (Falkenberg E.A.).

Syyslajike, jonka hedelmien säilyvyys on 1-2 kuukautta. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen ja ruvenkestävyys hyvä. Sen satoisuus on keskitasoinen, jokavuotinen.

Puu on keskikokoinen ja leveälatvuksinen.

Yleiskäyttölajike: Hedelmät ovat suuria, 160-180 g, lyhyen-päärynänmuotoisia, vihertävänkeltaisia ja punaposkisia. Malto on mehuisaa, happaman-imelää ja miellyttävän

makuista. 16,26

Velesa (Dotsh otlitshnoj)

Risteytys *Venera x Flemish beauty*. Lajike on jalostettu Moskovassa, VSTISP-instituutissa, 1963-1975 (Petrov J.A. Jefimova N.V.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1998.

Syyslajike, jonka hedelmät säilyvät marraskuun puoliväliin. Lajikkeen talvenkestävyys on erittäin hyvä ja ruvenkestävyys hyvä. Sen satoisuus on korkea, säännöllinen ja tulee verrattain nuorena satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, latvus on kekomainen ja oksat alas painuneita.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia, 120–150 g, leveän-päärynänmuotoisia, särmättömiä ja symmetrisiä. Kuori on kellanvihreää, mutta auringon puolella voi esiintyä heikkoa oranssia punerrusta. Korkkihuokokset ovat pieniä, harmaita ja heikosti erottuvia. Kantakuoppa on leveä. Kanta on hieman kaareva. Silmäkuoppa on leveä, matala ja sileä. Malto on kermanväristä, mehukasta, pehmeää, happaman-imelää ja maultaan erittäin hyvää. 1, 3,11

Vidnaja (Bugristaja)

Risteytys on hybridi no:VI-53-67:n pölytyksestä eteläisillä lajikkeilla. Lajike on jalostettu Moskovassa, VSTISP-puutarha instituutissa (Petrov J.A., Jefimova N.V.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1998.

Myöhäinen kesälajike. Päärynät kypsyvät eriaikaisesti, elokuun puolivälistä kuun loppuun. Säilyvyys on 10–12 päivää. Talvenkestävyys on erittäin hyvä. Ruvenkestävyydeltään hyvä. Satoisuus on korkea, säännöllinen. Aikaissatoinen. Yleiskäyttölajike.

Puu on voimakaskasvuinen. Latvus on kapean-kartiomainen. Tuuheahko.

Hedelmät ovat keskikokoisia ja yli keskikokoisia, 130–150 g, pitkän-päärynänmuotoisia, symmetrisiä ja heikosti särmikkäitä. Kuori on vihertävänkeltaista. Heikkoa punerrusta esiintyy valon puolella. Korkkihuokokset ovat harmaita ja heikosti erottuvia. Kantakuoppa on ahdas, pieni ja sisältää pullistuman. Kanta on kaareva, lyhyt ja paksu. Silmäkuoppa on leveä ja matala. Malto on valkeaa, pehmeää, mehukasta, maultaan happaman-imelää ja erittäin hyvää. 1,3,11

VIR-1 ja VIR-2

Pietarin läheltä, Pavlovskista, Vavilov-instituutin (VIR) kokoelmista, toistaiseksi tuntemattomia lajikkeita. Ne on instituutin työntekijä valinnut omien mieltymystensä mukaan lajikekokoelmasta.

Volozhka

Lajike on jalostettu Volgan varrella, Samaran alueellisella puutarhantutkimusasemalla.

Kesäpäärynä, jonka talvenkestävyys on erinomainen.

LUUMUJEN LAJIKEKUVAUKSET

DIPLOIDILUUMUT

Aljonushka

Krasnyj shar x Kitajanka • Lajike on jalostettu VNIISPK – instituutissa, Oriolissa, 1962 (Kolesnikova A.F., Zhdanova G.B.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1978.

Aikainen hybridiluumu, joka kypsyy elokuun alussa. Lajikkeen talvenkestävyys on kohtalaisen hyvä. Sen satoisuus on keskinkertainen. Vaatii pölyttäjän.

Puu on 2-2,5m korkea ja latvus pyöreä ja tuuhea.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 30–35 g, tummanpunaisia. Kuori on paksua, lujaa ja sinertävän vahan peittämää. Kanta on paksu ja keskipitkä. Malto on oranssinväristä, mehukasta, tiivistä, lieväaromista ja miellyttävän makuista. Kivi on melko pieni, mallosta irtoava. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 11,6 %, sokereita – 8,8 %, happoja – 1,4 %, 1,13,24

Ariadna

Skoroplodnaja x Rubinovaja (Puteshestvennitsa) • Lajike on jalostettu Timirjazoville nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa 1991 (Isatshkin A.V, Agafonov N.V., Vorobjev B.N.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1997.

Melko aikaisin kypsyvä hybridiluumu, jonka hedelmät kypsyvät elokuun alkupuolella. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on suhteellisen hyvä ja suhteellisen aikaissatoinen. Vaatii pölyttäjän.

Puu on latvukseltaan leveähkö ja suhteellisen harva.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 31 g, pyöreitä, tasakokoisia. Kuori on punaista, vahapintaista, keskipaksua ja lujaa. Vatsauurre on keskisyvä. Kantakuoppa on pieni ja ahdas. Kanta on melko lyhyt, keskipaksu ja heikosti hedelmään kiinnittynyt. Malto on punaista, kuituista, mehuisaa, tiivistä, maultaan happaman-imelää ja erittäin miellyttävää. Kivi on puoli-irtoava ja keskikokoinen.^{1,13}

Abrikosovaja

K.A.Timirjazoville nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa jalostettu hybridiluumu.

Zholtaja Hopty

Syntyisin Ussurin luumun kivistä, joka on pölyttynyt kiinanluumulajikkeella. Lajike on valikoitu Kaukoidän paikallislajikkeista Hopty- nimisen puutarhaharrastajan tarhasta, Ussurinskin kaupungista (Tihonov N.N.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1947, ja liitettiin samana vuonna rekisterilajikkeeksi Siperiaan.

Keskiaikaisin kypsyvä. Lajikkeen talvenkestävyys Siperiassa on hyvä. Sen satoisuus on korkea.

Puu on voimakaskasvuinen, latvukseltaan leveä ja harvahko.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 18-20 g, pyöreitä. Vatsauurre on syvä. Kuori on ohutta ja väriltään vaaleankeltaista. Malto on keltaista, mehukasta, kuituista, happaman-imelää ja aprikoosiaromista. Hedelmät ovat hyvänmakuisia, mutta kuoressa on karvautta. Kivi on pieni ja mallosta irtoamaton.¹

Karminnaja Zhukova

Solnetsnaja (kiinanluumu x myrobalaani) x Krasnoplodnaja • Lajike on jalostettu VNIIGiSPR-instituutissa, Mitshurinskissa. Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1984.

Keskiaikaisin kypsyvä. Lajike on talvenkestävyydeltään hyvä. Sen satoisuus on runsas ja suhteellisen aikaisin alkava.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan korkeahko, levenevä, mutta ei kovin tuuhea.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat noin 15 g, tasakokoisia, ovaalin- tai pyöreänmuotoisia. Kuori on keskipaksua ja violetin-tummanpunaista. Malto on oranssinväristä, mehukasta, happaman-imelää ja miellyttävän makuista. Kivi on keskikokoinen ja irtoaa hyvin mallosta.¹

Kleopatra

Syntyisin Kubanskaja kometa lajikkeen vapaasta pölyttämisestä. Lajike on jalostettu Timirjazoville nimetyssä Moskovon maatalousakatemiassa 1991 (Isatshkin A.V., Agafonov N.V., Vorobjev B.N.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1997.

Myöhään kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun lopussa. Lajikkeen talvenkestävyys on kohtalaisen hyvä. Sen satoisuus on keskinkertainen, suhteellisen aikaisin alkava. Tarvitsee pölyttäjän.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan leveän-kekomainen ja harvahko.

Yleiskäyttöhedelmä. Hedelmät ovat 37 g, pyöreän-ovaalimaisia ja tasakokoisia. Kuori on keskipaksu, luja, väriltään tummanvioletti ja voimakkaan vahan peittämä. Vatsauurre on keskisyvä. Kantakuoppa on ahdas, melko syvä. Kanta on keskipitkä ja -paksu. Malto on punaista, tiivistä, kuituista, maultaan happaman-imelää ja erittäin miellyttävää. Kivi on keskikokoinen ja puolittain mallosta irtoava.^{1,13}

Kitaiskaja abrikosovaja

Kiinanluumulajike (*Prunus salicina*). Oksat Timirjazovin akatemiasta.

Kubanskaja kometa

Skoroplodnaja (kiinanluumu) x Pionerka (myrobalaani) • Lajike on jalostettu Krymskin VNIIR tutkimus- ja jalostusasemalla 1969 (Jeremin G.V., Zabrodina S.N.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1977 ja liitettiin rekisterilajikkeeksi 1987 useille alueille Etelä-Venäjällä.

Aikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät heinäkuun lopussa. Lajike on talvenkestävyydeltään kohtalainen. Sen satoisuus on runsas, aikaisin alkava.

Puu on pienehkö ja latvukseltaan litteänpyöreä.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 30 g, munanmuotoisia. Vatsauurre on heikko. Kuori on ohutta, lujaa, punaista ja heikosti vahaista. Kantakuoppa on pieni ja ahdas. Kanta on paksu, keskipitkä. Malto on keltaista, kuituista, tiivistä ja mehukasta, aromaattista. Maku on erittäin hyvä ja happaman-imelä. Kivi on pieni eikä irtoa mallosta.^{1,13}

Kujashkaja

Ajlinskaja (Ussurin luumu) x Kanadan luumu (*Prunus nigra*) 80–56/19 • Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hedelmän-, vihannesten- ja perunantutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa (Mullajanov K.K.).

Suhteellisen myöhään kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun lopussa. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on runsas ja tulee melko myöhään satoikään. Tarvitsee pölyttäjän.

Puu on voimakaskasvuinen, latvus on litteä, suuri ja melko tuuhea.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 23 g, ovaalinmuotoisia, tasakokoisia. Kuori on punaista ja voimakkaan vahan peittämää. Malto on keltaista, mehukasta, karkeakuituista, ja maultaan erittäin hyvää.^{1,26}

Mantshurskaja krasavitsa

Syntyisin Ussurin luumun vapaasta pölyttämisestä, jokin Kiinan luumulajike siitepölyllä. Lajike on valikoitu Kaukoidän paikallislajikkeista v.1928. Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1947 ja samana vuonna rekisterilajikkeeksi Altain alueille.

Keskiaikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät syyskuun alussa. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on runsas, mutta lievästi jaksottainen. Tarvitsee pölyttäjän.

Puu on pienikasvuinen, latvukseltaan leveän-kekomainen ja tuuhea

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 25–27 g, pyöreitä tai leveän-sydämenmuotoisia. Kuori on ohutta, lujaa, tummanpunaista ja voimakkaan sinertävän vahan peittämää. Vatsauurre erottuu selvästi. Kantakuoppa on leveä ja syvä. Kanta on lyhyt ja paksu. Malto on vihertävän-keltaista, melko tiivistä, mehuisaa, happaman-imelää ja miellyttävän makuista. Kivi on pieni ja puolittain mallosta irtoava.^{1,3}

Skoroplodnaja

Ussurinskaja krasnaja x Climax • Lajike on jalostettu VSTISP-instituutissa, Moskovassa (Jenikejev H.K.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1960 ja liitettiin valtakunnalliseen rekisteriin 1965, Moskovan- ja Orlovskin oblasteihin, sekä Kaukoitään, Primorskin kraihin.

Aikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun puolivälissä. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Se on satoisuudeltaan erinomainen ja aikaissatoinen. Tarvitsee pölyttäjän.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan levenevä, litteänpyöreä ja melko harva.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 25–28 g, pyöreitä. Vatsauurre näkyy suhteellisen hyvin. Kuori on paksua, lujaa, kirkkaanpunaista ja heikon vahakerroksen peittämää. Kantakuoppa on pieni ja ahdas. Kanta on lyhyt. Malto on keltaista, mehukasta, aromaattista, happaman-imelää ja miellyttävän makuista. Kivi ei irtoa tai irtoaa osittain mallosta.^{1,3}

Shershnovskaja

Syntyisin Ussurinluumun vapaasta pölyttämisestä. Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hedelmän-, vihannesten-, ja perunantutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa. Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1980 ja liitettiin lajikeräkisteriin 1988 Tsheljabinskin oblastiin.

Keskiaikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun lopussa. Lajike on talvenkestävyydeltään erinomainen. Sen satoisuus on runsas.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan pyöreänmuotoinen, suhteellisen tuuhea.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat pieniä, 14 g ja pyöreitä. Kuori on väriltään tummanpunaista ja vahan peittämää. Malto on keltaista, vähämehaista, jauhoista, imelänhapanta, aromaattista ja suhteellisen maukasta. Kivi on irti mallosta.^{1,3,26}

Shatjor

Fibing (*P. salicina* x *Americana*) x myrobalaani • Lajike on jalostettu Krymskin VNIIR tutkimusasemalla. Lajike otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1991, ja liitettiin rekisteriin 1995, Pohjois-Kaukaasian alueille.

Suhteellisen aikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun alkupuolella. Lajike on talvenkestävyydeltään kohtalaisen hyvä. Sen satoisuus on runsas. Tarvitsee pölyttäjän.

Puu on pienikasvuinen, latvukseltaan litteänpyöreä ja alaspäin taipunut, tuuhea.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 40 g, pyöreitä, punaposkisia. Kuori on lujaa. Malto on keltaista, tiivistä, happaman-imelää, lieväaromista ja maultaan miellyttävää. Kivi on mallosta irtoamaton.¹

Sejanets rakety

Lajike on jalostettu Timirjazovinille nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa.

Myöhään kypsyvä hybridiluumu, jonka hedelmät kypsyvät elokuun lopussa. Lajikkeen talvenkestävyys on erittäin hyvä ja satoisuus hyvä.

Hedelmät ovat 28 g, tummanpunaista, vahapintaisia, pyöreitä, maultaan miellyttäviä.¹³

Konfetnaja

Mitshurinskissa jalostettu hybridiluumu, josta ei kirjallisuustietoja.

Timirjazovskaja

Syntyisin Kubanskaja kometa-lajikkeen vapaasta pölyttämisestä. Lajike on jalostettu Timirjazoville nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa 1991 (Isatshkin A.V., Agafonov N.V., Vorobjev B.N.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1997.

Erittäin aikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät heinäkuun lopussa. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on melko hyvä ja suhteellisen aikaisin alkava. Tarvitsee pölyttäjän.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan kekomainen ja harvahko.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 25 g, tasakokoisia, munanmuotoisia. Vatsauurre on heikko. Kuori on ohutta, lujaa, kiiltävää ja tummanpunaista. Kantakuoppa on ahdas, keskisyvä. Kanta on keskipaksu, ja – pitkä. Malto on keltaista, kuituista, erittäin mehukasta ja maultaan erittäin hyvää. Kivi on pieni ja mallosta irtoava.^{1,13}

Tsarskaja

Lajike on jalostettu Timirjazovinille nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa.

Suhteellisen aikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun alkupuolella. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on runsas.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 20 g, pyöreitä ja keltaisia. Vatsauurre on hyvin näkyvä. Maultaan hedelmät ovat erinomaisen hyviä.¹³

Tsimtshuk

Lajike on jalostettu Timirjazovinlle nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa. Erinomaisen satoisa hybridiluumu.

Rubinovaja (Puteshestvennitsa)

Syntyisin Desertnaja-lajikkeen vapaasta pölyttämisestä. Lajike on jalostettu Krymskin VNIIR tutkimusasemalla 1969 (Jeremin G.V., Velentshuk L.E.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1977 ja liitettiin rekisteriin 1986 Belgorodin oblastiin, sekä useille alueille Pohjois-Kaukasiassa.

Aikaisin kypsävä lajike, jonka hedelmät kypsyvät heinäkuun lopussa. Talvenkestävyys on kohtalainen. Satoisuus on runsas, jokavuotinen. Aikaissatoinen.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan leveään-ovaalinmuotoinen ja suhteellisen tuuheaa.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 27 g ja litteänpyöreitä. Vatsauurre on selvästi näkyvä. Kuori on keskipaksua, lujaa, kiiltävää ja punaista. Kantakuoppa on syvä ja ahdas. Kanta on pitkä. Malto on oranssinväristä, suhteellisen tiivistä, kuituista, mehuisaa ja aromaattista. Maku on happaman-imelä ja erinomaisen miellyttävä. Kivi on keskikokoinen ja mallosta irtoamaton.^{1,3,13}

Podarok Sankt-Peterburgu

Syntyisin Krymskistä tuoduista vapaasti pölyttyneistä myrobalaanin kivistä. Lajike on jalostettu Vaviloville nimetyssä VNIIR kasvintutkimusinstituutissa, yhteistyössä Krymskin VNIIR tutkimusaseman ja Pavlovskin VNIIR tutkimusaseman kanssa, Pietarin lähellä. Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1995 ja liitettiin 1999 rekisteriin Leningradin oblastiin.

Aikaisin kypsävä lajike, joka hedelmät putoavat kypsyttyään herkästi. Talvenkestävyys on erittäin hyvä. Sen saatoisuus on runsas, mutta melko myöhäissatoinen. Hedelmien käsittelyn kestävyys on hyvä.

Puu on keskikasvuinen, leveälatvuksinen ja suhteellisen tuuheaa.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat pieniä, 10 g, pitkulaisen munanmuotoisia. Vatsauurre on heikko. Kuori on lujaa, kelta-oranssin väristä ja heikon vahan peittämää. Kantakuoppa on pieni ja ahdas. Malto on kirkkaankeltaista, ohutkuituista, mehukasta, happaman-imelää ja miellyttävän makuista. Kivi on pieni mutta ei irtoava mallosta. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 15,4 %, sokereita – 7,2 %, happoja – 2,6 %, C-vitamiinia – 16 mg %.^{1,3}

Moskovskaja kometa

Lajike on jalostettu Timirjazovinlle nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa.

Suhteellisen aikaisin kypsävä lajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun alkupuolella. Lajike on talvenkestävyydeltään suhteellisen hyvä. Sen satoisuus on melko runsas.

Hedelmät ovat 30 g, pyöreitä, punaisia, miellyttävän makuista.¹³

Ujskaja

Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hedelmän-, vihannesten-, ja perunantutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa (Mullajanov K.K.).

Suhteellisen aikaisin kypsävä lajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun puoliväliin mennessä.

*Hedelmät ovat 25 g, happaman-imeliä, hyvän makuisia.*²⁶

Uvelskaja

Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hedelmän-, vihannesten-, ja perunantutkimusinstituutissa (Mullajanov K.K).

Melko myöhään kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun loppupuolella. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Se on runsassatoinen ja jokavuotinen. Hedelmät kestävät hyvin käsittelyä.

Puu on korkeakasvuinen, pyöreälatvuksinen, mutta ei kovin tuuhea.

Yleiskäyttöhedelmä. Hedelmät ovat 12–15 g, pyöreitä, tummanpunaisia. Malto on vaaleankeltaista, mehuisaa, aromaattista, happaman-imelää, miellyttävän makuista.²⁶

TARHALUUMUT

Alleinaja

Uusi luumulajike Mitshurinskista, josta ei kirjallisuustietoja.

Evrazia 21

Syntyisin LaCrescent lajikkeen vapaasta pölyttämisestä. Lajike on jalostettu K.D. Glinkille nimetyssä Voronezhin valtiollisessa maatalousyliopistossa (Venjaminov A.N. ja Turovtsheva A.G.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1971 ja liitettiin rekisteriin 1986 useille alueille.

Aikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun alussa. Hedelmät kestävät hyvin käsittelyä. Lajikkeen talvenkestävyys on erittäin hyvä. Sen satoisuus on runsas, mutta epäsäännöllinen. Tarvitsee pölyttäjän.

Puu on voimakaskasvuinen, pyöreälatvuksinen, harvaoksainen.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat 25–33 g, pyöreitä, tummanpunaisia ja voimakkaan vahan peittämää. Vatsauurre on heikko. Kantakuoppa on matala ja leveä. Kanta on pitkä ja ohut. Malto on kellan-oranssia, mehukasta, happaman-imelää ja miellyttävän makuista. Kivi on puolittain mallosta irtoava ja keskikokoinen.^{1,3}

Zaretshnaja rannaja

Evrazia 21 x Volzhskaja krasavitsa + Krasnaja desertnaja • Lajike on jalostettu Mitshurinille nimetyssä VNIIGiSPR-instituutissa, Mitshurinskissa (Kursakov G.A., Kursakova L.E.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1985 ja liitettiin rekisteriin 1988 Tambovin oblastiin.

Aikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät ennen elokuun puoliväliä. Lajikkeen talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Sen on melko runsassatoinen ja aikaissatoinen. Hedelmien käsittelykestävyys on hyvä.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan kompakti ja pyöreähkö.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 35–40 g ja ovaalin-pyöreitä. Vatsauurre on matala ja hyvin näkyvä. Kuori on keskipaksua, tummanviolettiä ja vahapeitteistä. Korkkihuokokset ovat selvästi erottuvia hedelmän pinnalla. Malto on meripihkan väristä, mehuisaa, happaman-imelää ja erittäin hyvän makuista. Kivi on ovaalinmuotoinen, keskikokoinen ja

mallosta irtoava.^{1,3}

Volzhskaja krasavitsa (Skorospelka kruglaja)

Skorospelka krasnaja x Renklod Babe • Lajike on jalostettu Kujbyshevin alueellisella puutarhantutkimusasemalla, Samarassa (Finajev E.P.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1955 ja liitettiin rekisteriin 1965 Tulan ja Saratovin oblasteihin, sekä Mordvan tasavaltaan.

Aikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät valmistuvat ennen elokuun puoliväliä. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on melko hyvä, säännöllinen ja suhteellisen aikaissatoinen. Tarvitsee pölyttäjän.

Puu on voimakaskasvuinen, latvukseltaan ovaalimaisen-pyöreä ja suhteellisen tuuhea.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 34 g, ovaalin-pyöreitä ja vähän kapeampia kannan puolelta. Vatsauurre on selvä, keskisyvä. Kuori on puna-violettia ja voimakkaan vahan peittämää. Kantakuoppa on syvä. Kanta on keskipitkä ja – paksu. Malto on oranssia, mehukasta, kuituista, happaman-imelää ja herkullisen makuista. Kivi on puolittain irtoava ja keskikokoinen.^{1,3}

Renklod zholyj

Renklod reforma x Skorospelka krasnaja • Lajike on jalostettu Nizhegorodin valtiollisessa maatalousakatemiassa, Nizhnij Novgorodissa. Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1992.

Keskiaikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät valmistuvat elokuun lopulla. Sen satoisuus on runsas. Hyvin itsepölyttävä.

Puu on suurehko, korkeudeltaan 3-3,5 metriä, latvus on komea ja kekomainen.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 26 g, pyöreitä ja tasakokoisia. Kuori on suhteellisen lujaa ja keltaista. Malto on keltaista, mehukasta, makeaa, mausteista ja miellyttävää. Kivi on hyvin mallosta irtoava.¹

Renklod mitshurinskij

Evrazia 21 x Renklod Altana (Reine claudes d'althan) • Lajike on jalostettu VNIIGiSPR-instituutissa, Mitshurinskissa. Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1990 ja liitettiin rekisteriin 2000 Kalugan oblastiin.

Keskiaikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun puolivälissä. Lajike on talvenkestävyydeltään hyvä. Sen satoisuus on runsas, jokavuotinen ja aikaissatoinen.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan pallomainen ja harva

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 30–37 g, pyöreitä ja melko tasakokoisia. Vatsauurre on matala ja heikosti erottuva. Kuori on punertavan-violetti ja vahapeitteinen. Korkkihuokokset ovat selvästi näkyviä. Kanta on lyhyt. Malto on oranssia, mehuisaa, erittäin miellyttävän makuista, happaman-imelää ja erikoisen mausteista. Kivi on mallosta irtoava. Hedelmät sisältävät: kuiva-aineita – 14,6 %, sokereita – 9,8 %, happoja – 1,7 %, C-vitamiinia – 12 mg %.^{1,3}

Renklod sovetskij

Risteytys: Renklod Uljanischeva x Rekord. Lajike on jalostettu Rossoshanskin alueellisella hedelmäntutkimusasemalla, Rossoshissa, Voroneshin alueella (Vorontshihina A.J.). Se

otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1977 ja liitettiin rekisteriin 1986 Belgorodin, Voroneshin ja Kurskin oblasteihin.

Keskiaikaisin kypsävä lajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun loppupuolella. Lajikkeen talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Sen satoisuus on hyvä ja suhteellisen aikaissatoinen. Osittain itsepölytyvä.

Puu on melko voimakaskasvuinen, latvukseltaan kekomainen ja melko tuuhea.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 33–40 g, pyöreitä tai särmikkäitä ja heikosti epäsymmetrisiä. Kuori on puna-violettia ja voimakkaan sinertävän vahan peittämää. Malto on meripihkan-keltaista, karkeakuituista, melko tiivistä, erittäin mehukasta, happaman-imelää ja miellyttävän makuista. Kivi irtoaa hyvin mallosta.^{1,3}

Garmonija

Uusi Mitshurinskista tuotu luumulajike, josta ei kirjallisuustietoja.

Gramija

Uusi Mitshurinskista tuotu luumulajike, josta ei kirjallisuustietoja.

Skorospelka krasnaja

Vanha keski-venäläinen paikallislajike, jolla on runsaasti muitakin nimiä. Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1947 ja samana vuonna liitettiin rekisteriin laajoille alueille.

Aikaisin kypsävä lajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun puolivälissä, mutta kypsyvät eriaikaisesti. Hedelmien käsittelynkestävyys on hyvä. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Sen satoisuus on melko runsas ja tulee melko varhain satoikään. Itsepölytyvä.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan litteänpyöreä, melko harva.

Taloushedelmä: Vaatimaton pöytäluumu, jonka hedelmät 10–15 g ovat pitkän-ovaalimaisia tai pyöreän-munamaisia muodoltaan. Vatsauurre on selvästi näkyvissä. Kuori on ohutta, melko lujaa, väriltään ruusunpunaista ja sinertävän vahan peittämää. Korkkihuokokset ovat tummia, runsaslukuisia. Malto on keltaista, melko tiivistä, kuivahkoa, ohutkuituista ja vähäsokerista. Hedelmän maku on keskinkertainen, happaman-imelä ja heikosti arominen. Kivi on keskikokoinen ja mallosta irtoava.^{1,3}

Stanley

Vengerka azhanskaja x Velikaja sinaja • Lajike on jalostettu USA:ssa 1913. Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun venäjällä 1977 ja liitettiin rekisteriin 1985 Pohjois-Kaukaasian alueille.

Melko myöhään kypsävä lajike, jonka hedelmät valmistuvat elo-syyskuun vaihteessa. Sillä on suhteellisen hyvä talvenkestävyys, satoisuus on runsas ja tulee suhteellisen varhain satoikäiseksi.

Puu on voimakaskasvuinen, latvukseltaan levenevä ja harva.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat n.30 g, pitkulaisen muotoisia, kuoreltaan tummanvioletteja ja siniharmaan vahan peittämiä. Malto on tiivistä, keltaista, maultaan makeaa ja erittäin miellyttävää. Kivi on keskikokoinen ja irtoava.^{1,3}

Dashenka

Moskovan seudulla suosittu luumulajike, josta ei kirjallisuustietoja.

Medovka

Suosittu lajike kotipuutarhoissa josta ei kirjallisuustietoja.

Hedelmä on keltainen, hunajanmakea ja pienihedelmäinen luumulajike.

Tulskaja tshornaja (Tulskaja)

Tulan alueelta peräisin oleva paikallislajike. Luultavasti syntyisin Vengerka domashnaja-lajikkeeseen vapaasta pölyttymisestä. Lajikkeeseen löytäjä on agronomi, taimitarhuri Serebro G.J.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1956 ja liitettiin rekisteriin 1959 Keski-Venäjän alueille.

Melko myöhään kypsyvä lajike, jonka hedelmät valmistuvat elo-syyskuun vaihteessa. Talvenkestävyydeltään melko hyvä. Satoisuus on runsas ja jokavuotinen. Itsepölytyvä.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan pyöreä, levenevä ja tuuhea

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat 20–25 g, pyöreän-ovaalinmuotoisia tai munanmuotoisia. Kuori on tummansinistä ja siniharmaan vahan peittämää. Malto on keltaista, punajuovaista, mehuisaa ja melko tiivistä. Maku on makea ja tyydyttävä. Kivi on keskikokoinen ja hyvin mallosta irtoava.^{1,3}

Ternovnik

Osittain villinä kasvava luumulajike Volgan sivujoen varrelta, Kostroman alueelta.

Puu on erittäin satoisa.

Hedelmät ovat mustikansinisiä, pienikokoisia, ilmeisesti oratuomen ja luumun risteymä.

IMELÄKIRSIKAT

Iput

Hybridi 3-36: (Leningradskaja tshornaja x Pobeda) x hybridi 8-14a (Zhabule 15:n vapaa pölytys) • Lajike on jalostettu Ijupina-instituutissa, Brjanskissa (Kanshina M.V. ja Astahov A.I.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1987 ja rekisterilajikkeeksi Brjanskin oblastiin 1993.

Aikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät Brjanskin alueella jo kesäkuussa. Hedelmät kestävät käsittelyä kohtalaisen hyvin. Lajike on talvenkestävyydeltään erittäin hyvä. Sillä on hyvä tautienkestävyys. Sen on keskitasoinen ja tulee 4-5-vuotiaana satoikäiseksi. Osittain itsepölytyvä.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan leveän-kekomainen ja melko tuuhea.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat suuria, 6 g, max. 9 g, tylpän-sydämenmuotoisia ja tasakokoisia. Kuori on väriltään tummanpunaista ja melkein mustaa. Kanta on paksu ja melko lyhyt. Malto on tummanpunaista, melko tiivistä, mehukasta ja makeaa. Kivi on keskikokoinen ja puolittain irtoava.^{1,3}

Revna

Syntyisin Brjanskaja Rozovaja lajikkeen vapaapölytteisestä siemenestä. Lajike on jalostettu Ijupina instituutissa, Brjanskissa (Kanshina M.V., Astahov A.I.). Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1993 ja rekisterilajikkeeksi Brjanskin oblastiin 1994.

Melko myöhään kypsyvä lajike ja hedelmät kypsyvät Brjanskin alueella heinäkuun toisella neljänneksellä. Hedelmät kestävät käsittelyä. Talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Sen satoisuus on runsas ja tulee melko myöhään satoikäiseksi. Osittain itsepölytyvä.

Puu on keskikokoinen ja latvukseltaan kekomainen.

Yleiskäyttöhedelmä: Nopeakasvuinen. Hedelmät ovat keskikokoisia, 4,7 g, litteänpyöreitä ja tasakokoisia. Kuori on tummanpunaista, lähes mustaa ja lujaa. Kannan kiinnityskohta on kuiva. Malto on tummanpunaista, tiivistä, mehukasta, maultaan makeaa ja erittäin miellyttävää.^{1,3}

Simfonia

Leningradskaja tshornaja x Zolotaja Ioshitskaja • Lajike on jalostettu K.D.Glinkille nimetyssä Voroneshin valtakunnallisessa maatalousyliopistossa (Venjaminov A.N., Kanshina M.V.).

Aikaisin kypsyvä lajike on talvenkestävyydeltään hyvä ja tautienkestävyys melko hyvä. Sen satoisuus on runsas ja tulee varhain satoikäiseksi. Tarvitsee pölyttäjän.

Puu on voimakaskasvuinen, latvukseltaan melko tuuhea.

Hedelmät ovat keskikokoisia, 4,2 g, max.5,2 g ja väriltään tummanpunaisia. Maultaan ne ovat erittäin hyviä.¹

Orlovskaja jantarnaja

Oriolista kotoisin oleva vaaleankeltainen imeläkirsikkalajike, josta ei kirjallista tietoa.

Pobeda

Valko-venäläinen keltahedelmäinen imeläkirsikkalajike, jolla hyvä talvenkestävyys.

HAPANKIRSİKAT

Apuhtinskaja

Lajikkeen arvellaan olevan Lotovaja eli Varjomorelli-lajikkeen kloonin eli mutaation peräisin Tulan oblastista, missä laajalle levitetty juuriversoina.

Erittäin myöhään kypsyvä, jonka hedelmät kypsyvät elokuun alkupuolella. Talvenkestävyydeltään melko hyvä. Satoisuus on runsas ja jokavuotinen, ja tulee 2-3-vuotiaana satoikäiseksi. Hyvin itsepölyttävä.

Puu on pienehkö, latvukseltaan alaspäin taipunut ja kasvutapa on pensasmaisen.

Taloushedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia, 3,6–4,0 g, pyöreän-sydämenmuotoisia. Kantakuoppa on pieni ja matala. Kuori on lujaa ja tummanpunaista. Kanta on pitkä, ohut ja lujasti hedelmään kiinnittynyt. Malto on tummanpunaista, mehukasta ja maultaan hapanta. Kivi on keskikokoinen ja ovaalinmuotoinen.^{1,3}

Ashinskaja

Lajikkeen geneettinen alkuperä ei ole selvillä. Arvellaan olevan euroopankääpiökirsikkä (P. fruticosa) ja hapankirsikan hybridi. Lajiketta on alkanut levittää Etelä-Uralin hedelmän-, marjojen-, ja perunantutkimusinstituutti. Oshi kaupungin puutarhaharrastajilta peräisin olevasta aineistosta lajikkeen ovat valikoineet (Pankratova A.E., Mullojanov K.K.). Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1993.

Melko myöhään kypsyvä lajike. Talvenkestävyydeltään suhteellisen hyvä ja toipuu hyvin vaurioista. Satoisuus on hyvä ja tulee melko varhain satoikäiseksi. Osittain itsepölyttävä.

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan näyttävä, kapean-kekomainen.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia, 4 g, tasakokoisia ja pyöreän-ovaalinmuotoisia. Kuori on tummanpunaista. Malto on kirkkaanpunaista, voimakkaasti värittyntä ja suhteellisen tiivistä. Maku on miellyttävä ja happaman-imelä. Kivi on hyvin mallosta irtoava.¹

Bulatnikovskaja

Syntyisin Shirpotreb tshornaja lajikkeen vapaapölytteisestä siemenestä. Lajike on jalostettu VSTISP-instituutissa, Moskovassa. Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1996.

Keskivaiheilla kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät eriaikaisesti. Tulee varhain satoikäiseksi

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan pallomainen ja kompakti

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia, 3,7 g ja tasakokoisia. Kuori on väritään tummanpunaista. Malto on punaista, mehukasta, maultaan tyydyttävää ja happaman-imelää.¹

Dobraja

Lajike on erittäin hyvin talvenkestävä hapankirsikkalajike. Satoisuus on runsas. Hedelmät ovat pienikokoisia, tummanpunaista, maultaan happamia. Lähinnä taloushedelmä.¹³

Zhukovskaja

Syntyisin tuntemattoman I.V.Mitshurinin jalostaman hapankirsikkalajikkeen

vapaapölytteisestä siemenestä. Lajike on jalostettu VNIIGiSPR-instituutissa, Mitshurinskissa (Zhukov S.V., Haritonova E.N.). Lajike otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1947 ja samana vuonna rekisterilajikkeeksi useille alueille.

Melko myöhäinen lajike, jonka hedelmät kypsyvät heinäkuun loppupuolella. Talvenkestävyys on keskinkertainen. Sen satoisuus on hyvä ja tulee 4-5-vuotiaana satoikäiseksi. Vaatii pölyttäjän.

Puu on keskinkertaisen voimakkaasti kasvava. Latvus on pyöreä ja kompakti ja tuuhea.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia tai suurehkoja, 3,5–4,3 g, ovaalinmuotoisia tai pyöreän-sydämenmuotoisia, tummanpunaisia ja joskus melkein mustia. Kantakuoppa on matalahko ja keskileveä. Kuori on kiiltävä ja melko luja. Malto on tummanpunaista, ei kovin tiivistä ja mehuisaa. Maku on happaman-imelä ja erinomainen. Kivi on suurikokoinen ja hyvin mallosta irtoava.^{1,3}

Zarja Povolzhja

Aikaisin kypsyvä hapankirsikkalajike Volgan varrelta. Hedelmät kypsyvät kesä-heinäkuun vaihteessa. Lajike on suhteellisen hyvin talvenkestävä ja hyväsatoinen.

Hedelmät ovat melko kookkaita, suhteellisen maukkaita, väriltään kirkkaanpunaisia.¹³

Kurtshatovskaja

Syntyisin euroopankääpiökirsikka (*P. fruticosa*) vapaapölytteisestä siemenestä. Lajike on jalostettu Etelä-Uralin hedelmän-, marjojen-, ja perunantutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa. Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1994.

Keskivaiheilla kypsyvä lajike, jonka talvenkestävyys on erinomainen. Sen satoisuus on keskitasoinen ja tulee varhain satoikäiseksi. Osittain itsepölyttävä.

Monirunkoinen matalakasvuinen pensas, max. 1,5m korkea, jonka latvus on suhteellisen tuuhea.

Yleiskäyttöhedelmä. Hedelmät ovat keskikokoisia, 4g, pyöreitä ja tummanpunaisia. Malto on oranssinpunaista, mehuisaa, maultaan hyvää, happaman-imelää ja mausteista.¹

Maksimovskaja

Lajike on syntyisin euroopankääpiökirsikkien vapaapölytteisestä siemenestä. Lajike on jalostettu M.A. Lisavenkolle nimetyssä Siperian puutarhantutkimusinstituutissa. Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun v.1978 ja rekisterilajikkeeksi 1985 Novosibirskin oblastiin, Altain kraihin sekä Altain tasavaltaan.

Keskivaiheilla kypsyvät, hedelmät valmiita ennen heinäkuun puoliväliä. Lajike on talvenkestävyydeltään erinomainen. Satoisuus on melko hyvä, mutta tulee melko myöhään satoikäiseksi. Osittain itsepölyttävä.

Pienikokoinen puu tai pensas, korkeudeltaan noin 1,5m. Latvus on kekomainen ja alaspäin riippuva.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia n.4gja pitkän-pyöreitä. Kuori on punainen. Kanta on pitkä ja keskipaksu. Malto on ruusunpunaista ja mehuisaa. Maku on miellyttävä ja happaman-imelä. Kivi on keskikokoinen ja hyvin mallosta irtoava.^{1,3}

Majak

Lajike on syntyisin tuntemattoman hapankirsikkalajikkeen vapaapölytteisestä siemenestä.

Lajike on jalostettu Sverdlovskin puutarhantutkimusasemalla, Jekaterinburgissa (Gvozdkukova N.I., Zhukov S.V.). Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1971 ja rekisterilajikkeeksi 1974 Tatarstanin tasavaltaan.

Melko aikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät valmistuvat ennen heinäkuun puoliväliä. Talvenkestävyydeltään hyvä. Satoisuus on keskinkertainen, jokavuotinen ja aikaissatoinen. Osittain itsepölytyvä.

Pensas on 2 metriä korkea, latvukseltaan litteä, alaspäin taipunut ja tuuhea.

Yleiskäyttöhedelmä. Hedelmät ovat suurehkoja, 4-5 g, pitkulaisen-pyöreitä. Kuori on väriltään tummanpunaista. Malto on punaista, mehuisaa, happaman-imelää ja tyydyttävän makuista. Kivi on keskikokoinen ja hyvin irtoava.^{1,3}

Molodjozhnaja

Risteytys: Ljubskaja x Vladimirskaia. Lajike on jalostettu VSTISP-puutarha instituutissa, Moskovassa (Jenikejev H.K., Satarova S.N.). Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1978 ja rekisterilajikkeeksi 1993 Moskovin oblasttiin.

Melko myöhään kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät ennen heinäkuun puoliväliä ja hedelmät kestää käsittelyä. Lajike on talvenkestävyydeltään hyvä. Satoisuus on keskinkertainen, jokavuotinen, mutta ei kovin aikaissatoinen. Hyvin itsepölytyvä.

Pensasmainen puu on matalakasvuinen. Latvus on leveähkö, alaspäin taipunut ja suhteellisen tuuhea.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat suurehkoja, 4,5 g, leveän-pyöreitä, väriltään tummanpunaista. Kantakuoppa on leveä. Kanta on keskipitkä, ohut. Kannan kiinnityskohta on kuiva. Malto on tummanpunaista, mehukasta ja melko tiivistä. Maku on miellyttävä ja happaman-imelä. Kivi on keskikokoinen ja irtoava.^{1,3}

Rannaja Potapova

Aikaisin kypsyvä hapankirsikkalajike Moskovasta, josta ei kirjallisuustietoja.

Skljanka rozovaja (Amorel rozovaja)

Lajikkeen geneettinen alkuperä on hämärän peitossa. Vaha paikallislajike. Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1947 ja samana vuonna rekisterilajikkeeksi useille alueille.

Aikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät heinäkuun alussa. Lajikkeen talvenkestävyys on kohtalaisen hyvä. Satoisuus on runsas ja aikaissatoinen. Hyvin itsepölytyvä

Puu on keskikasvuinen, latvukseltaan leveähkö, pyöreä ja harva.

Pöytähedelmä: Hedelmät ovat keskikokoisia, 4 g, litteänpyöreitä ja vaaleanruusunpunaisia. Kuori on ohut. Kanta on keskipitkä, ohut ja erittäin tiukasti hedelmään kiinnittynyt. Kiinnityskohta on kostea. Malto on vaaleaa, mehuisaa ja mehu väritöntä. Maku on miellyttävän happaman-imelää. Kivi on pienikokoinen.^{1,13}

Tshudo vishnja

Hapankirsikka-Griot ostgeimskij x Imeläkirsikka-Valerij Shkalov • Lajike on jalostettu Donetskin puutarhantutkimusasemalla, Ukrainassa (Taranenko L.I., Sytshov A.I., Jaroshnikov V.V.).

Erittäin varhain kypsyvä lajike ja tulee melko myöhään satoikäiseksi. Lajike on talvenkestävyydeltään keskinkertainen. Vaatii pölyttäjän.

Puu on voimakaskasvuinen ja latvukseltaan pyöreä.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat erittäin suuria, 8-9 g ja tummanpunaisia. Malto on punaista ja mehuisaa. Maku on erittäin miellyttävä ja happaman-imelä.¹

Shokoladnitsa

Shirpotreb tshornaja x Ljubskaja • Lajike on jalostettu valtakunnallisessa hedelmänjalostusinstituutissa, Oriolissa (Kolesnikova A.F., Mihejeva M.V., Trofimova T.A.). Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1984 ja rekisterilajikkeeksi 1996 Orlovin- ja Rjazanin oblasteihin.

Hedelmät kypsyvät kirsikkakauden keskivaiheilla. Talvenkestävyys on kohtalaisen hyvä. Satoisuus on melko hyvä, mutta tulee melko myöhään satoikäiseksi. Osittain itsepölyttyvä.

Puu on matalakasvuinen, latvus on käänteisen kekomainen, kompakti ja komea.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, 3,0–3,5 g, litteänpyöreitä, tasakokoisia ja väriltään lähes mustia. Harmaat, harvalukuiset, korkkihuokokset ovat hämärästi erottuvia hedelmän pinnalla. Kanta on ohut ja pitkä. Malto on tummanpunaista, tiivistä, maultaan happaman-imelää ja miellyttävää. Kivi on keskikokoinen ja irtoava.¹

Schedraja

Lajike on syntyisin Ideal-lajikkeen vapaapölytteisestä siemenestä ja valikoitu Sverdlovskin puutarhantutkimusasemalla, Jekaterinburgissa siementaimista, jotka on lähetetty sinne Mitshurinskista (Zhukov S.V., Gvozdjukova N.I.). Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1955 ja rekisterilajikkeeksi 1959 Permin-, Sverdlovskin-, Tsheljabinskin- ja Tjumenin oblasteihin, sekä Udmurtian tasavaltaan.

Myöhään kypsyvä lajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun lopulla eriaikaisesti. Talvenkestävyys on erinomainen. Satoisuus on suhteellisen hyvä ja aikaissatoinen. Osittain itsepölyttyvä.

Pensas kasvavaa hitaasti, sen korkeus on noin 2 m, sillä on laaja-pyöreä latvus.

Yleiskäyttöhedelmä: Hedelmät ovat alle keskikokoisia, noin 3 g, pyöreitä, kiiltäviä ja väriltään tummanpunaisia. Kanta on pitkä ja lujasti hedelmään kiinnittynyt. Malto on mehuisaa, tiivistä, hapanta ja keskinkertaisen makuista. Kivi on keskikokoinen ja puolittain mallosta irtoava.^{1,3}

Sejanets ljubskoj

Lajike on syntyisin Ljubskaja-lajikkeen siemenestä ja jalostettu Etelä-Uralin hedelmän-, marjojen- ja perunantutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa.

Aikaisin kypsyvä lajike, jonka hedelmät ovat keskikokoisia, 4 g, miellyttävän makuista.²⁶

LAJIKEKUAUSTEN KIRJALLISUUSLUETTELO

1. Isatshkin A.V., Vorobjev B.N., Sortovoj katalog. Plodovye kultury, 2001, Moskova
2. Sedov E.N., Pomologija: V pjati tomah. Tom 1. Jablonja, 2005, Orel
3. Toimittajat: Obuhva G.S ja Schekateva L.A., Katalog Plodovye i jagodnye kultury Rossii, 2001, Voronesh
4. Fatjanov V.I., Zolotye sorta plodovyh kultur, 2005, Moskova
5. Smirnov, V. F., Novye sorta kostocnikovyh kultur, vyvedennye v SSSR
6. Kapitshnikova N.G. Jablonja, grusha, 2005, Moskova
7. Shaikin V.G., O jablone i jablokah, 2001, Moskova
8. Kitshina V.V., Kolonovidnye jabloni, 2002, Moskova
9. Bezuglova, O.S., Valkov V.F., Jablonja i grusha. Serija Podvorje, 2001, Rostov-na-Donu
10. Toimittaja: Popov M.A., Nastolnaja kniga sadovoda, 1996, Moskova
11. Sedov E.N., Krasova N.G., Dolmatov E.A. Sorta jabloni i grushi, 2004, Orel
12. Jushev A.A., Petrova M.N., Orlova S.J., Jablonja i vishnja, Moskova, 2005, Pietari
13. Susov V.I., Novoje v plodovodstve Mitshurinskogo sada TSHA, 2001, Moskova
14. Jakovlev P.N., Ivan Vladimirovitsh Mitshurin. Izbrannye sotshinenija, 1948, Moskova
15. Miganova T.E., Entsiklopedija sadovoda, 1999, Moskova
16. Isajeva I.S., Sad XXI veka, 2005, Moskova
17. Gorkin A.P. Sad i ogorod. Entsiklopeditsheskij slovar, 2001, Moskova
18. Gavrillov I.S., Krajushkina N.S., Nastolnaja kniga sadovoda, 1994, Pietari
19. Useita toimittaja. 1000 sovetov sadovodam, 1998, Pietari
20. Krajushkina N.S., Jablonja, 2001, Pietari
21. Sedov E.N., Grusha, 2003, Harkov
22. Burmistrov L.A., Grushevyy sad, 1991, Leningrad
23. Jushev A.A., Nastolnaja kniga sadovoda, 2000, Pietari
24. Priusadebnoje hozjajstvo, 12, 2005.
25. Sad i ogorod 4, 2006,
26. Jalostajan tiedotteet
27. Priusadebnoje hozjajstvo 9, 2006
28. St. Lawrence taimitarhan luettelo
29. Zalomov V.S.: vash sad.1999
30. Priusadebnoje hozjajstvo, 4, 2006
31. Venjaminovin pomologia 1950-luvulta (Sorta plodovyh i jagodnyh kultur VSSR 1956 Moskova
32. Timirjazovin akatemian tiedote, nettisivut
33. Kask K., Eesti puuvilja-ja marjasordid,1984, Talinna
34. Sad i ogorod 5, 2005
35. Vavilov All-Russian Scientific Research Institute of Plant Industry tiedot.
36. Puun tiedonantolappu
37. VSTISP nettisivut
38. Priusadebnoje hozjajstvo, 1, 2004
39. Geld K., Lamp I., Piir R., Puuviljad, marjat, tervis, 1997, Talinna
40. Priusadebnoje hozjajstvo, 6, 2000
41. Priusadebnoje hozjajstvo, 12, 2000
42. Priusadebnoje hozjajstvo, 3, 2006